UNDERSTANDING MINORITY SELF-SILENCING: THE CASE OF CIRCASSIANS IN TÜRKİYE

A THESIS SUBMITTED TO
THE GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
OF
MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

BY

ALBİNA SILA AKARSU

IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN
THE DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

AUGUST 2023

Approval of the thesis:

UNDERSTANDING MINORITY SELF-SILENCING: THE CASE OF CIRCASSIANS IN TÜRKİYE

submitted by **ALBİNA SILA AKARSU** in partial fulfillment of the requirements for the degree of **Doctor of Philosophy in Psychology, the Graduate School of Social Sciences of Middle East Technical University** by,

Prof. Dr. Sadettin KİRAZCI
Dean
Graduate School of Social Sciences _____

Prof. Dr. Mine MISIRLISOY BIYIKOĞLU
Head of Department
Department of Psychology _____

Assoc. Prof. Dr. Banu CİNGÖZ ULU
Supervisor
Department of Psychology _____

Examining Committee Members:

Prof. Dr. Derya HASDAĞ (Head of the Examining Committee)
Ankara University
Department of Psychology _____

Assoc. Prof. Dr. Banu CİNGÖZ ULU (Supervisor)
Middle East Technical University
Department of Psychology _____

Prof. Dr. Nuray SAKALLI
Middle East Technical University
Department of Psychology _____

Prof. Dr. Erol TAYMAZ
Middle East Technical University
Department of Economics _____

Assist. Prof. Dr. Beril TÜRKOĞLU DEMİREL
TED University
Department of Psychology _____

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Name, Last Name: Albina Sıla AKARSU

Signature:

ABSTRACT

UNDERSTANDING MINORITY SELF-SILENCING: THE CASE OF CIRCASSIANS IN TÜRKİYE

AKARSU, Albina Sıla
Ph.D., The Department of Psychology
Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Banu CİNGÖZ ULU

August 2023, 120 pages

In the social psychology literature, majority and minority relations in a country have always been prominent. In literature, studies have mainly focused on the assimilation and integration of minorities and the perceived discrimination minorities face. This dissertation focuses on the self-silencing of minorities. Minorities can silence traumatic experiences and collective memories because of insecurity, anxiety, and fear. Therefore, studying silence in intergroup contexts could provide a new perspective for understanding majority and minority relations. For this purpose, minority self-silencing, which can be defined as wanting to say something (reacting) but remaining silent or concealing the identity, (1) to protect relations, or (2) to avoid discrimination, is examined in one of the minorities in Türkiye, Circassians. Two studies were conducted to investigate minority self-silencing. The first study provided insight into ethnic identification, perceived discrimination, and self-silencing of Circassians in Türkiye with qualitative research. Based on the interviews from Study 1 and the relevant literature, a minority self-silencing scale was developed. The second

study tested the factor structures of the developed scale and predictors of minority self-silencing. The minority self-silencing scale included (1) censorship of ethnic identity and (2) self-silencing to discrimination. Knowledge of the mother tongue and individual discrimination positively predicted censorship of ethnic identity. Being older and conservative and perceiving collective discrimination positively predicted self-silencing to discrimination. Activist identity and embracing Circassian identity negatively predicted both censorship of ethnic identity and self-silencing to discrimination. The results were discussed in light of the literature on self-silencing and Circassians.

Keywords: minority self-silencing, intergroup relations, discrimination, ethnic identity

ÖZ

AZINLIKLARIN KENDİNİ SUSKUNLAŞTIRMASINI ANLAMAK:
TÜRKİYE'DEKİ ÇERKESLER ÖRNEĞİ

AKARSU, Albina Sıla
Doktora, Psikoloji Bölümü
Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Banu CİNGÖZ ULU

Ağustos 2023, 120 sayfa

Sosyal psikoloji literatüründe bir ülkedeki çoğunluk ve azınlık ilişkileri her zaman ön planda olmuştur. Literatürde çalışmalar genellikle azınlıkların asimilasyonu ve entegrasyonu ile azınlıkların karşılaştıkları ayrımcılık algısına odaklanmıştır. Bu tez, azınlıkların kendini suskunlaştırmalarına odaklanmaktadır. Azınlıklar, güvensizlik, endişe ve korku nedeniyle travmatik deneyimlerini ve kolektif anılarını susturabilmektedir. Bu nedenle, gruplar arası bağlamlarda suskunluğu incelemek, çoğunluk ve azınlık ilişkilerini anlamak için yeni bir bakış açısı sağlayabilir. Bu amaçla, (1) ilişkileri korumak veya (2) ayrımcılıktan kaçınmak için bir şey söylemek (tepki vermek) istemek ancak sessiz kalmak ya da kimliğini gizlemek olarak tanımlanabilecek azınlıklarda kendini suskunlaştırma, Türkiye'deki azınlıklardan biri olan Çerkeslerde incelenmiştir. Azınlıkların kendini suskunlaştırmasını araştırmak için iki çalışma yürütülmüştür. İlk çalışma, nitel araştırma ile Türkiye'deki Çerkeslerin etnik kimlik, algılanan ayrımcılık ve kendi kendini susturma süreçlerine ışık tutmuştur. Çalışma 1'deki görüşmeler ve ilgili literatür temel alınarak bir azınlıklıklarda kendini suskunlaştırma ölçeği geliştirilmiştir. İkinci çalışma, geliştirilen ölçeğin faktör

yapılarını ve azınlıklarda kendini suskunlaştırmanın yordayıcılarını test etmiştir. Azınlıklarda kendini suskunlaştırma ölçeği (1) etnik kimliğin sansürlenmesi ve (2) ayrımcılığa karşı kendini susturmayı içermektedir. Anadil bilgisi ve bireysel ayrımcılık, etnik kimliğin sansürlenmesini pozitif yönde yordamıştır. İleri yaşta ve muhafazakâr olmak ve algılanan kolektif ayrımcılık ayrımcılığa karşı kendini susturmayı pozitif yönde yordamaktadır. Aktivist kimlik ve Çerkes kimliğini benimseme ise hem etnik kimlik sansürünü hem de ayrımcılığa karşı kendini susturmayı negatif yönde yordamıştır. Sonuçlar, kendini susturma ve Çerkesler hakkındaki literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: azınlıklarda kendini suskunlaştırma, gruplar arası ilişkiler, ayrımcılık, etnik kimlik

To Yasemin, Çetin and Deniz

Akarsu

ACKNOWLEDGMENTS

First, I would like to express my gratitude to my supervisor Assoc. Prof. Dr. Banu Cingöz Ulu for her support, guidance, endeavors, and, most importantly, for her "Topics in Social Psychology" class in 2014. This lecture and "Human Bonding" are probably why I chose to be in social psychology. Banu Hocam, since PSY116 in 2012, I've learned a lot, and I am sure I'll keep learning from you; thank you for everything.

I would like to express my gratitude to my advisory board members, Prof. Dr. Nuray Sakallı, and Assist. Prof. Dr. Beril Türkoğlu Demirel and my thesis committee members, Prof. Dr. Derya Hasdağ and Prof. Dr. Erol Taymaz. I am thankful for their valuable suggestions and thought-provoking inquiries that improve this dissertation.

I also owe TÜBİTAK Science Fellowships and Grant Programs Department (BİDEB) gratitude for their 2211-A scholarship.

I would also like to thank the former and current members of the Political Psychology Lab. It was always very instructive and enjoyable for me to be in the Lab, to work, to improve our work by getting feedback. The Lab has become an oasis in the desert for me, especially after I had to leave the METU. I hope I will continue to be in it.

Finding participants in studies with people who have specific characteristics is not easy. At this stage, I would like to thank everyone who passed the study link around, especially Jankat Yaman and Uğur Can Yağmur, for their help during the data collection process. I also thank all the Circassian participants who spent their time participating in the studies that I have conducted.

Despite my research on ethnic identity, I have always been a person who belongs to a place rather than an ethnic identity. Although what makes places meaningful are the people in them and what we experience there, METU will always have a completely different place in my heart. With this dissertation, I have come to the end of my 13

years of student life at METU, 4 of which I spent as an employee, and METU has given me more than a school can provide to a person's life. In addition to what it taught me as a student, it gave me lifelong friendships, incredible experiences, unforgettable memories, being part of a deep-rooted culture, and a partner. Therefore, I would like to express my gratitude to METU.

I would like to thank all my friends who called, supported, and helped me during this process, but there are three friends whose names I would like to mention in particular. Dilek Deniz Bilgiç and Demet Başar, thank you for "keeping me sane in those years, today, and most probably in the future." There is someone I will copy a little bit while thanking him. He called me "the one who managed to keep our long-lasting friendship alive," but I didn't do it alone. Since you are the writer, no matter what I write, it won't be as effective as yours. İnan Taylan Durdu, thank you for your endless support and friendship under all circumstances.

I would like to thank my dearest partner, Özgür Erten, for the endless love, support, and fun he has provided to me. You bring immense beauty to my life, and your presence is invaluable. Thank you for everything.

I grew up in a family where my mother's side was Turkish, and my father's side was Circassian, a situation many Circassians would probably disapprove of. Growing up in a family rich in ethnic identities is one of the strongest predictors of my relationship with social psychology. Another one is that I grew up in a family where I learned to respect differences, think critically, and question and demand what is rightfully ours. For this reason, I would like to thank my large and multicultural family in too many cities in Turkey to mention, but especially in Ankara and Muğla. I would especially thank my cousins for their support and for being a source of joy for me.

Finally, I would like to express my deepest gratitude to my mother, Yasemin Akarsu, my father, Çetin Akarsu, and my sister Deniz Akarsu. I wish everyone could be as lucky as me. You have made the most significant impact and contribution to my journey. Words are not enough to express my gratitude here. I cannot thank you enough.

TABLE OF CONTENTS

PLAGIARISM iii

ABSTRACT iv

ÖZ vi

DEDICATION viii

ACKNOWLEDGMENTS ix

TABLE OF CONTENTS xi

LIST OF TABLES xiii

INTRODUCTION 1

1.1. Silencing the Self Theory 2
1.2. Silencing in the Context of Intergroup Relations 7
1.3. Self-silencing and Ethnic Minority Identity 11
1.4. The Circassians 14
1.5. General Overview 19

STUDY I: INTERVIEWS WITH THE CIRCASSIANS IN TÜRKİYE 21

2.1. Method 21
2.1.1. Participants 21
2.1.2. Procedure and Measures 22
2.2. Analyses and Discussion 23
2.2.1. The Circassians 25
2.2.2. Language for Preserving Culture 27
2.2.3. Stigmatization of Identity 28
2.2.4. Silence in Intergroup Relations 30

STUDY II: SCALE DEVELOPMENT AND TESTING 35

3.1. Method 36
3.1.1. Participants 36
3.1.2. Procedure and Measures 36
3.2. Results 39

3.2.1. Factor Structure of the Minority Self-Silencing Scale……..39
3.2.2. Reliability and Validity of Minority Self-silencing Scale…….43
3.2.3. Assumption of Normality……..46
3.2.4. Regression Results……47
GENERAL DISCUSSION.....54
4.1. Discussion on the Circassians in Türkiye 60
REFERENCES.....63
A. APPROVAL OF THE METU HUMAN SUBJECTS ETHICS COMMITTEE- STUDY I 76
B. INFORMED CONSENT FORM- STUDY I.....77
C. INTERVIEW QUESTIONS.....78
D. APPROVAL OF THE METU HUMAN SUBJECTS ETHICS COMMITTEE- STUDY II.....81
E. INFORMED CONSENT FORM- STUDY II 82
F. DEBRIFING FORM.....83
G. MINORITY SELF-SILENCING ITEM POOL.....84
H. MINORITY SELF-SILENCING SCALE.....86
I. INGROUP IDENTIFICATION SCALE 88
J. PERCEIVED DISCRIMINATION SCALE 89
K. WILLINGNESS TO SELF-CENSOR SCALE.....90
L. DEMOGRAPHIC INFORMATION FORM.....91
M. COMMUNITY INVOLVEMENT AND SELF-SILENCING EXPERIENCE ..92
N. CORRELATION COEFFICIENTS OF TRANSFORMED VARIABLES.....93
O. CURRICULUM VITAE 94
P. TURKISH SUMMARY/ TÜRKÇE ÖZET 96
R. THESIS PERMISSION FORM / TEZ İZİN FORMU.....120

LIST OF TABLES

Table 1. Demographic Characteristics of Participants 24
Table 2. Factor loadings based on a principal component analysis for Minority Self-silencing Scale 40
Table 3. Scale Means, Standard Deviations, Cronbach's Alpha Reliability Coefficients, and Pearson Correlation Coefficients of Variables 45
Table 4. Pearson Correlation Coefficients between Study Variables 46
Table 5. Hierarchical Regression Analysis for Variables Predicting Censorship of Ethnic Identity 49
Table 6. Hierarchical Regression Analysis for Variables Predicting Self-silencing to Discrimination 51

CHAPTER 1

INTRODUCTION

Discrimination based on ethnic identities is a prevalent issue encountered globally. Literature on discrimination generally focuses on the actors of discrimination (see Talaska et al., 2008) or the consequences of discrimination on the devalued groups (see Schmitt et al., 2014). Despite understanding the actions towards discrimination and prejudice is important for intergroup relations, the silence of the target groups toward discrimination is also crucial. Silencing can result in a lack of awareness regarding pertinent matters. Even if there is an underlying problem, the absence of discussion or expression from the involved parties creates the impression that nothing is wrong (Sikka et al., 2010). So, why do minority members not react and remain silent in the face of discrimination even if they feel uncomfortable?

In psychology, silence has been primarily studied in terms of silence and censorship of individuals. Silencing the self theory focuses on women's silencing to maintain their relationships (Jack, 1991). Later, Hayes and colleagues (2005) propose the willingness to self-censor as an inclination of individuals to refrain from expressing their views to a group they believe holds a contrasting perspective. Bar-Tal (2017a) brings a new perspective on the study of silence, suggests the study of self-censorship as a socio-political-psychological phenomenon, and defines self-censorship as the deliberate and voluntary act of withholding information from others without any external barriers. Bar-Tal and colleagues (2017b) focus self-censorship of information by the majority and the importance of censoring information for societies in conflict (Sharvit et al., 2018; Shahar et al., 2018). While Bar-Tal's (2017a) self-censorship concentrates on the majority's censorship of information, Jack's (1991) silencing the self theory approaches silencing from a disadvantaged group perspective and emphasizes the

power relations between men and women in society. However, none of these theories and concepts directly mention self-silencing from an intergroup perspective explaining silence in minorities. Therefore, benefiting from the literature, I propose minority self-silencing as wanting to say something (reacting) but remaining silent or concealing identity, (1) to avoid discrimination, or (2) to protect relations and live peacefully with the majority.

According to Gilligan (1982), psychology examines sex differences as a deviation from the male norm. In a similar vein, like women, disadvantaged groups are taken as deviants from the majority, looked at in terms of the variables from the eyes of the majority, and given little or no voice. The literature on the voice of a minority generally focuses on collective action. However, in terms of a minority, the critical thing to be studied could be the silence (in a way, self-sacrifice) of these groups for the purpose of living peacefully under the rules of the majority, especially if they are ethnic and religious minorities. Thus, in this dissertation, I investigate minority self-silencing and possible predictors of minority self-silencing in Türkiye. For this aim, Chapter 1 entails an exploration of the relevant literature and its connection to my research, alongside an overview and hypotheses for my study. In the first chapter, I will first talk about the theory of self-silencing, which I take as a basis for this dissertation. Second, I will present how silencing is addressed in the literature in the context of intergroup relations. Further, I will mention the possible relationship between self-silencing and ethnic identity. Moreover, I will cover the Circassians, exile, and the Circassians in Türkiye in particular. Finally, I will present a general overview and the research questions for the current studies.

1.1. Silencing the Self Theory

Silencing the Self Theory is built on the questions regarding women's higher depression rates compared to men (Jack, 1991). The theory searches for answers to cultural and relational sources of these rates and the different reactions (i.e., opposing and silencing) made by women raised with the same cultural values (Jack, 2011). Jack's interviews with depressed women indicated a pattern: women put others' needs first and suppress their feelings, thoughts, and actions in line with the gender roles to preserve their relationships. This strategy, which women use as restraining the part of

critical aspects of the self to continue a relationship, is defined as self-silencing (Jack, 1991).

According to Jack (1991), several factors contribute to self-silencing in women. First, the socialization process in which individuals learn society's norms, rules, and behavior patterns influences the silencing of women. Concerning this argument, she points out that self-evaluation is critical in understanding gender differences because the judgment of the self, based on social standards by family, current social context, and broader culture, guides how an individual acts. From this point of view, self-silencing might correspond to a socially approved response and "culturally sanctioned powerlessness" (Sikka et al., 2010; Smolak, 2010, p.142). Women learn to silence or suppress their thoughts, feelings, and actions during the developmental process. Besides, cognitive schemas and moral concerns gained during development remind them how to build and continue safe and intimate relationships without contradicting their partner's wishes (Jack & Dill, 1992). This situation impairs women's self-esteem and authenticity in an intimate relationship, and this effort makes women feel divided and results in a "loss of self" (Jack, 1991, p. 225). As a result, it paves the way for depression. Moreover, women's disadvantaged position and financial insecurity can be seen as another factor in women's suppression of their thoughts, feelings, and actions (Jack, 1999). Consequently, a woman remains silent when she thinks about the negative consequences of speaking up, such as a threat to the safety, security, or maintenance of her relationship.

The Silencing the Self Theory regarding women's psychological health has been examined extensively. Researchers found that self-silencing in women is related to depression (Jack & Dill, 1992; Whiffen et al., 2007), eating disorders (Hambrook et al., 2011; Shouse & Nilsson, 2011), and psychological distress (Hurst & Beesley, 2013; Schrick et al., 2012). Furthermore, in a meta-analysis, researchers showed that self-silencing explains gender differences in diseases such as depression and eating disorders as well as experiences of illness, such as cancer and HIV (Maji & Dixit, 2019). Research on personality factors contributed to the literature, showing that self-silencing was positively related to neuroticism, which is characterized by emotional instability and negative emotions, as well as fluctuating levels of self-worth (Göncü & Sümer, 2011; Witte & Sherman, 2001). These studies are important in showing that

self-silencing can have negative consequences beyond depression, especially among one of the disadvantaged groups in society, women.

Due to its relational bases, self-silencing has been studied in terms of intimate relationships. The researchers demonstrated that the relationship between marital dissatisfaction and depression is predicted by self-silencing in married women (Uebelacker et al., 2003). Moreover, although both women and men silenced themselves in romantic relationships, Whiffen and colleagues (2007) showed that women's silencing was continuous if they were dissatisfied with their relationship, while men preferred to silence more in a conflicting situation with their partner to avoid the conflict or protect their dominant position in the relationship. In addition to romantic relationships, self-silencing has also been studied in terms of other close relationships, such as friendships (Thomas & Bowker, 2015). Researchers found that the relationship between rejection sensitivity and psychological outcomes, i.e., depression and friendship support, was mediated by self-silencing in the context of friendship. Another study demonstrated the mediating role of self-silencing in the relationship between gender rejection sensitivity and academic disengagement of women college students (London et al., 2012). The findings are significant because they show that the psychological consequences of self-silencing can apply to other contexts besides romantic relationships.

Besides relationships, gender issues have also been a focus of research in this area. The study on self-silencing and gender issues investigated the relationship between sexism and self-silencing. Swim and colleagues (2010) approached self-silencing as women's beliefs that prioritize the voices of others over their own. Despite defining an incident as sexist and being uncomfortable about it, endorsement of self-silencing beliefs reduced women's desire to confront and speak up against sexist incidents. Hurst and Beesley (2013) showed that when women encountered sexist incidents in the past, and more recently, they were more likely to engage in self-silencing, which, in turn, contributed to their experience of psychological distress. Similarly, women who have encountered sexism more recently are found to be more likely to engage in self-silencing. Yet, women who are actively dedicated to promoting social change and challenging sexism are found to be less likely to engage in self-silencing behaviors (Watson & Grotewiel, 2016). Studies have generally positioned self-silencing as a

(non)response to sexism and focused on the distress it creates for women. A more recent study defined self-silencing to sexism as not giving any response to sexist behaviors and maintaining silence in sexist environments (Akarsu & Sakallı, 2023). The study conducted in Türkiye revealed that higher endorsement of hostile and benevolent sexism is related to self-silencing in the face of sexist personal experiences, observed sexist communications, and discrimination against women. In addition, when women think that the women in their families are devalued, they are more likely to self-silence to sexist personal experiences and observed sexist communications (Akarsu & Sakallı, 2023). Overall, the results of studies highlight the palliative function of self-silencing on the reactions toward discrimination, specifically sexism. However, to my knowledge, no study adapts the self-silencing to other disadvantaged groups, such as ethnic minorities, who are discriminated against because of their ethnic identities.

According to Jack (1991), while self-silencing is characterized as the loss of one's own authentic voice, the voice does not merely refer to speaking; instead, it corresponds to the ability to express parts of one's identity. Thus, the theory's emphasis on identity and self-silencing consequences is critical. On the other hand, the theory approaches silencing in terms of close relationships and remains in an interpersonal context. Although it draws attention to the power relations between men and women in a cultural way, the theory says nothing about other disadvantaged groups and intergroup relations in a society. Because men hold power almost in every society, and women are in a disadvantaged position, the study of silencing in other disadvantaged groups, such as ethnic and religious minorities, would be worthwhile and interesting to study. For instance, in a study on multicultural education, Jackson (2005) found that African American students held themselves back from participating in discussions about racial and cultural issues in a diverse classroom and chose to remain silent rather than respond in discussions. Thus, the results are crucial, showing that other disadvantaged groups also use self-silencing in power disparity and as a survival strategy, especially when interacting with majority members. Minority groups may refrain from engaging in debates, especially those involving controversial issues, not to contradict the majority. For this reason, when examining minority self-silencing, it is critical to consider cultural and societal power relations, inequalities within these relations, and

possible mechanisms ruled by the majority contributing to the self-silencing among minorities.

Despite Jack's (1991) emphasis on the reasons for silence, research mainly focuses on the outcomes. In addition to the outcomes, however, for understanding self-silencing in minorities, identifying the antecedents that may lead minorities to self-silencing will contribute to the literature. Furthermore, although the theory mentions the role of socialization in women's self-silencing, there is no emphasis on institutions responsible for the socialization of individuals. Beginning with family, other institutions such as education and media might be responsible for the self-silencing in minorities while teaching individuals socially sanctioned norms, rules, and behavior patterns. For instance, ethnic minority parents may advise their children to hide their identity, not speak their mother tongue, or not be involved in discussions on controversial topics in schools. They may try to protect their children from being discriminated against by the majority in the public sphere or to avoid conflict with the majority. Furthermore, because institutions responsible for socialization are held by the powerful group, the majority would contribute to the minority self-silencing. The ethnic minority's (mis)representations in the media may remind minority members to be careful in their behaviors in the environments where they interact with the majority members. A recent study also provides support for this argument (Turgut & Çelik, 2022). One of the Kurdish participants indicated that she sees the media as responsible for misdirecting people about Kurds while representing them as bad. In addition, according to Turgut and Çelik (2022), individuals adjust their manner of speaking to avoid trouble even when confronting prejudiced people rather than remaining silent to discrimination. Therefore, when examining minority self-silencing, it is also crucial to consider the majority's practice of discrimination and the dynamics of intergroup relations in a society.

In a related area, Bar-Tal (2017a) asserts that both majority and minority self-censor while deliberately and voluntarily withholding information from others without any external barriers. Self-censorship of information may play a role in the self-silencing among minorities while censoring minority-related information and ignoring the authentic identities of minorities. However, minority self-silencing should focus on the minority members' withholding their voices or concealing their identities to avoid

discrimination and conflict and live peacefully with the majority. Besides, the literature shows that the self-censorship of information has been mainly carried out by majority group members, who hold power, access critical information, and block information. Furthermore, the researchers approach self-censorship without legal obstacles in the definition and studies. Yet, this understanding neglects the "invisible sanctions" by the state, especially for minorities and opposing citizens.

For this reason, despite Bar-Tal's (2017a) proposition about minority self-censorship, I preferred to use the term self-silencing for minorities because minority self-silencing may be more like Jack's (1991) understanding of silencing as restraining the part of the self to maintain a relationship. For an ultimate goal not to disrupt harmony with the majority, minorities may make an extra effort not to dispute them while trying to avoid unfair and unequal treatment based on their identities. Thus, one way of understanding self-silencing in minorities may be related to the minority's experiences with the majority, specifically the discrimination they perceive from the majority.

1.2. Silencing in the Context of Intergroup Relations

In literature, few studies have focused on silencing in intergroup relations. The research on this area generally includes withholding traumatic experiences, as in the studies conducted with victims of the Holocaust, Bosnia-Herzegovina War, and Korean American survivors (Liem, 2007; Mijić, 2018; Resnik, 2003). According to this line of research, silencing can be enforced by family, state, and society, especially after a genocide, war, and repression, to avoid memories of traumatic experiences. However, not speaking about traumatic experiences and their consequences have harmful effects, such as the continuation of ethnic boundaries and unresolved trauma transmitted through generations. According to Mijić (2018), avoidance of talking about a war between parties of the conflict contributes to the maintenance of ethnic boundaries while each part of the conflict disseminates and strengthens its narrative.

If there is a power difference between groups, silencing becomes more detrimental, especially for disadvantaged group members. The research on self-silencing in women focuses on interpersonal relations, but it also points out women's disadvantaged position and power relations between men and women. In a similar vein, within the perspective of group level, the usage of self-censorship aims to protect the majority's

self-image and advantaged position (Bar-Tal, 2017b). The censorship of the majority might seek both to hide wrongdoing towards minorities and silence the contributions of minorities in society (Kurtiş et al., 2018; Mignon, 2014). According to Jack (1991), women learn to silence themselves in a developmental process through institutions. Similarly, minority members are socialized through several institutions, schools, the army, media, etc., which the dominant group manages. These institutions would have a pattern that glorifies and enhances the majority identity while ignoring and silencing the minority's authentic identity (e.g., Elbaz & Bar-Tal, 2019; Kurtiş et al., 2018). As a result, the socialization process dictated by the majority would influence minority self-silencing. For instance, due to the self-censorship of information in education, and more specifically in history education, society members are exposed to a one-sided view of history coming from the majority viewpoint, and it does not mention stories of minorities. Besides, the history of the majority glorifies the achievements and silences the critical parts of history, such as wrongdoings and injustices toward minority members in society (Kurtiş et al., 2018). When historically oppressed individuals, e.g., minorities, present alternative narratives of the past, their accounts often face suppression or oblivion by members of dominant groups, who benefit from higher social status, and they could silence narratives that challenge the legitimacy of existing inequalities and hierarchies (Mukherjee et al., 2018). Although researchers use different terms, the studies can be categorized under Bar-Tal's concept of self-censorship, where the majority silences information about the minority. However, when the majority silences minority-related information, it also silences a part of an identity, which in turn, could lead to self-silencing in minorities.

A study conducted with three generations illustrates the silencing of Jewish living in Istanbul (Kaymak, 2018). Based on traumatic experiences, which is not mentioned in official history textbooks, Kaymak (2018) found that people of the Jewish community silenced some of their collective memories regarding the 1934 Thrace Pogroms, 1942 Capital Tax, and bombings of synagogues in Istanbul. She concluded that due to the first generation's past experiences, the second generation still felt insecure, anxious, and fearful. Therefore, for the sake of living under the same roof as faithful citizens, Jewish people preferred to remain silent about some issues. One of the participants' words explains this situation very well: "*There is reasoning in our community:*

kayadez, which means remain silent in Ladino language. Let us live a secret, to live happily. Thus, we neither join the discussions about governments nor talk about the experienced traumas." (p.156).

On the one hand, minorities may be motivated to silence themselves and traumatic collective memories about the majority to live in peace. On the other hand, minorities may silence themselves to avoid discrimination. Being a minority member could always require showing loyalty and commitment to the country. On paper, minority members become parliament members, army members, or national team players. However, when they want to exist with their authentic ethnic identities in these positions, they may encounter discrimination and be forced to be silent. Shor and Yonay (2011) showed that in Israel when Palestinian soccer players expressed their Israeli-Palestinian identity and their demands for the Israeli Arab public, the majority forced them to be silent by saying that they lack the moral right to speak about politics. In a similar vein, when minority members drew attention to the negative consequences of discrimination, they were blamed as "troublemakers" and "complainers" (Kaiser & Miller, 2003). According to Crosby (2015), these acts of the majority inhibit minority members from challenging discrimination. As a result, living with a minority identity hanging by a thread requires self-monitoring, sometimes leading to concealing the identity and self-silencing to avoid discrimination.

Discrimination, the unequal treatment of individuals differently based on their group identity, has been a prominent topic in social psychology (Wirth & Williams, 2009). Where power differences exist in society, discrimination is always possible, and people from disadvantaged communities often encounter discrimination (Schmitt et al., 2014). It is prevalent in numerous routine encounters and circumstances within the structures of society and disseminated through media channels and political discourse (Verkuyten, 2018). People can be discriminated against on the basis of their gender, race, age, or ethnic identity, and ethnic minorities are among the leading groups that are subject to discrimination.

People can be discriminated against daily within different contexts, such as schools, workplaces, or hospitals. The studies showed that ethnic and religious minorities in Türkiye are discriminated against because of their identities (Akbaş, 2010; Çoymak,

2009; Toker Gökçe, 2013). Çelik and colleagues (2017) study the othering of minority groups and approach the distressed relationship between Kurds and Turks as an ethnic fault line. For instance, studies show that in Türkiye, Kurds are discriminated against because of their ethnic identity in the workplace and educational settings (Turgut & Çelik, 2022; Yıldırım et al., 2020). In a similar vein, research on intergroup relations has revealed that Armenians, Alevis, Romanis, and Jews living in Türkiye are among the groups that are discriminated against based on their ethnic and religious identities (Akbaş, 2010; İslambay-Yapalı & Cingöz-Ulu, 2023; Toktaş, 2006; Yıldırım et al., 2015). People who are discriminated against because of their identities may have different reactions. While silencing one of these strategies, some people may prefer to confront or take action (Sakallı, 2021). In Turkey, Kurds are one of the most prominent groups mobilizing against discrimination and demanding social and cultural rights (Westrheim, 2014). Research illustrates that in Türkiye, even the imagined contact among Kurds predicted collective action tendencies through increased perceived discrimination (Bağcı et al., 2019). While some ethnic and religious minorities in Türkiye are studied in terms of discrimination or their reactions to it, to my knowledge, no study examines Circassians regarding perceived discrimination or self-silencing.

Discrimination affects people in various ways, mostly negatively. The adverse impact of discrimination has been documented in several studies (de Frietas et al., 2018; Schmitt et al., 2014), and perceived ethnic discrimination is found to be associated with symptoms of psychological disorders and reduced life quality, such as lower self-esteem and well-being. Perceived discrimination has significant health-related consequences, especially among ethnic and racial minorities (Schunck et al., 2015; Straiton et al., 2019; Wallace et al., 2016). For instance, Straiton and colleagues (2019) found that perceived discrimination is associated with mental health issues among twelve immigrant groups in Norway after controlling demographic and psychosocial variables. The negative consequences of perceived ethnic and racial discrimination have also been shown among youth. In several studies, perceived discrimination is associated with health problems, psychological maladjustment, and social and academic problems among youth ethnic and racial minorities aged between 10-19 in the US (see Umana-Taylor, 2016). Nonetheless, across various studies, there exists a mitigating element against discrimination: the embracement of ethnic-racial identity.

According to the Rejection Identification Model, since advantaged groups hold the authority to determine acceptance and exclusion, being discriminated against and awareness of the rejection by these groups imply that one's group is marginalized and deprived of access to highly esteemed positions within society (Schmitt & Branscombe, 2002), so disadvantaged group members cope with the adversities of discrimination and prejudice by enhancing identification with their group (Branscombe et al., 1999).

The literature suggests that minorities may self-silence to avoid discrimination and prejudice (Crosby, 2015). However, their group identification would be higher if they have already perceived discrimination. Therefore, considering the literature, it can be speculated that when minority members highly identify with their group, they may be less likely to silence. For this reason, the following section presents ethnic identity and its possible relationship with minority self-silencing.

1.3. Self-silencing and Ethnic Minority Identity

According to Tajfel (1981), social identity can be defined as the aspect of an individual's self-perception that arises from awareness of belonging to one or more social groups, along with the importance and emotional meaning associated with that group membership. Social Identity Theory posits that through the social categorization process, individuals classify themselves and others based on shared characteristics into different social groups, such as nationality, ethnicity, or gender (Tajfel & Turner, 1979). Phinney and Ong (2007) recapitulate ethnic identity as the feeling of belonging to a particular group, with a process of acquiring knowledge, including cultural practices, values, and attitudes towards ingroup as well as outgroups. According to the authors, the significance and prominence of ethnic identities fluctuate depending on the specific time and situation. Similarly, Merino and Tileaga (2011) approach minority identity as something that is "creatively, flexibly and contextually constructed" rather than simply existing (p. 87). Despite the reciprocally paired comparisons, such as native vs. immigrant, in the literature, to comprehend ethnic identity, it appears essential to explore the importance of various groups to an individual because the comparisons can be made in different levels and dimensions (Verkuyten, 1997).

The significance of group membership is understood concerning other groups, as intergroup comparisons help to establish the distinguishing characteristics of one's own group identity (Tajfel & Turner, 1986). According to Tajfel (1981), disadvantaged social status is a prominent feature of minority groups. In addition to comparison with other groups, the concept of group identity encompasses both the definition of being a member of a group and the expectations regarding appropriate attitudes, emotions, and behaviors within a specific situation (Hornsey, 2008). Positive attributes of the groups could be shaped in contrast to the majority's values, which could reflect a reactive position due to being a response to discrimination (Verkuyten, 1997). In terms of ethnic minorities in Türkiye, when discriminated against and stigmatized by majority members, Kurds choose to confront discrimination while trying to counter the arguments and dismantle prejudices (Turgut & Çelik, 2022). Nevertheless, not all ethnic minority groups differentiate themselves from the majority in an oppositional way, and for ethnic minorities who do not define themselves in opposition to the majority group, the challenge lies in addressing the issue of inequality and discrimination (Verkuyten, 1997). Despite the lack of research, Circassians in Türkiye can be considered on similar lines, as their voices do not rise towards inequalities and discrimination or oppose the majority in a significant clash.

The meaning of a particular identity also changes depending on the external audience, such as whether such identification is viewed favorably (Nazroo & Karlsen, 2003). Discrimination, for example, could change people's expression of identity. Thus, people could transition between different identities within a short period when changing conditions depending on the situation (Deaux, 2018). For instance, instead of telling their ethnic identity, people may prefer to indicate their hometown or occupational identity when they do not feel comfortable with their surrounding. Therefore, external factors become significant when shaping identities as well as influencing how people express their identities (Nazroo & Karlsen, 2003). The expression of ethnic identity may not always be so easy, especially since people think that they may be discriminated against due to their identity. Discrimination and stigmatization impose a heavy weight, especially among minorities (Quinn & Earnshaw, 2013). Therefore, people could use different strategies to avoid discrimination. They may conceal their identity to avoid stigma and rejection (Davis

et al., 2020), to prevent disputes, and not to risk material benefits (Dobai & Hopkins, 2022). Self-silencing could be one of these strategies to avoid the negative consequences of being an ethnic minority.

Despite the negative impact on minorities, perceiving discrimination can lead to greater adoption of ethnic identity (Fleischmann et al., 2019; Gonzales-Backen et al., 2018; Molina et al., 2015). The adverse outcomes resulting from discrimination can be partially eased through a sense of identification and belongingness with the minority group (Branscombe et al., 1999). For instance, in two studies, Molix and Bettencourt (2010) showed that embracing ethnic group identity is associated with higher levels of well-being, positive affect, and psychological empowerment. Moreover, minorities with high identification could be more likely to present environments where they can live their ethnic identity unrestricted and engage in community-related activities to a greater extent, such as participating in cultural activities and spending time with people from an ethnic group. Previous studies have emphasized that being a part of a supportive community and engaging in community-related activities enhance the ability to develop and maintain a strong sense of ethnic identity (Garcia-Reid et al., 2013; Lardier, 2018). To the extent that minorities have stronger identification and community involvement, they could react to discrimination. If a minority member is raised in an environment where the cognates live, for instance, this may affect the identification (Yücel, 2019) and, consequently, the decision about silence.

Türkiye hosts ethnic minorities, such as Kurds, Circassians, and Armenians, as well as religious minorities, such as Alevis and Jewish, in addition to the majority Turks. The majority of people identify as Turkish and Sunni, regardless of their ethnic background (Çayır, 2015). The studies on minorities living in Türkiye mainly focus on two groups: Kurdish (e.g., Çelebi et al., 2015) and Alevis (e.g., Akbaş et al., 2022) and the challenges and discrimination these groups encountered, primarily because of the history of conflicts with the majority (Saatci, 2002). Like Kurds, Circassians also have commonalities with the majority, such as religion. On the other hand, they also differ from Turkish people in their language, customs, and historical narrative. Unlike Kurds, Circassians have no official conflict with the majority. Despite being the second largest ethnic minority in Türkiye, the research on Circassians is scarce compared to

previously mentioned groups, especially in psychology. Thus, before moving on to the research questions of this dissertation, to better understand the Circassians, the historical background and the current situation of Circassians in Türkiye will be presented in the following section.

1.4. The Circassians

According to the Circassian Association (n.d.), the word "Circassian" includes people of Adyghe, Ubykh, Abaza, Ossetian, Chechen, and Dagestan origin, whose homeland is the Caucasus, and all Caucasians who identify themselves as Circassians. During the Russian invasion of Caucasian lands, many Circassians died, and those who survived were forced to migrate from their homeland at the beginning of 1860 (Jaimoukha, 2001). The Ottoman Empire accepted the Circassians as refugees; however, while they were expatriated, in addition to the problematic sea route, many Circassians also passed away because of typhoid, chickenpox, and some other diseases (Kaya, 2007). After the experience of exile and contagious diseases, the Circassians were placed in Balkanian parts of the Russian-Turkish borders, the Middle East, and Eastern Anatolia, where Armenians lived (Chochiev, 2007; Kaya, 2007). The Ottoman Empire took advantage of the Muslim Circassian population while settling them in the regions where non-Muslim populations lived and making them security forces toward other groups (Chochiev, 2007).

Later, the Circassians participated in the War of Independence as nationalist forces (*Kuvayı Milliye*). One of the most critical figures of *kuvayı milliye*, Ethem Bey, and his followers quelled the rebellion in south Marmara by Anzavur Ahmet, a Circassian and an Ottoman military officer (Gingeras, 2008). Nevertheless, due to the contradictions with Mustafa Kemal Atatürk and İsmet İnönü, Ethem rebelled in 1920, and after the rebellion was suppressed, he sided with the Greeks (Kaya, 2007). According to some sources, Ethem Bey became Ethem the Circassian after his opposition (Şener, 1990); yet the confidential official report of the Grand National Assembly of Türkiye shows that Ethem had always been Ethem the Circassian even the time when he and Mustafa Kemal Atatürk had a good relationship (Yelbaşı, 2019). There are still debates about this issue, and Circassians have mixed thoughts about Ethem the Circassian as well as his expulsion from nationalist forces.

After Ethem the Circassian was dismissed from the national struggle, a group of Circassians against Kuvayi Milliye and the Ankara government in İzmir applied for asylum and official recognition in the Greek-occupied region. The group consisted of people from different regions, including bureaucrats, guerrillas, and former members of Teşkilat-ı Mahsusa. However, at that time, they were members of the Association for the Strengthening of Near Eastern Circassians Rights (Şark-ı Karip Çerkesleri Temin-i Hukuk Cemiyeti), and they were participants in the meeting, which was held in October 1921 in Izmir (Yelbaşı, 2019). Following these, "the first inner exile of the early republican period" occurred (Akdeniz-Göker, 2019, p. 691). From December 1922 and continued during 1923, the Circassians living in Gönen and Manyas were exiled to eastern Anatolia (Şoenu, 2007). Approximately after 50 years, they were once again forced to migrate from their homelands in the Caucasus, the Circassians in Gönen and Manyas experienced one more exile and trauma. In the time following the exile, at the Lausanne Conference, the Allies were forcing the Turkish representatives to pardon opponents during the War of Independence. Except for 150 people, the name given to citizens of the Republic of Turkey who were deemed to be enemy collaborators and exiled from Turkey, all of whom held high-level positions, a general amnesty was issued. After the discussions at the parliament, there were 450 people on the list, but it should be reduced to 150. The Ankara government made the final decision about who would be on the list of 150. However, there were no known criteria for the list. Finally, the list included at least 86 Circassians out of 150 (Yelbaşı, 2019).

Although Circassians living in Istanbul established associations during the Ottoman Empire to improve society, culture, and language, with the new republic, the Circassians neither carried on their activities nor were seen as a minority in the Lausanne Treaty. As a result, they did not take advantage of the rights provided to the minorities (Duman, 2015), and only after a month of the treaty, one of the most important associations, "The Circassian Women Cooperation Association," was closed down (Karayel, n.d.). Later on, during the 1950s, the Circassians restarted the association activities (Besleney, 2016). Parallel with this period, between 1950-1990, there were many periodicals, such as "Kafkas" (1953-1956) and "Yeni Kafkas" (1957-1962). According to Chochiev (2007, p.221), one of the substantive themes in these periodicals was to fix the "unreliable" or "betrayer" image of Circassians and draw

attention to the Circassians' roles in the War of Independence and establishment of the republic. Despite the bans on the language and the censorship in the public space, the state (especially in the Democrat Party era) placed some Circassians in prominent positions, such as Turkish intelligence, the army, and the police (Yelbaşı, 2019). These can be interpreted as a change in the "bad image" and an improvement in the relationship between the state and the Circassians.

While the Circassians accelerated the activities in associations, Türkiye was in a period of conflict between right and left. When the Circassians met to discuss the unification of Caucasian associations, there was an armed attack, and four people were injured, and Tsey Mahmut Özden was murdered on November 5, 1977 (Çerkes Derneği, 2019). Despite the arrival of the police at the scene in a very short time, the attackers were not caught, and the young people who were attacked were searched and taken to the police station. The murder of Tsey Mahmut Özden stayed as an unsolved murder. According to the Circassian Association's (2019) press release, the purposes of the attacks were to prevent the meetings that would contribute to the national and cultural struggle of Circassians in Türkiye, the unity of Circassian associations and the struggle for democratic rights and to silence the rising voice of the Circassians at the very beginning.

After the attack and the effects of the 1980 coup d'état on suppressing Circassians along with the most people in the country, beginning in 1993, the Circassians organized under the Caucasian Association. Especially the Circassians living in big cities gather and maintain ethnic identities and cultural practices under the roof of these associations. Although Yelbaşı (2019) argues that the Circassians have no agenda belonging to themselves and are trapped within the most primitive cultural areas, such as music and dance, according to Kaya (2007), the cultural activities conducted by associations can be seen as political.

Today, approximately 2.5 million Circassians live in Türkiye, with the largest Circassian population in the world (Kaya, 2004). Even if there is no visible problem with the majority Turks, because of the identity politics based on homogenizing different ethnic and religious identities, the Circassians seem to experience self-silencing, and one of the participants from Kaya's (2014) study explains:

> "We have never been suppressed as much as the Kurds in this country. The reason for this is that we surrendered to the leading ideology and culture or because we have so far experienced our identity in our own private space, at home, in the village, or in cultural associations. We have not made much fuss trying to make our identity visible in public spaces. Whenever we tried to speak a bit loudly, we were called 'traitor Circassians' like Ethem Bey." (p. 57).

The discourses of the then-opposition parties also supported this argument. In 2012, Circassians' Rights Initiatives arranged a workshop to discuss Circassians' current situation, language, culture, and improvements. After the workshop, political parties were visited with the final workshop declaration, demanding mother tongue-based education and other cultural rights. The opposition parties of that time emphasized the nation-state feature of Türkiye, labeled the requests as threats and said that the Circassians in Türkiye could work in every position, demanding cultural rights means separatism (Agos, 2012). Like many of the minorities, each time the Circassians demand cultural rights, they encounter the accusation of being separatists or betrayers. During the Democratic Opening Process, there was also a perception among the group of Circassians that if they supported the process, they were seen as supporting the Kurdish movement (Besleney, 2016). Therefore, they try to find survival strategies. For instance, some Circassians locate themselves in a different place where they do not want to be associated with the minorities who *betrayed the country* or *wanted a piece of its land* (Akdeniz-Göker, 2018). A limited press on the Caucuses (e.g., Kafkasya, Kuzey Kafkasya, and Yeni Kafkas) also shows a similar pattern, which tried to correct the *bad image* and focus on the contributions of the Circassians (Chochiev, 2007). There is still an effort to keep a distance from other groups, mainly Kurds, not to be perceived as "separatist" (Alankuş & Taymaz, 2022).

Sunata (2020) recently published a book consisting of interviews with Circassians from different regions of Türkiye. In the interviews, some discourses draw attention. First, especially older participants mentioned that they settled in the villages where Armenians were expatriated. Some of them also indicate that Armenian babies were left in their villages and raised by the Circassians. Secondly, participants touch upon several features they attribute to the Circassian culture and ethnic identity. Loyalty, social control mechanisms (shame and ostracism), respect (especially for the elderly), and harmony are some of these features glorified by the Circassians. Distinguishing themselves from Kurdish people can also be observed in Sunata's interviews (2020).

The participants specify that, unlike other groups in Türkiye, they are loyal to the state and liked by others.

According to Akdeniz-Göker (2019), Gönen Manyas Exile made Circassians learn the societal costs: stigmatization, experiencing displacement again, and being dispossessed of the conflicting relationship with the new regime. Furthermore, whether people try to forget or remember it, the exile determined the Circassians' survival strategies when interacting with the host nation and the state. Although the participants emphasize the Circassian culture, language seems to be a complex issue that they do not want to confront the state. For instance, one participant in Sunata's study (male, 69) said:

> "…You do not demand your language from the state; you want it yourself. If you cannot teach or teach your child the language yourself, it cannot be done by asking the state. If you speak the language and the child learns at home, the state neither interferes nor says anything…" (Sunata, 2020, p. 103).

Another participant (male, 68) said that "Turkish nationalism is more important than Circassian nationalism." (Sunata, 2020, p.112) and continued:

> "… Let us speak the language, be Circassian, be nationalist, but not so much as to offend others. You will say your opinions as much as your ears can hear. The public has a unique voice; you cannot do it on the street..." (Sunata, 2020, p.113).

These quotes can be seen as an effort of Circassians to keep the relationship in peace and harmony with the majority and the state.

In the literature, there are still very few studies on Circassians, and according to Besleney (2016), although it has increased in recent years, the studies are "weak and disorganized" (p. 30). In a similar vein, Yelbaşı (2019) mentions that although there are publications in recent years on other ethnic and religious groups during the War of Independence and the early republican period, these publications are mainly about Kurds, and the studies regarding Circassians are scarce. There could be several reasons for the lack of studies in the literature compared to Kurds. The population and the recognition of Kurds, especially in terms of relations with Turks, compared to Circassians, could be important factors. According to Duman (2015), Circassians are generally known for their dances, foods, and traditions in Türkiye, and the reason can be attributed to the activities they carried out for a long time to protect their cultural

identity with assimilation anxiety. However, this situation can also be attributed to Circassians' effort to keep their nose clean while preserving their positive image. Besides, these activities carried on a "restricted or preserved area" may also have caused their recognition to remain in a narrow space.

Like many other ethnic and religious groups in Türkiye, the Circassians are also restricted in the public space by not speaking their mother tongue and concealing their ethnic identities. Older people also prefer not to talk about the problems they lived with and forget the past. According to Yelbaşı (2019), blocking the past is the result of a compromise between the state and the Circassians because they were not ill-treated as the other groups during the single-party period, and with the resumption of the multi-party period, their relationship also improved. Circassians' position in the history of Türkiye is somewhat ambivalent such that they alternated between being named "loyal" or "uncanny." As a result, they may try to survive by using tactics such as concealing their identities, living their ethnic identities in private or in a restricted area, and allying with executives as soldiers of violent acts (Akdeniz-Göker, 2022).

1.5. General Overview

While studies on minority-majority generally focus on conflict, perceived discrimination, and minority reactions to discrimination, there are few studies on "silent minorities." Despite the large population and a long history in Türkiye, Circassians have not kept the spotlight on themselves; before the Ministry of National Education's elective courses in Adyghe and Abaza, the last time they demanded education in their mother tongue from the state in collective action was in 2011 (Evrensel, 2011).

In light of the research presented so far, the primary purposes of this dissertation are to construct a minority self-silencing scale in the Circassian context and to examine the predictors of Circassian self-silencing with ethnic identification and discrimination. For this aim, in the first study, I conducted interviews with fifteen Circassians to understand better how they define themselves, perceive their position in Türkiye, whether they have been discriminated against because of their ethnic identity, and possible themes constructing self-silencing in Circassians of Türkiye. Benefiting from the interviews, for the second study, I created and tested the minority

self-silencing scale and assessed whether ethnic identification, community involvement, collective and individual discrimination, and demographic characteristics of the participants would predict minority self-silencing.

The next chapter, Chapter 2, presents a qualitative study. Due to the lack of literature on the Circassian in Türkiye, this study also aims to provide insights into the Circassian identity and subsequent quantitative research: scale development and testing. Chapter 3 includes scale development and testing of the newly constructed minority self-silencing scale by showing the associations between ethnic identity, community involvement, perceived discrimination, demographic variables, and minority self-silencing. Finally, Chapter 4 presents a general discussion of the study findings and future directions.

CHAPTER 2

STUDY I: INTERVIEWS WITH THE CIRCASSIANS IN TÜRKİYE

The Circassians have been living for nearly 160 years in Türkiye. However, compared to other minorities, they are less known, and studies about the Circassians are limited, especially within psychology. Thus, as a first step, I conducted qualitative research to understand the Circassian ethnic identity, daily experiences, perceived discrimination, and self-silencing of Circassians in relation to their ethnic identity.

2.1. Method

2.1.1. Participants

Upon the ethical approval from the METU Human Subjects Ethics Committee (Appendix A), I conducted semi-structured in-depth interviews with fifteen people who identified as Circassians (7 females and 8 males) with a mean age of 36.47 (*SD* = 14.94), ranging between 22 and 72, recruited through social media (see Table 1 for participant characteristics). Most participants had bachelor's degrees (N = 8), and two were university students. Four participants had master's degrees. One participant was a primary school graduate. The participants were from varying occupations, such as cameraman, lawyer, engineer, and trainer. Most of the participants indicated their socioeconomic status as the middle (*N* = 10). One participant stated to have a lower socioeconomic status. Two participants said they have socioeconomic status between lower and middle, while one stated to have a socioeconomic status between middle and upper. Only one participant indicated having an upper socioeconomic status. Two participants did not want to tell their religious views. Most participants stated their religion as Islam (N = 8), and two especially indicated their belief as not rigid or

partisan. Three of the participants were atheists. One participant described himself as a deist, and one described himself as searching for God. Regarding political views, three participants did not want to answer the question. Three participants described themselves as apolitical. Two participants were on the right and conservative. One participant described himself as a social democrat. One participant described himself as an opponent of all the governments in power. Two participants described themselves as socialists. Finally, three participants described themselves as leftists.

2.1.2. Procedure and Measures

With this study, I aim to understand how Circassians of Türkiye see themselves and the possible themes of constructing self-silencing in one of the minorities living in Türkiye. I reached participants through convenience and snowball sampling. Because of the pandemic, interviews took place online between December 2020 and February 2021. Fourteen participants were interviewed via Zoom; only one interview was conducted via WhatsApp. First, I informed participants about the study on the phone or WhatsApp, then if they agreed to participate, I sent them two links, including the consent form (Appendix B) via Qualtrics and the meeting link. After they read and filled out the consent form, the meeting started. All interviews were recorded with the consent of the participants and conducted in Turkish. I tried to follow the order of questions to remain consistent across the interviews.

Interview Questions. I asked 39 questions to the participants, including the demographics (see Appendix C for interview questions). To begin with, I wanted to understand how participants define Circassians as a group and their engagement with Circassian identity, daily life, and cultural practices. Further, the questions focused on whether the participants perceive discrimination, restriction, or censorship both for themselves and other Circassians in Türkiye. Moreover, I asked questions related to self-silencing, including hiding ethnic identity, especially within the presence of majority members, withholding opinions and reactions, self-silencing in others, and emotions and thoughts caused by self-silencing. Finally, demographics were asked, including age, education, and political view.

2.2. Analyses and Discussion

The average duration of the interviews was 31.54 minutes. Participants did not indicate any discomfort during the interviews. Three participants did not want to reveal their political views, and two did not want to tell their religious beliefs. In fact, after I thanked each of them for their participation and contributions, most of the participants also thanked me for examining the Circassians. Despite the number, it was not easy to find female participants. The female participants talked less than the male participants. Interviews took longer in male participants (M_{male}= 39.50, M_{female}= 22.37). Male participants seemed like they had more to tell. Alankuş and Taymaz (2022) draw attention to the silencing(s) of Circassian women either in silenced way or prefer to self-silence due to the roles assigned by the culture. Therefore, further studies should examine the Circassian women's self-silencing in a culturally justified way. Because interviews were conducted during the pandemic while people spent most of their time at home by video calling, the participants were mostly educated people who actively use the internet. This could be taken as a limitation.

Thematic analysis, which is a method for defining, analyzing, and reporting patterns within data, was employed to conceptualize the themes (Braun & Clarke, 2021). I manually conceptualize the themes in an inductive approach to investigate what emerges from the data. Under each question, the participant responses were combined, and all the data were assessed collectively. I read and reread the data and found specific themes. I extracted four main themes from the interviews: Circassian identity, language for preserving culture, stigmatization of identity, and silence in intergroup relations. Under each main theme, there were also subthemes. The Circassian identity included three subthemes: (1) preservation of culture and ingroup attachment, (2) Xabze, manner, and respect for others, and (3) positive image of the Circassians in Türkiye. Language for preserving culture consisted of two subthemes: (1) knowledge of the mother tongue and (2) problems with the language. Stigmatization of ethnic identity contained two subthemes: (1) Ethem the Circassian and (2) perceived censorship. Finally, silence in intergroup relations had two subthemes: (1) self-silencing and (2) silencing in Circassians. These are reported next.

Table 1
Demographic Characteristics of Participants

P	Time	Gender	Age	Education	Occupation	SES	Religion	Political View
1	22.59	F	24	Undergraduate	Unemployed	Middle	Close to Atheism	Middle-Left
2	29.29	F	27	Graduate (master's degree)	Research Assistant	Middle	Islam but not a rigid one	Socialist
3	81.34	M	60	Undergraduate	Cameraman	Middle	Islam but not a partisan	Middle- Social democrat
4	22.22	F	24	Undergraduate	Student	Middle	-	Left
5	32.39	F	29	Graduate (master's degree)	Environmental Engineer	Lower- Middle	Close to Atheism	Left
6	18.13	F	44	Graduate (master's degree)	Agricultural Engineer	Middle	Islam	Conservative
7	54.07	M	28	Graduate (master's degree)	Trainer	Middle- Upper	Maybe Deist	Socialist
8	19.05	M	29	Undergraduate	Electrical and Electronic Engineer	Upper	Islam	No political view
9	34.55	M	29	Undergraduate	Lawyer	Middle	Searching for God	Opponent to all the government in power
10	44.14	M	29	Undergraduate	Civil Engineer	Middle	Islam	Recently apolitical
11	52.04	M	55	Undergraduate	Customs Broker	Middle	Atheist	No political view
12	11.46	F	38	Undergraduate	Social Studies Teacher	Middle	Islam, of course.	-
13	20.52	F	37	Graduate (Faculty of Open University)	Shopkeeper	Lower-Middle	Islam, luckily.	-
14	13.43	M	22	Undergraduate	Student	Lower	-	-
15	17.36	M	72	Primary school	Marble-mason	Middle	Islam	Right-AKP

2.2.1. The Circassians

The first theme is "Circassian Identity," which included how Circassians define and distinguish themselves from others and how others know them. Circassians' most emphasized characteristics cover the protection of culture and Circassians, Xabze, manner, respect for others, loyalty, and harmony to society. These characteristics can be gathered under two subthemes: ingroup attachment and the positive image of the Circassians.

The following excerpts point out ingroup attachment, including the value placed on ingroup membership and dedication to the ingroup's welfare (Roccas et al., 2008).

> … A society that is afraid of assimilation. For this reason, we can say that there is a reflex that is constantly connected and trying to keep their culture alive. For this reason, they stand out because they are already separated from their homeland, as there is a society that has lived in exile before, and it is a society that has spread to many parts of the world. (P2_ F_ 27).

> … A second aspect is that the Circassians really support each other. They act with a more possessive instinct. … (P10_M_29)

When defining the Circassians, participants referred to the Circassians' solidarity within the ingroup and trying to preserve culture. One of the crucial elements in Circassian culture is Xabze, defined as the Circassians' unwritten rules, which concern manners and respect for others, especially the elderly. It can be said that the Circassians are raised within the culture according to these rules. Therefore, the Circassians learn to "behave appropriately" in a developmental process through the rules of Xabze. Manners and respect for others are two of the vital components of Xabze to live with dignity while maintaining the Circassian identity and culture.

> … I think we are separated from other groups with our attitude, behavior, and noble stance in the face of events (P12_F_38).

> … Although we do not have a written constitution in our traditions, we have a tradition that tries to comply with Xabze by following the rules in society, treating people concerning adults, young people, women, and animals, and approaching them with love (P3_M_60).

> … In fact, my Circassian identity is present in every aspect of my life. So, it's in 24 hours. I live as a Circassian. Because my name is also in Circassian… I pay attention to this in the things I do. So, when someone walks in, I still stand up, even if I don't need to stand. Or I don't know, when crossing my legs, if

> people are in this situation, for example, I usually don't cross, or I ask permission to cross my legs (P9_M_29).

While discussing Circassian identity, participants mentioned being loyal and harmonious to society with Circassians' positive image in Türkiye and how others perceive them. Circassians' positive image is also related to the elements they attribute to their ethnic identity. Respect for others, being reliable, loyal, and harmonious with society are the features most of the participants emphasized.

> … There is a more positive perception of Circassians than some other ethnic groups. Here they are very respectful and masterful; at work, they are loyal in some places… For example, we do not seek significant rights with some of our features because we are loved and appreciated in many jobs because we are very compatible with Türkiye; I see it that way.…(P5_F_29).

> … Let me say that you are worried about being a man with the perception given by immigration. Maybe I did not explain it correctly in Turkish, but I don't know that word well. So, we are concerned about not getting too tired of the thing, we must adapt to society more... (P3_M_60).

> … I fit well into the society I live in. I am a very good citizen. In addition, they do not need to do anything for us as a state or as a citizen. We are good citizens. We are very compatible. … (P11_M_55).

Although some participants stated that others in Türkiye do not know the Circassians very much, most of the participants emphasized that Circassians are perceived positively; thus, rather than negative discrimination, participants perceived positive discrimination.

> … In other words, I can say that I was discriminated against positively… While I was living in Istanbul, I was going to rent a house. Since I was single and would be alone, my landlord was sitting on the top floor. When I said I am Circassian, he said oh okay then, it's not a problem.… (P7_M_28).

> … I don't think there is a negative discrimination, on the contrary, I feel like people choose to behave even more warmly if they know a little bit about it…(P1_F_24).

> … Because as I said, I think it's because the eyes that look from the outside see it as trustworthy and respectful in general... I even read an article in a magazine once, Circassians as the deepest sons of the state. In other words, they see the Circassians as the community that will keep the deepest secrets of the state (P10_M_29).

> … I have been in Konya all my life, Konya, Afyon, and now we live in Eskişehir. On the contrary, in the cities where I lived, everyone loved and appreciated the Circassians (P12_F_38).

2.2.2. Language for Preserving Culture

Language for preserving culture is the second theme, including participants' knowledge about their mother tongue and problems with the Circassian language. Of fifteen participants, eight said they could speak the Circassian language, and two said they could understand but not speak. Participants mostly mentioned that they generally communicate with close ones, family, and friends. Some said they went on the course to learn the language. Participants' knowledge of the language is related to attachment to and preserving the culture.

> Learning the language increases your commitment to culture even more because I can say that knowing your mother tongue makes you hug your roots in that culture more. Both the fact that I know the language and that I was brought up with my elders. Because they were keeping this culture alive much more at the time. Of course, we cannot say it is the same as theirs, even though we are trying to keep it alive. Unfortunately, an assimilation process takes place over time (P2_F_27).

> … In other words, it is not easy to express myself as a Circassian when I speak Turkish. Or how do I define it? Or if we don't know any language, I think it seems like there is nothing left of culture. Language is the primary thing for me... (P11_M_55).

> …I don't know, for example, I applied for a language course this year because I thought it should be in my life (P4_F_24).

Another subtheme participants mentioned about language is the problems with the Circassian language. Emphasis on issues is related to mother-tongue education, restrictions on language, and the extinction of language.

> …Being able to read and write to keep your culture alive is entirely up to your personal skills or your possibilities. The thing is, state institutions do not have the slightest support in this regard, or, it is almost nonexistent… (P3_M_60).

> … We normally went to primary school at work. We learned Turkish. We even had a teacher, teachers, a teacher. There is already a teacher in the village. They used to teach the mother language and forbid us to speak it even at home so that we could learn Turkish. Teachers were like I would punish if I heard it. The people at home would help the teacher with this.…(P11_M_55).

> … Since my mother grew up as a Circassian in a mixed village, she could not learn the Circassian language as a result of our grandfather's prohibition…

> They were in a village with the Turks. Since the Turks did not understand when they spoke Circassian, they saw it as a shame and did not let them speak. Therefore, they did not learn. In other words, they said that you are doing a disgrace as if they were talking about something secret. Unfortunately, they have stopped talking...
> …(My father) did not want to speak to us in Circassian because they were beaten for speaking Circassian. This is how we lost our language (P10_M_29).

Not speaking the mother tongue due to not to offend Turkish people is not a unique example to this interviewer, unfortunately. Sunata's (2020) study also demonstrates that there are many examples of not offending Turkish people by using their mother tongue.

2.2.3. Stigmatization of Identity

The third theme is the stigmatization of identity. Ethem the Circassian is the most emphasized concept in all answers. Participants refer to Ethem in discrimination, negative statements about Circassians, institutional censorship, problems related to being Circassian, and mainstream history.

> …First, the Circassian Ethem issue. Since this was included in the history lessons and social studies lessons, especially in the middle school-primary school ages, you know that in primary school, children love to attack each other, although I can't say that too many people from there actually walked or walked on me, they disturbed me a lot because they knew that I was disturbed.… (P1_F_24).

> … For example, I couldn't quite put it in my head about the treacherous thing of the Circassian Ethem. You know, the treacherous thing in the books. But for example, İlber Ortaylı, or when I listen to a video of him, he says as if he is not a traitor, Ihh, he contributed to the salvation, and I even talked to X, history teacher. For example, he said Ethem was not a traitor. But why is that treacherous part not removed? Why aren't those exact dates given more accurately?... (P13_F_37).

> … In informal relationships, at work, your friends, at work sometimes knowingly or unknowingly say that we will assimilate you, you Circassians, Ethem the Circassian, children of Ethem…something like that…with a joke, directly or indirectly. These hurt… (P3_M_60).

As can be seen from the script, the stigmatization of a person using ethnic identity institutionally affects not only that person but also a whole community through generations.

> … For example, it is a sad thing for us to call him Circassian and not put a Circassian in front of any of the people who have done a lot of good work in the same War of Independence and who have come to good positions. Things that have bothered me since I was a kid. Why are you calling him a traitor Circassian? If they only said Ethem, most of these probably wouldn't have happened… (P11_M_55).

Participants also mentioned perceived censorship about historical information regarding the exiles, the Russian-Ottoman deal on Circassians, Circassians in Sarıkamış and the War of Independence, Ethem the Circassian, current knowledge about the mainland, changing the names of Circassians into Arabic and Turkish, and restrictions about the language related to Ethem and the stigmatization of Circassian identity.

> …The Turkish people have never told of us in the geography of Türkiye. We were not expressed either… This historical process starts from there, the roles in the War of Independence, then the attempt to integrate the names of the Circassians entirely in Arabic or Turkish, especially Arabic, with names from Islamic origins, and cover it that way. Our process of not naming children…The problem of not being able to speak our mother tongue and not being able to express it in public. These happened…We said our vow every morning. So, every morning we swore for something we weren't…(P9_M_29).

> ...Because there is a society in exile and as far as I have read and researched, of course, secret agreements, etc. have been made between Russia and the Ottoman Empire… I think it was taken with very good intentions. There is a situation like collusion… I don't think these are declared very openly.…(P2_F_27).

> …There is not the slightest thing about Circassians. When did we come, what kind of installation was it?... We don't even know…those exiles after the First World War, the War of Independence, and so on. How many of us have good information about the migration of villages, then the bans on languages from time to time? We don't know in detail what happened after that, that is, before the '80s... (P11_M_55).

Even if the Circassians have lived in Türkiye since the Ottoman Empire, participants seem disappointed from not being introduced and explained sufficiently more officially or institutionally. Although some people try to find a place with their Circassian identity in politics, according to participants, the results of these efforts do not turn out well.

> …Then, for example, he is now a deputy from the IYI Party or something in the party. Then, for example, these things are revealed, and this is probably the story of 2012-13... He was exposed to "how you fought in the name of

> Circassianism" such rhetoric as if you had no place in our party, and he had a duty as vice chairman there at the time. He resigned from there, for example, because of those pressures (P5_F_29).

> … There is also censorship, so apart from these things, I can clearly point to a direct target, namely the events with the IYI Party, and the events that took place in the CHP before that, here are the names coming and going. These are the allegations and pressures that Hasan Seğmens faced and were subjected to. After that, Önder Sav and his team were put under pressure, etc…The parties that are supposed to be people from all walks of life, that is, it is obvious that this is their aim, but here, I will come to the point again, I can swear that this was done in the security and military wings, but I can't prove it right now (P7_M_28).

Nowadays, there are new attempts to get into parliament by Circassians. There is an independent parliamentary candidate that KAFFED and the Circassian Associations also support. Other candidates accentuate Circassian identity from other political parties. However, they are not directly supported by the associations. Supporting an independent candidate can also be seen as an effort to avoid the complexities of politics in Türkiye.

2.2.4. Silence in Intergroup Relations

The final theme is silence in intergroup relations. Participants generally said they do not hide their ethnic identity or silence themselves. Only one participant directly mentioned a self-silencing experience.

> …Well, it seems to me that self-censorship is a part of my life. Besides, what's the point, out of the blue, I'm not Turkish or I'm Circassian actually, I didn't refrain from expressing this, except in my childhood and youth, but I don't think that conditions are created for this... People say that I am like this, I am from that minority group... I guess we don't say that much. We do not say as much as possible. I guess I'm not saying that either, but there are many environments where I am not comfortable expressing my identity, or the environment where I am comfortable expressing my identity, in other words, there are people like me. I guess I don't use my identity in the other. I use my other identity, that is, at work, as a citizen of the Republic of Türkiye, whatever my profession, what is necessary for my profession.…(P11_M_55).

However, twelve of the participants mentioned that other Circassians do self-silence and hide their ethnic identities. On the one hand, some Circassians in higher institutional positions, military, and constabulary conceal their ethnic identity in the parliament.

> … For example, my aunt's husband is an officer, but he is not a Circassian. But, for example, they never came to an association or something, and their children did not go either. Or this Circassian issue would never have been on their agenda. I always knew… It's because of the military because they don't reflect anything like that to that side… As if my aunt's side had nothing to do with Circassianism. However, in fact, her own personal behavior is very much like that. She behaves exactly like a Circassian woman, but they have always stayed away from entering such environments (P5_F_29).
> … Are the MHP members in Tokat/Erbaa hostile to the Circassians? I do not think so. Many love Circassians, even the vice presidents have always been Circassians. There were many Circassian people among them. Even now the vice president is Circassian. The first member of parliament is still Circassian, however, in my hometown, unfortunately, there are people who call our fathers Circassian, I am Turkish first.… (P10_M_29).

On the other hand, other Circassians encourage silencing in the ingroup when it comes to speaking up about improving the Circassians' current status in terms of cultural rights.

> … That's why in Türkiye, of course, it is a bit of a dream to expect education in the mother tongue, but there is a crowd among the Circassians who oppose this when it should be. In other words, when you start to discuss this, they say that Turkish will of course be the only language, then there is a defense that this or that wants this or that ... There is such a thing as Circassians don't spit on what they eat, I don't know if it's a proverb, there is such a pattern. It's a pattern that everyone hears all the time, probably going as far as 2200 or so. Now groups brag about it…Here they say, they say we are Circassians, so here we are, the Ottomans embraced us, etc. like that… In that respect, there is a group that prides itself on its Circassianism.…(P7_M_28).
> …As you know recently, there was no event, no protest, no commemoration, due to the pandemic on May 21 this year. KAFFED, Abkhaz Federation and Circassian Federation could not organize any of them. The Pluralist Democracy Party was going to make a press statement in front of the Russian consulate with the official permission of 20 people. With limited participation. As young people, we were also invited, and we went. In other words, a press statement of 20 people is not a march, not a protest, not an action. There is official permission. The deputy chief of the district police is coming and your permission has been canceled verbally… Oh, was it very important for me that the press release was in front of the Russian consulate, no? Am I a member of the Pluralist Democracy Party, no. What makes me angry there is that they can't do that to another ethnicity. Türkiye stands up. But for us and there, the official permission is canceled verbally, and people kept silent. The reason for this is that if we react there, the event will grow. In general, some of us, including our NGO presidents, are afraid of the growth of the event. I don't know why we hesitate. I'm one of those people who think we can't come to a conclusion before things get bigger. So, when I say growing up, I'm not a fighter, but we have legal rights… (P10_M_29).

When the reasons for their silence and motivations for silencing, among others, are asked, participants explain this situation with fear of exclusion and discrimination, being perceived as a traitor by others, avoiding problems, beware, preserving the layout, aiming to survive, and being good and harmonious citizens.

> …So, they want their order not to be disturbed. Either they don't want to face any difficulties in life, or they do not believe that this has made a positive contribution to them and their effort to exist. So, it's a bit of a survival effort. It pushes us all to a choice. It's a bit of a preference issue. For example, if they state that they are Circassian, they are afraid of being misunderstood. They fear that if they work in the public sector, they may be attributed differently by pressure or otherwise. In their private life, they think that this information may sound wrong to people. They fear that they may be ostracized because they are not one of them. I've seen many people like this…(P9_M_29).

> They hesitate. Because they are afraid of being ostracized. Because if they have been given a position, it is scary for them to take that position back. Am I to blame? I don't blame. Because life goes on. Here, who should be blamed, I think it is necessary to blame those who are felt that they can take that office when saying I am Circassian. Certainly, the fear of being excluded is the greatest. No one is ashamed of their culture, but the fear of being ostracized and having their possessions taken away can push people towards it. Politicians especially are seriously afraid of their possessions being taken away.…(P10_M_29).

> Ihh, such treacherous perceptions, are you trying to disrupt the country's order after that, I wonder if it's because of discrimination or something. There may be such sides. That is how it is when viewed from the Circassian side. Maybe I can't see if there is such a thing in other ethnic elements, like Circassians, but maybe there is a feature that makes fun of that ethnicity. They may not want to reflect on it too much. It's a smaller thing, but it's more like political reasons come to mind. (P_F_29).

Although participants said they did not hide or silence a part of Circassian identities, they also pointed out that many Circassians widely hide or self-silence. Their reasons for this situation mostly highlight staying away from problems, maintaining a positive image, and relations.

Together these results provide important insights into Circassian identity, perceived discrimination, and self-silencing among one of the minority groups in Türkiye. According to the participants, being Circassian requires respect for others, especially the elderly, manners, loyalty to the community, and harmony with society. Respect appears as an essential value for Circassians. In Circassians, respect toward the elderly, children, and others in society seems to be a highly regarded value. Although respect

could be considered an essential value for communities, it could lead to not speaking a language and not offending others. This could seem to be an exaggerated example. However, minority self-silencing can be found in these kinds of acts. In addition, contrary to most of the minorities studied in the literature, the meaning of discrimination is somewhat positive rather than negative. The participants indicated that they perceive positive discrimination and that Circassians in Türkiye are a highly respected community. Despite experiencing positive discrimination, Circassians look ambivalent in their relations with the state, especially beginning from the rebellion of Ethem. The perceived negative discrimination of participants was mainly related to the historical representation of Ethem. All the participants, except Participant 15, mentioned Ethem the Circassian, rebellion, and how they feel when a Circassian is labeled a traitor in class during the history lectures. Although they talked about Ethem, none of them mentioned Gönen-Manyas exiles; this may be because of their origin of hometown. Ethem gives the impression of collective trauma and a way of stigmatizing Circassian people by the majority. Although Gönen-Manyas had severe consequences on Circassians in the South Marmara region, the impact of it compared to Ethem seems local. In addition to Ethem, the Circassians in Türkiye seems ambivalent about language loss and institutional censorship. While some of the participants indicated that the extinction of language and institutional censorship led to assimilation, others found families responsible for mother tongue transmission, especially mothers. These findings are consistent with the previous research on Circassians. According to Alankuş and Taymaz (2022), the studies conducted with Circassians showed that they see themselves as responsible for the assimilation, not the assimilation politics of the state.

Circassians may also justify the current system. During the interviews, the emphasis on positive discrimination and the positive image of the Circassians could be interpreted as the Circassians' effort to justify the system, where all is good and everything is fair for ones who do not contradict the rules and disrupt the functioning.

All in all, an effort to be harmonious with the society and Circassians' ambivalent relationship with the state during history could make Circassians silence themselves in situations where they interact with the majority. However, a glorified ethnic identity I've encountered throughout the interviews could influence self-silencing. The next

chapter, therefore, moves on to develop a minority self-silencing scale and explores possible predictors of minority self-silencing by employing the statements and themes from these interviews.

CHAPTER 3

STUDY II: SCALE DEVELOPMENT AND TESTING

Due to a scarcity of literature on the Circassians, in the first study, I aimed to understand Circassian identity and Circassians' experiences in the public space in Türkiye. The interviews provide insight into Circassian ethnic identity, the relationship between Circassians and the majority, as well as discrimination and self-silencing experiences of the Circassians in Türkiye. In Study 2, benefiting from the interviews and the literature, I constructed a Minority Self-silencing Scale to measure silencing among minorities to protect relations with the majority or to avoid discrimination by the majority. First, based on the interviews, I created an item pool, including the items related to self-silencing to discrimination, silencing of ethnic identity, silencing among Circassians, and silencing of historical information. Then, I adapted the items of Self-silencing to Sexism Scale (Akarsu & Sakallı, 2023) as self-silencing to discrimination. The item pool included nearly a hundred items. However, silencing among Circassians and silencing of historical information were not within the scope of this dissertation. Therefore, these items are not reported here. The final version of the items was sent to a Circassian professor, who was asked to evaluate the items in terms of clarity, similarity, and relevance to Circassian society. According to the suggestions, some items were removed (e.g., items including fear as a reason for self-silencing to discrimination), and the final version of the scale included 39 items (see Appendix G for the Minority Self-silencing item pool).

The theory and empirical evidence suggested the following hypotheses for Study 2:

H1. Ethnic identification and community involvement will negatively predict minority self-silencing.

H2. Perceived individual and collective discrimination will positively predict minority self-silencing.

3.1. Method

3.1.1. Participants

The data were collected after getting ethical approval from the METU Human Subjects Ethics Committee (Appendix D). Participants were recruited through social media (Facebook, Instagram, and WhatsApp). Six hundred ninety-nine people participated in the study. Eighty-one of whom did not consent and left. Fifteen participants were not Circassians, and they were also removed for further analyses. The study progress of 117 participants was less than 10%, indicating that they hardly answered any of the scales, so they were also excluded. Four hundred eighty-six Circassians remained. After the data cleaning, nine multivariate cases were identified as outliers. Each was examined to understand why they were outliers and then removed for the remaining analyses. The analyses were conducted with the 349 participants who fully completed the questionnaire. There were 132 females and 217 males with a mean age of 41.80 (*SD* = 13.94), ranging between 18 and 76.

3.1.2. Procedure and Measures

Participants were recruited through convenience and snowball sampling techniques and directed to an online survey in the Turkish language. At the start of the survey, individuals were required to fill out a consent form that provided details regarding the purpose of the research and the assurance of confidentiality (see Appendix E for the informed consent form). All participants willingly took part in the study. Once they finished answering the survey questions, they were thanked and received a debriefing about the study (Appendix F). First, they were asked, "Do you describe yourself as a Circassian?" with a yes/no option. Unless they chose the Yes option, they were thanked, and the study did not continue for those. The questionnaire with the following measures was presented to those who describe themselves as Circassians.

Minority Self-silencing. Benefiting from the relevant literature on self-silencing, intergroup relations, and the qualitative study results, the scale was developed to measure self-silencing among minorities. The scale consists of 20 items, five of which are reverse, focusing on identity concealment, censorship of ethnic identity, and self-silencing in the face of discrimination (Appendix H). "I do not mention that I am

Circassian in environments where I do not feel comfortable with my ethnic identity." and "I would not refrain from expressing my opinions about discriminatory situations against Circassians, even if it would end my social relations." are example items from the scale. Participants rated the statements on a 7-point Likert scale, from strongly disagree to agree strongly. Higher scores indicated a higher silencing tendency among participants. The final scale had two dimensions: censorship of ethnic identity (12 items, α = .91, M = 1.84, SD = .93) and self-silencing to discrimination (8 items, α = .84, M = 1.87, SD = .76). Details about the scale construction are provided in the Results section.

Group Identification. To measure Circassian identification, the group-level self-investment subscale of the In-group Identification Scale (Leach et al., 2008; Balaban, 2013, see Appendix I) was used. The scale contains ten items (e.g., "The fact that I am Circassian is an important part of my identity."), and mean scores are calculated to reflect the strength of ethnic identification. Participants rated the statements on a 7-point Likert scale, from strongly disagree to strongly agree. Higher scores indicate stronger identification (α = .88, M = 6.25, SD = .72).

Perceived Discrimination. To assess participants' perceived discrimination concerning Circassian identity, a perceived discrimination scale (Baysu, 2007) was used. The measurement of perceived discrimination was based on its two domains, perceived group and individual discrimination. Baysu (2007) translated and adapted the perceived group discrimination scale by Ruggiero and Taylor (1995) and developed the perceived individual discrimination scale to measure more subtle forms of discrimination (Appendix J).

The perceived group discrimination (e.g., "How often do Circassians in Türkiye experience discrimination at school or work?") includes five items (α = .86, M = 1.41, SD = .50). The perceived individual discrimination (e.g., "I was ridiculed or insulted for being a Circassian.") consists of four items (α = .82, M = 1.44, SD = .57). Participants rated the statements on a 5-point Likert scale, from 0 (never) to 5 (always). Higher scores indicate higher perceived discrimination both at the individual and group levels.

Willingness to Self-censor. Turkish adaptation of the willingness to self-censor scale (Hayes et al., 2005; Dolma, 2019) was used to assess the convergent validity of the newly constructed minority self-silencing scale. The scale measures participants'

willingness to conceal their views from others who might disagree (Appendix K). The scale is comprised of eight items (e.g., “It is safer to keep quiet than publicly speaking an opinion that you know most others don’t share.”), two of them are reverse and mean scores are calculated to reflect participants’ self-censorship tendencies. Participants rated each item on a 7-point Likert scale, from strongly disagree to strongly agree. Higher scores indicate more willingness to self-censor ($\alpha = .83$, M = 2.5, SD = 1.08).

Demographics. Participants were asked to indicate a series of socio-demographic information related to their age, gender, education, economic status, mother and father ethnic identity, percentage of Circassian friends, knowledge of mother tongue, religion, conservatism, activist identification, political view, and party preferences (see Appendix L).

The educational level of the sample was high. While most participants had bachelor’s degrees (63.3%), fifteen percent had a master’s or doctoral degree. Twenty percent of the participants were high school graduates, two percent were secondary school graduates, and 0.3% were primary school graduates. Regarding perceived socioeconomic status, participants mostly defined themselves in the middle (48.7%) or upper-middle (28.4%). Seventeen percent of the participants stated their socioeconomic status as lower-middle, 2.9% of the participants as lower, and 2.6% of the participants as upper. The majority of the participants’ (85.4%) both parents are Circassians. The mean percentage of participants’ Circassian friends’ circle was 47.35 (*SD*= 30.08). Only 22.7% of the participants’ names or surnames were Circassian. Less than half of the participants (46%) indicated they could speak their mother tongue. To the question “Do you belong to any religious group?”, 39% of the participants said “Yes.” Participants mostly described themselves in the middle (*M* = 6.18, *SD* = 3.26) on an 11 Likert-type scale when asked to what extent they describe themselves as religious. Participants' conservatism level was less than in the middle point on an 11 Likert-type scale (*M* = 4.46, *SD* = 3.07). In terms of political views on a left-right spectrum, they fell towards the middle (*M* = 4.78, *SD* = 2.99 on an 11-point scale). Thirty-one percent of the participants indicated that they describe themselves as activists. When participants were asked to indicate which political party they voted for in the last election, those who wrote a valid answer (*N*= 201) told various political parties such as CHP (50%), AKP (20.5%), HDP (17.4%), İYİP (5.5%), SP (3.5%), MHP (2.5%), and others (0.6%).

Community Involvement. To measure their engagement with the Circassian community, participants were asked to indicate the frequency of their attendance at Circassian associations in their cities with three questions: How often do you (1) go to; (2) participate in the events; (3) meet other Circassians in Circassian association/Caucasian cultural association/university club, etc., in your city? (Appendix M). Participants rated the statements on a 5-point Likert scale, from 1- never to 5- always. Higher scores indicate stronger involvement in the Circassian community ($\alpha = .92$, $M = 3.03$, $SD = 1$).

Self-silencing Experience. To examine the self-silencing experiences of Circassians, participants were asked, "Have you ever faced a situation where you felt compelled to hide your Circassian identity from others, or where you kept it secret or chose not to tell it?" with a Yes/No option. Participants who stated silence were presented with an open-ended question: "How was this situation? Can you briefly describe it?" (Appendix M).

Negative Affect. Participants who indicated self-silencing about Circassian identity were presented with five statements to understand the affectional consequences. "I was angry with myself when I chose not to say I am Circassian." and "I felt guilty when I concealed the fact that I am Circassian." are the example items from the scale (Appendix M). Participants rated the statements on a 7-point Likert scale, from strongly disagree to strongly agree. Higher scores indicate higher negative affect resulting from self-silencing.

3.2. Results

3.2.1. Factor Structure of the Minority Self-Silencing Scale

An exploratory factor analysis, namely principal component analysis, was conducted on 39 items Minority Self-Silencing Scale with varimax rotation. In the analysis, the cut-off point for loadings was set at .50. The initial analysis produced a 3-factor solution with many cross-loadings and scores below the cut-off. Scree plot and eigenvalues showed a 2-factor solution. Therefore, I removed the cross-loading items and the items below the threshold of .50 and repeated the analysis three times. Table 2 presents scale items, means, standard deviations, communalities, factor loadings, eigenvalues, explained variances, item-total correlations, and internal reliabilities.

A 2-factor solution with 20 items was kept for the final analysis after 3 re-runs in this way. The Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett's Test of Sphericity showed that data is convenient for the factor analysis, *KMO* = .94, $\chi 2(190) = 3147$, $p < .001$. Nineteen items were eliminated because they did not load any of the factors, were cross-loaded, or had factor loading scores below .50. The remaining 20 items explained 48.4% of the total variance.

Table 2

Factor loadings based on a principal component analysis for Minority Self-silencing Scale

Minority Self-silencing	M	*SD*	Communalities	Item loading	Item-total *r*
Factor 1: Censorship of Ethnic Identity explained variance (%) = 32.6; eigenvalue:6.53; α = .92					
18. Etnik kimliğim konusunda rahat hissetmediğim ortamlarda Çerkes olduğumdan bahsetmem. (I do not mention that I am Circassian in environments where I do not feel comfortable with my ethnic identity.)	1.99	.146	.71	.84	.80
21. Dışlanabileceğimi düşündüğüm ortamlarda Çerkes kimliğimi belli etmemeye çalışırım. (I try not to show my Circassian identity in environments where I think I may be excluded.)	1.76	1.19	.64	.80	.75
22. Sorun yaratabileceğini düşündüğüm ortamlarda Çerkes olduğumu çok da vurgulamam. (I do not emphasize my Circassian identity in environments where I think it may cause problems.)	2.21	1.56	.62	.78	.73
8. Kamusal ortamlarda Çerkes olduğumdan bahsetmem. (I do not mention that I am a Circassian in public environments.)	1.87	1.34	.61	.76	.73
25. Kendimi rahat hissetmediğim insanların yanında Çerkes kimliğimdense etnik kimlik dışındaki mesleğim/öğrenci kimliğim/memleketimden bahsetmeyi tercih ederim. (I prefer to talk about my profession/student identity/hometown other than my ethnic identity rather than my Circassian identity in the presence of people I do not feel comfortable with.)	2.37	1.69	.59	.76	.71

Table 2 (continued)

Censorship of Ethnic Identity	**M**	***SD***	**Communalities**	**Item loading**	**Item-total *r***
14. Karşı tarafın olumlu olmayacağını düşünüyorsam Çerkes kimliğimi belirmekten kaçınırım. (I avoid revealing my Circassian identity if I think the other party will not be favorable.)	1.82	1.27	.59	.73	.71
10. Çerkes olmayanlar tarafından dışlanmamak adına, onların yanında Çerkes kimliğimi dışa vurmamayı tercih ederim. (In order not to be excluded by non-Circassians, I prefer not to express my Circassian identity in their presence.)	1.62	1.11	.55	.71	.69
17. Problem yaratacağını düşündüğüm zaman Çerkes kimliğimle ilgili tartışmalarda ses çıkarmam. (I do not raise my voice in discussions about my Circassian identity when I think it may cause problems.)	1.77	1.12	.56	.71	.70
19. Çerkes kimliğimi başkalarından sakladığım olmuştur. (I have hidden my Circassian identity from others.)	1.66	1.26	.52	.70	.66
20. Olumsuz anlamlar atfedilebilmesinden çekindiğim için Çerkes olduğumu saklarım. (I hide my Circassian identity because I am afraid of negative connotations.)	1.50	.99	.43	.65	.60
24. Türkiye'deki iyi vatandaş tanımının dışına çıkmamak adına Çerkes kimliğimle ilgili otosansür uyguladığım olmuştur. (I have practiced self-censorship about my Circassian identity to not fall outside the definition of a good citizen in Turkey.)	2.08	1.46	.31	.55	.50
23. Çerkes olmayanların yanında, Türk etnik kökeninden olmadığımı söylememeyi tercih ederim. (In the presence of non-Circassians, I prefer not to say that I am not of Turkish ethnic origin.)	1.98	1.50	.30	.54	.50
Factor 2: Self-silencing to Discrimination explained variance (%) = 15.8; eigenvalue: 3.16; α= .84	**M**	***SD***	**Communalities**	**Item loading**	**Item-total *r***
5. Çerkes kimliğimden dolayı ayrımcılığa uğradığımı düşündüğüm durumlarda bu duruma sessiz kalmam. (When I think that I am discriminated against because of my Circassian identity, I do not remain silent.)	2.13	1.71	.41	.64	.44

Table 2 (continued)

Self-silencing to Discrimination	**M**	***SD***	**Communalities**	**Item loading**	**Item-total *r***
26. Sosyal ilişkilerimi bitirecek de olsa Çerkeslere yönelik ayrımcı durumlara ilişkin düşüncelerimi ifade etmekten geri durmam. (I would not refrain from expressing my opinions about discriminatory situations against Circassians, even if it would end my social relations.)	2.06	1.53	.42	.64	.48
31. Sosyal ilişkilerimde sorun çıkaracağını düşünsem bile diğerlerinin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlarına tepki veririm. (I react to discriminatory attitudes of others towards Circassians even if I think it will cause problems in my social relations.)	1.91	1.41	.40	.63	.46
39. Tepkilerini tahmin edebildiğim kişilerin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavır ve davranışlarına itiraz ederim. (I object to discriminatory attitudes and behaviors of people whose reactions I can predict.)	2.08	1.47	.40	.63	.44
35. Tanımadığım kişilerin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavır ve davranışlarına sessiz kalmayı tercih ederim. (I prefer to keep silent about discriminatory attitudes and behaviors of people I do not know towards Circassians.)	1.63	1.01	.53	.61	.57
33. Beni rahatsız etse de benim görevim olmadığını düşünerek, Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlara müdahale etmem. (Even though it bothers me, I do not intervene in discriminatory attitudes and behaviors towards Circassians, thinking that it is not my duty.)	1.72	1.09	.45	.60	.52
7. Ortamın ne olduğuna bakmaksızın Çerkes kimliğimden dolayı yapılan ayrımcılıklara karşı sesimi çıkarırım. (I speak out against discrimination based on my Circassian identity, regardless of the environment.)	2.03	1.50	.28	.50	.38
29. Türkiye'deki değerlerle uyuşmazlık yaşamamak adına Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlara karışmam. (I do not intervene in discriminatory attitudes towards Circassians in order not to clash with the values in Turkey.)	1.81	1.17	.35	.50	.42

Note. English versions of the items are given in parentheses.

The first-factor *censorship of ethnic identity* included twelve items and explained 32.6% of the total variance with a 6.53 eigenvalue. Item loadings ranged from .54 to .84, and item-total correlations were between .50 and .80. The factor was about the concealment and censorship of ethnic identity when people feel uncomfortable or think that their identity creates a problem. The second factor, *self-silencing to discrimination*, contained eight items and explained 15.8% of the total variance with a 3.16 eigenvalue. Item loadings were between .50 and .64, and item-total correlations changed from .38 to .57. The second factor consisted of items related to self-silencing when people are discriminated against due to their ethnic identity.

3.2.2. Reliability and Validity of Minority Self-silencing Scale

Two factors of the Minority Self-silencing Scale (MSS) were internally consistent. The reliability estimates for censorship of ethnic identity and self-silencing to discrimination were .92 and .84, respectively. The factors were also significantly correlated with each other (.50).

To measure convergent validity, I examine the relationship between two factors of MSS and Willingness to Self-censor (Hayes et al., 2005), which measures how eager individuals are to keep their opinions hidden from those who might disagree with them. I expect that WSC would positively correlate with censorship of ethnic identity and self-silencing to discrimination. WSC was positively correlated with censorship of ethnic identity (r = .49, p<.001) and self-silencing to discrimination (r =.39, p<.001). Table 3 presents the descriptive statistics and Pearson correlation coefficients among variables.

Censorship of ethnic identity was significantly correlated with ethnic friendship (r =-.11), knowledge of mother tongue (r =.11), conservatism (r =.12), activist identity (r =-.14), Circassian identification (r =-.20), collective discrimination (r =.12), individual discrimination (r =.15) and community involvement (r =-.13). In other words, participants are more likely to conceal their Circassian identity to the extent that they have less Circassian friends and more knowledge about Circassian language, they define themselves as conservative, they are less likely to describe themselves as an activist, their endorsement of Circassian ethnic identity and involvement in the

Circassian community is lower, and they perceive discrimination both at the individual and collective levels.

Table 3

Scale Means, Standard Deviations, Cronbach's Alpha Reliability Coefficients, and Pearson Correlation Coefficients of Variables

	Circassian Identity	Willingness to Self-censor	Collective Discrimination	Individual Discrimination	Community Involvement	Censorship of Ethnic Identity	Self-silencing to Discrimination	*M*	*SD*	*n*
Gender	-.04	.06	-.18***	-.10	-.08	-.08	-.01			349
Age	.09	-.13**	-.01	-.08	.08	.05	.11*	41.8	13.94	349
Education	-.04	-.06	-.03	-.05	-.11*	-.03	-.004	3.91	.67	349
SES	.06	-.06	-.13*	-.16**	.03	-.05	-.07	3.10	.82	349
Parent Ethnic Identity	-.02	.02	.08	-.01	.10	.01	.07	1.86	.34	345
Ethnic Friend	.32***	-.05	.14*	.18***	.52***	-.11*	.04	47.35	30.08	344
Ethnic Indicator	-.07	-.001	-.05	-.03	.02	-.04	-.07	.23	.42	348
Mother Tongue	16**	.10	.11*	.10	.12*	.11*	.06	.46	.50	349
Religion	.05	.04	-.11*	-.05	.02	.02	.01	.39	.49	348
Religious Belief	.21***	.12*	-.14*	-.14**	-.02	-.06	.06	6.18	3.26	336
Conservatism	.17**	.17**	-.04	-.03	-.05	.12*	.15**	4.46	3.07	337
Political View (L: R)	.15**	.11*	-.07	-.12*	-.10	.10	.13*	4.78	2.99	332
Activist Identity	.03	-.23***	.20***	.24***	.27***	-.14*	-.20***	.32	.47	345
M	6.25	2.5	1.41	1.44	3.03	1.84	1.87			
SD	.72	1.08	.50	.57	1	.93	.76			
n	349	349	349	349	349	349	349			
Cronbach α	.88	.83	.86	.82	.92	.91	.84			

Note. For gender, Men= 1, Women= 2; Education ranged from 1 (elementary school) to 5 (master's degree/Ph.D.); SES= Socioeconomic Status; SES ranged from 1(low) to 5(upper); for ethnic indicator, mother tongue and activist identity variables No=0, Yes=1.

$^{*}p$ <.05, $^{**}p$<.01, $^{***}p$<.001

Self-silencing to discrimination was significantly correlated with age (r =.11), conservatism (r =.15), political view (r =.13), activist identity (r =-.20), and Circassian identification (r =-.15). To be more specific, participants are more likely to self-silence in the face of discrimination to the extent that they are older, they define themselves as conservative, they hold right-wing political views, they are less likely to describe themselves as an activist, and their endorsement of Circassian ethnic identity is lower. The correlation coefficients between the main study variables are presented in Table 4.

Table 3
Pearson Correlation Coefficients between Study Variables

	1	2	3	4	5	6	7
1. Circassian Identity	-						
2. Willingness to Self-censor	-.11*	-					
3. Collective Discrimination	.09	.04	-				
4. Individual Discrimination	-.05	.09	.58***	-			
5. Community Involvement	.30***	-.22***	.21***	.14**	-		
6. Censorship of Ethnic Identity	-.19***	.49***	.12*	.15**	-.13*	-	
7. Self-silencing to Discrimination	-.15**	.39***	.07	-.01	-.04	.50***	-

Note. $^{*}p$ <.05, $^{**}p$<.01, $^{***}p$<.001

3.2.3. Assumption of Normality

After the mean scores were computed, the study variables were controlled for normality. Because of the skewed distributions, transformations were applied for both the predictor and outcome variables. Only one predictor variable, “community involvement,” was normally distributed, so the transformation was not applied. However, to produce normality, performing three different types of transformations was necessary.

Circassian identification was substantially and negatively skewed, so reversed log 10 transformation was applied. For the willingness to self-censor, square root transformation was utilized to normalize the moderately and positively skewed

distribution. Collective discrimination, individual discrimination, censorship of ethnic identity, and self-silencing to discrimination were severely and positively skewed. Therefore, the inverse transformation was applied to reach normal distribution for these variables.

I examined the correlations of the main study variables in their transformed form, but the transformations were different, which made interpretation difficult. In addition, when I compared the correlations of the transformed and untransformed variables, I noticed minor or no change in the correlation coefficients and significances. For these reasons, the untransformed versions of the variables were used in the analyses throughout the study. I presented the correlation coefficients of transformed variables in Appendix N.

3.2.4. Regression Results

To begin with, the Variance Inflation Factor (VIF) was utilized to evaluate the possibility of multicollinearity among the predictors. The VIF values ranged between 1.08 and 1.69. Based on this, it was determined that multicollinearity was not an issue in conducting the regression analyses (Miles, 2014). For each factor of the minority self-silencing scale, the hierarchical regression analyses were carried out separately. The same procedure was used for both factors: At the first stage of the regression, demographic variables were entered into the equation. In the second stage, in addition to the demographic variables, identification and community involvement were entered into the equation. Lastly, discrimination variables were entered into the equation.

For *censorship of ethnic identity*, the results revealed that demographic variables predicted approximately 7% of the variance. In this stage, ethnic friendship, knowledge of the mother tongue, and a lack of activist identity were significant predictors. To be more specific, people who have fewer Circassian friends (β = -.15, p= .01), more knowledge of their mother tongue (β = .15, p= .01), not having an activist identity (β = -.13, p= .02) are more likely to censor ethnic identities. Including identity-related variables in the second stage led to a significant increase in the variance accounted for by the model (R^2 change= .04, F change= 7.05, p= .001). With the addition of identity-related variables, the ethnic friendship did not predict censorship of ethnic identity. In the second stage, knowledge of the mother tongue, (lack of an)

activist identity and Circassian identification were significant predictors of censorship of ethnic identity. In other words, people are more likely to conceal their identities to the extent that they have more knowledge about the mother tongue (β = .17, p= .004), do not have an activist identity (β = -.13, p= .03), and endorse Circassian identity less (β = -.28, p< .001). At the final stage, including discrimination variables, the overall model predicted approximately 15% of the variance in censorship of ethnic identity. In this stage, in addition to the mother tongue, a lack of an activist identity, and Circassian identification, perceived individual discrimination predicted censorship of ethnic identity. To elaborate, people are more likely to conceal their identities to the extent that they have more knowledge about the mother tongue (β = .15, p= .01), a lack of an activist identity (β = -.17, p= .003), and endorse Circassian identity (β = -.20, p< .001) less and perceived higher individual discrimination (β = .15, p= .03). Table 5 presents the results and standardized regression coefficients for censorship of ethnic identity.

Table 4

Hierarchical Regression Analysis for Variables Predicting Censorship of Ethnic Identity

Variables	Model 1			Model 2			Model 3		
	B	*SE B*	*β*	*B*	*SE B*	*β*	*B*	*SE B*	*β*
Age	.002	.004	.03	.002	.004	.03	.004	.004	.06
Ethnic Friendship	**-.01**	**.002**	**-.15***	-.002	.002	-.08	-.003	.002	-.10
Mother Tongue	**.29**	**.11**	**.15****	**.31**	**.21**	**.17****	**.28**	**.11**	**.15****
Conservatism	.02	.02	.03	.03	.02	.11	.03	.02	.10
Politic View	.10	.02	.03	.01	.02	.04	.02	.02	.06
Activist Identity	**-.27**	**.11**	**-.13***	**-.26**	**.12**	**-.13***	**-.34**	**.12**	**-.17****
Circassian Identification				**-.28**	**.08**	**-.22*****	**-.26**	**.08**	**-.20*****
Community Involvement				-.01	.06	-.01	-.03	.06	-.03
Collective Discrimination							.17	.12	.09
Individual Discrimination							**.24**	**.11**	**.15***
R^2	.07			.11			.15		
F for change in R^2	F (6,316) = 3.86***			F (8,314) = 4.77**			F (10,312) = 5.42***		

Note. For mother tongue and activist identity variables, No=0, Yes=1.

*p <.05, **p<.01, ***p<.001

The results of the self-silencing to discrimination revealed that demographic variables predicted approximately 7% of the variance. In the initial stage of the analysis, age and activist identity were found to be significant predictors of self-silencing to discrimination. Specifically, older participants (β = .13, p = .02) and people who do not have an activist identity (β = -.17, p = .002) were more likely to self-silence to discrimination. Including identity-related variables in the second stage led to a significant increase in the variance accounted for by the model (R^2 change= .04, F change= 7.68, p< .001). After controlling identity-related variables, age, conservatism, activist identity, and Circassian identification were the significant predictors of self-silencing to discrimination. In other words, older (β = .14, p = .01) and conservative participants (β = .14, p = .049), people not having an activist identity (β = .18, p = .002), and lower endorsement of Circassian identity (β = -.23, p< .001) are more likely to silence in the face of discrimination. In the final stage of the analysis, the model predicted approximately 13% of the variance in self-silencing to discrimination after controlling for discrimination variables. In this stage, in addition to age, conservatism, activist identity, and Circassian identification, perceived collective discrimination predicted self-silencing to discrimination. Therefore, the tendency to self-silence towards discrimination increases to the extent that they are older (β = .14, p = .01) and conservative (β = .14, p = .045), do not have an activist identity (β = .18, p = .001), endorse Circassian identity less (β = -.24, p< .001) and perceive higher collective discrimination (β = .17, p = .009). Table 6 presents the results and standardized regression coefficients for self-silencing to discrimination.

Table 5
Hierarchical Regression Analysis for Variables Predicting Self-silencing to Discrimination

Variables	Model 1			Model 2			Model 3		
	B	*SE B*	*β*	*B*	*SE B*	*β*	*B*	*SE B*	*β*
Age	**.01**	**.003**	**.13***	**.01**	**.003**	**.14***	**.01**	**.003**	**.14***
Ethnic Friendship	.001	.001	.02	.002	.002	.08	.002	.002	.09
Mother Tongue	.04	.09	.03	.07	.09	.04	.05	.09	.04
Conservatism	.03	.02	.11	**.03**	**.02**	**.14****	**.03**	**.02**	**.14***
Politic View	.01	.02	.02	.01	.02	.04	.01	.02	.05
Activist Identity	**-.29**	**.09**	**-.17****	**-.29**	**.09**	**-.18****	**-.30**	**.09**	**-.18****
Circassian Identification				**-.24**	**.06**	**-.23*****	**-.25**	**.06**	**-.24*****
Community Involvement				.02	.05	.03	.004	.05	.01
Collective Discrimination							**.27**	**.10**	**.17****
Individual Discrimination							-.09	.09	-.07
R^2	.07			.11			.13		
F for change in R^2	F (6,316) = 3.93***			F (8,314) = 4.99***			F (10,312) = 4.77***		

Note. For mother tongue and activist identity variables, No=0, Yes=1.
*p <.05, **p<.01, ***p<.001, ****p= .49

3.2.4.1. Self-silencing Experience and Negative Affect

Participants were asked, "Have you ever faced a situation where you felt compelled to hide your Circassian identity from others, or where you kept it secret or chose not to tell it?" with a Yes/No option. Forty-six participants out of 349 stated that they concealed their identity.

Logistic regression analyses were performed for predictors of whether participants self-concealed. The results showed that experience of self-silencing was negatively predicted by self-censorship orientation (β = -.58, SE = .23, *Wald* = 6.23, $p < .05$), individual discrimination (β = -.98, SE = .41, *Wald* = 5.80, $p < .05$), community involvement (β = -.65, SE = .29, *Wald* = 5.01, $p < .05$), and censorship of ethnic identity (β = -1.12, SE = .27, *Wald* = 16.87, $p < .001$). In other words, people, who stated that they did not encounter a situation where they felt obliged to hide their Circassian identity from others, kept it secret, or preferred not to tell others about it, are less likely to have a self-censorship orientation, perceive individual discrimination, involve in the Circassian community, and censor their ethnic identity.

Those who indicated that they concealed their Circassian identity were also asked to describe the situation where they self-silence. When the answers were examined, some situations were repeated quite often. Participants stated that they have self-silenced in the army, at school, in new environments (e.g., government offices), and the environments where they think there may be prejudiced others.

Related to the situation participants described, they also rated how they felt on five items (feeling bad, guilty, sad, uncomfortable, and angry with oneself) to assess affectional consequences arising from self-silencing on a 7-point Likert scale. The mean score for negative affect is 5.10 (*SD*= 1.53), exemplifying the emotional burden of self-silencing.

3.2.4.2 Open-Ended Questions

At the end of the questionnaire, with the debriefing form, participants were provided with a space where if they had anything they would like to add. Participants' comments indicated a positive image of the Circassians. In other words, Circassians think that they were seen as positive and getting compliments in Türkiye. They were embraced by the Turkish, and they should be thankful. They mostly mentioned that they were

not negatively discriminated and the Circassians are known as well because of the good image portrayed by predecessors. Some participants also stated that the Circassians are the essential elements and cornerstone of the republic of Türkiye, not a minority.

Regarding self-silencing and censorship, some participants drew attention to the censorship within the Circassian community, especially when voices were raised to demand rights from the state. Some participants speculated about the consequences of self-silencing; from childhood, they have been taught by the family. A considerable part of the comments focused on the importance of language. Some participants grieved about not knowing their mother tongue and gave examples from Jordan and Israel, where mother-tongue education was provided.

CHAPTER 4

GENERAL DISCUSSION

Disadvantaged groups may feel compelled to be silent even if they want to react due to various reasons. They may avoid discrimination and prejudice; cultural factors may impose deference to authority figures and harmony with society or may fear what power imbalances may lead to, especially if they have a stigmatized identity. Self-silencing in intergroup relations, therefore, may indicate a relational motive that also depends on the other party. Understanding minority self-silencing also requires considering the relationship between the minority and the majority. Thus, this dissertation examines minority self-silencing building on Jack's Silencing the Self Theory and aims to develop and test a self-silencing scale for minorities.

For these purposes, I conducted two studies with Circassians, a relatively "silent" group among minorities in Türkiye. Study 1 aimed to understand Circassians in Türkiye and their experiences of silencing themselves as a minority group. In addition to providing a basis for scale development, this study also provided a perspective on the perception of identity, public space practices, and perceived discrimination of Circassians in Türkiye. Study 2, in which the scale of self-silencing among minorities was prepared based on the findings of Study 1, aimed to test the developed scale. The results indicated that Circassians' self-silencing regarding their ethnic identity fell into two categories: (1) censorship of ethnic identity and (2) self-silencing to discrimination. From these, censorship of ethnic identity corresponded to concealment of ethnic identity due to feeling uncomfortable or thinking that their ethnic identity creates a problem. Self-silencing to discrimination refers to the act of individuals suppressing their voices or opinions as a response to experiencing discrimination based on their ethnic identity.

The second aim of this study is to investigate how individual's identification with their ethnic group, involvement with their minority community, perceptions about

discrimination at both individual and collective levels, and some demographics, such as age, knowledge of mother tongue, and ethnic friendship predict two forms of minority self-silencing. Knowledge of the mother tongue and individual discrimination positively predicted censorship of ethnic identity. Being older and conservative and perceiving collective discrimination positively predicted self-silencing to discrimination. Activist identity and embracing Circassian identity negatively predicted both censorship of ethnic identity and self-silencing to discrimination.

The findings were as expected in terms of identification. It seems that to the extent that people strongly identify with their ethnic group, they are less likely to be silent. Previous studies on self-censorship also revealed a similar relationship. Sharvit and colleagues (2018) showed that higher identification with the ingroup predicted the self-censorship of critical information. The findings were crucial in terms of intergroup relations literature. However, their study focused on the majority's censorship of critical information regarding the ingroup's wrongdoings. This dissertation, to my knowledge, for the first time, presented a relationship between ethnic identity and self-silencing among minority group members. In addition to ethnic identification, a lack of an activist identity predicted both types of minority self-silencing. Similar to the findings of Watson and Grotewiel (2016), it seems that when individuals identify as an activist because they want to change the existing order, they are less likely to silence. On the other hand, due to the nature of conservatism as being resistant to change and protecting the current order (Wilson, 1973), its relationship with self-silencing to discrimination is not surprising. However, future studies should study the associations between minority self-silencing and ideological identities. In terms of age, the results showed that older age predicted self-silencing to discrimination yet not censorship of ethnic identity. The findings were parallel with the literature in that Akarsu and Sakallı (2023) also found older age as a predictor of self-silencing to discrimination against women.

Censorship of ethnic identity is about the concealment of ethnic identity when people feel uncomfortable with their surroundings, if they are in the public sphere, or if they think their ethnic identity creates problems. Despite the relationship between higher identification and speaking up, knowledge of the mother language has a positive

relationship with self-silencing. This finding was unexpected because, in Study 1, participants especially mentioned the importance of their mother tongue in their attachment to Circassian identity. According to the correlations of Study 2, the higher the knowledge of the mother tongue, the higher the identification. It could be speculated that for minorities, it is not easy to speak their mother tongue in the public sphere or the environments where the audience is mostly from the majority because there is always a risk of discrimination. For instance, in 2022, during a bus ride in Kayseri, another passenger made racist remarks against passengers speaking Circassian. In the video circulated on social media, a male passenger stood up and shouted at the passengers who were reportedly speaking Circassian: "This country is a Turkish country, Turkish! Everything is Turkish, not Circassian. No second language is spoken in this country, whether Kurdish or Circassian... No matter who it is. This country is Turkish." (Diken, 2022). Unfortunately, the mother tongue, as a strong marker of ethnic identity, could be the first thing to censor to avoid discrimination or trouble.

Both for censorship of ethnic identity and self-silencing to discrimination scores were very low. The results highlighted that the Circassian participants of this study are less likely to hide their ethnic identities and self-silence in the face of discrimination. One reason might be the educational background of participants. In the present study, almost 80% of the participants were university graduates. Although education was not a predictor of minority self-silencing in this study, previous research showed that when the educational level of participants was higher, they were less likely to self-silence to sexism (Akarsu & Sakallı, 2023). Furthermore, they might be inclined to overestimate their likelihood of responding assertively or directly confronting a hypothetical instance of discrimination compared to an actual situation (Swim & Hyers, 1999). Further studies would benefit from the other methods (e.g., experimental) to better capture the self-silencing in minorities.

Although both individual and collective discrimination were expected to predict self-silencing, they separately predicted different types of minority self-silencing. When Circassians perceive discrimination toward themselves, they are more likely to conceal their identities. In contrast, when they perceive discrimination toward their group, they are more likely to self-silence to discrimination. The difference should be examined in

further studies to understand better the relationship between discrimination and minority self-silencing as well as the motives behind self-silencing to different types of discrimination. For instance, Aydemir and Vliegenthart (2016) showed that minority representatives in the Dutch parliamentary speak up against discrimination and violence. Yet, they preserve their silence when demanding rights for minorities. Thus, self-silencing might be approached as a reaction to discrimination; however, the contextual factors influencing minority self-silencing should be taken into account.

The contributions of this study can be summarized as follows. The most important contribution of the current study is the newly constructed scale, which has a distinct conceptualization from previous studies on silencing. Moreover, the previous studies on silencing either focused on personal relationships (intimate partners) or studied the concept from the majority's perspective and censorship of information rather than the self-silencing of minorities. So both the scale and the new approach to examining silencing are important contributions. Although being the second largest minority group in Türkiye, studies on Circassians are very scarce, especially in psychology. Hence, a significant contribution is that this is one of the first Turkish social psychology literature studies focusing on Circassians in this manner. In this study, Circassians were studied regarding their relationship with the majority, perceived discrimination from the majority, and their self-silencing as a possible reaction to the majority's discrimination.

In addition to the contributions, this study also has several limitations. Because of the online data collection both in Study 1 and Study 2, the study reached people who actively use the internet. This enabled a wide variety of cities to be represented in the sample. Despite this diversity, the results should not be generalized to all Circassians in Türkiye as the respondents seem to come from higher educated, more income, and left-leaning backgrounds than typical Circassians. Furthermore, as mentioned, the educational level was very high; 78% of the participants had bachelor's degrees. Concerning that, the perceived socioeconomic status of the participants was also high; almost 80% of the participants indicated that they belonged to middle and upper-level SES. The results should be evaluated in terms of these findings. In further studies, a more representative sample in terms of income distribution, or the studies should especially focus on people from low SES because speaking up may lead to more

economic loss (Jack, 1991) compared to people from high SES. Therefore, minorities with low SES may be more likely to censor their ethnic identities or self-silence to discrimination to refrain from the negative consequences of speaking up. This study comprises participants who describe themselves as less conservative and leaning toward the left in their political views. Researchers showed that while left-wing ideology is associated with engaging in system-challenging collective action, right-wing ideology is related to participating in system-supporting collective action (Choma et al., 2020). In a similar vein, people who define themselves as the right and conservative could be more likely to self-silence, not to challenge the current system. A sample consisting of right-wing and conservative ideologies could give different results in terms of self-silencing. Therefore, the results of the present study should be interpreted within the boundaries of sample characteristics.

Another limitation is that the variables investigated in Study 2 explained a small portion of the variance in censorship of ethnic identity and self-silencing to discrimination. In addition, community involvement was not related to minority self-silencing, and the relationship between perceived discrimination and minority self-silencing was weak. These may be related to the situations of Circassians in Türkiye because compared to other minorities, they have relatively better positions in terms of educational level and income, as well as they perceive positive discrimination, as shown in the current dissertation. Therefore, future research should consider studying minority self-silencing with other groups, for instance, Kurds who perceive negative discrimination and relative deprivation (Öney & Selck, 2017).

According to the system justification theory, individuals are driven to rationalize and justify the existing social, economic, and political order, perceiving them as just and legitimate (Jost & Hunyady, 2005). System justification theory identifies three underlying motives: epistemic, existential, and relational motivations (Jost et al., 2017). Epistemic motivation pertains to the desire for certainty, structure, and control. Individuals may accept and support the status quo because it gives them stability and predictability. The desire for safety and security can explain existential motivation. Disadvantaged groups may view the status quo as a means of protection and a source of stability in an uncertain world. Lastly, relational motivation involves the desire to form social connections with similar others. People may accept the status quo because

they perceive it to maintain social connections and a sense of belonging. The extent to which individuals embrace these motivations can influence their level of system justification. Depending on the significance they attribute to epistemic, existential, and relational motivations, individuals may be inclined to support and justify the existing system, even if it perpetuates their own disadvantaged status (Jost et al., 2017, p. 101). Self-silencing is similar to system justification, especially in terms of relational motivations behind system justification. Like self-silencing, people justify the system because they want to maintain relations. While system justification provides advantaged groups with increased self-esteem and subjective well-being, like self-silencing for disadvantaged groups, the consequences are decreased self-esteem and subjective well-being (Jost & Hunyady, 2005). However, self-silencing and system justification differ from each other in several ways. System justification is about perceiving fairness in an unfair world. On the other hand, individuals who are self-silence toward discrimination or censor their identities are aware of the inequalities or unfair treatment, and they are disturbed by this, and even if they self-silence, they are uncomfortable. Therefore, Jack's (1992) emphasis on *the divided self* gains importance when understanding the difference between self-silencing and system justification. For people who justify the system, things become more manageable. However, when people self-silence, storms rage inside. System justification has a palliative function for disadvantaged group members while providing decreased negative affect (Jost & Hunyady, 2005). In contrast, individuals who silence themselves tend to become depressed, negatively affecting their physiological and psychological health (Maji & Dixit, 2019). Future studies can examine the relationship between self-silencing, system justification, and their related outcomes. Motivational bases of system justification, especially epistemic and existential motivations, could provide a different perspective for understanding minority self-silencing.

In addition to contributing to self-silencing and intergroup relations literature, the present dissertation provides insights into Circassians in Türkiye. Hence, the discussion on Circassians will be presented in the next section.

4.1. Discussion on the Circassians in Türkiye

For this research, I wanted to study the Circassians because of several reasons. Despite the long history, most of the people in Türkiye have little or no information about the Circassians. As a result, the research on Circassians, especially in psychology, is also scarce compared to other groups, such as Kurds or Armenians. The Circassians have some commonalities with the majority, like religion, yet they have their language, customs, and historical background. Contrary to some minority groups in Türkiye, for instance, Kurds, Armenians, or Alevis, they have no history of conflict with the majority or the state; instead, some of the well-known statesmen were Circassians beginning from Ottoman Empire (Besleney, 2016). Thus, despite being the second largest minority of Türkiye, their invisibility in the public sphere compared to other minorities, in my opinion, make the Circassians the ideal group to examine minority self-silencing.

Therefore, one of the crucial contributions of this dissertation is the information about Circassians. The present dissertation provides insights into Circassians' identification, perceived discrimination, and self-silencing in Türkiye in two studies. Although the study fails to provide a strong relationship between discrimination and self-silencing, for Circassians, self-silencing may be studied in cases where the group confronts authority figures, for instance, demanding cultural rights since Circassians carry out their community activities in more "harmless areas," such as dance, there is no confrontation with authority figures. The limited participants who indicate their self-silencing show the emotional burden of self-silencing among Circassians. Therefore, minority self-silencing should be studied in terms of consequences. Similar to Jack's (1991) arguments, minority self-silencing could also make minorities feel divided, leading to adverse psychological and physical health (Maji & Dixit, 2019).

For minorities who perceive positive discrimination instead of negative, like Circassians, discrimination could be asked through specific contexts. To be more precise, although in Study 1, most of the participants indicated that they did not perceive any negative discrimination, the ones who perceived negative discrimination gave some contexts, such as history lessons, the workplace, among friends, as a "joke," and in politics. They also highlighted the emphasis on Ethem when they are

discriminated against. Therefore, for Circassians, negative treatment by the majority could be examined through more specific contexts and incidents rather than asking general questions about discrimination. Because Circassians seem to know that at the slightest opposition, they are constantly reminded of Ethem, so they act accordingly.

According to Intergroup Threat Theory, perceived realistic and symbolic threats are the factors that trigger prejudice in intergroup relations (Stephan et al., 2009). While realistic group threat encompasses dangers that directly impact the ingroup's authority, resources, and overall well-being, symbolic group threats refer to hazards that target the ingroup's religious practices, values, belief systems, ideologies, philosophies, moral principles, or overall perspective on the world (Stephan et al., 2009). From the majority's point of view, minorities could be perceived as both realistically and symbolically threatening. Studies showed that in Türkiye, Kurds are perceived as a threat by the majority Turks (Balaban, 2013; Çakal et al., 2016). Circassians, on the other hand, may not be perceived as a threat by the majority, so they may not be discriminated against. Group size, group power, and prior conflict are some elements that influence the perceived threat. (Stephan et al., 2009). In terms of group size, although they are a large group, Circassian settlements are dispersed, even in the city where they live most, which is not comparable with Kurdish settlements. Besides, Circassians, as an ethnic group, do not have a prior conflict with the majority. They have no known protest or demand any rights from the majority in terms of their cultural rights, as well. Therefore, they may neither pose a realistic nor symbolic threat like other groups, such as Kurds, Alevis, or Armenians in Türkiye. It may also be speculated that because Circassians were perceived as a threat during the national struggle period (e.g., Ethem the Circassian and Gönen-Manyas exiles), the majority's sanctions toward Circassians at that time made them silent during the historical process. Future studies should look majority's threat perceptions about Circassians and see whether it is similar to what Circassians think.

According to Verkuyten (2018), while understanding minority ethnic identities, it is crucial to consider conditions prevailing in their country of origin and the formation of transnational and diaspora communities. Within the scope of this dissertation, Circassian ethnic identity was not examined as a diaspora identity but rather approached as a minority identity. However, further studies could evaluate the

Circassians in other diasporas and the role of diasporic identification in minority self-silencing. Several studies showed that ethnic identification and community involvement positively influence ethnic minorities (see Lardier, 2018). In line with the literature, I expect community involvement to predict self-silencing negatively. However, despite the higher participation of Circassians in associations or university clubs where the Circassian community maintains cultural practices alive, there is no relationship between community involvement and self-silencing. It can be speculated that this situation may be related to perceived *positive* discrimination from the majority instead of negative discrimination toward ethnic and racial minorities found in the literature. Besides, higher involvement of minority communities might show that Circassians prefer to spend their time within these communities, so they are less likely to interact with the majority, hence decreasing the possibility of negative discrimination. Finally, the self-silencing among Circassians might be examined with the fear of stigmatization, especially as a "traitor" rather than perceived discrimination. In Study 1, participants mentioned Ethem the Circassian in relation to perceived discrimination and institutional censorship. Ethem appears as a collective trauma for Circassians, a trauma that has stigmatized Circassian identity. Therefore, the Circassians may self-silence to avoid the possibility of a stigma, *another stain on the name*.

REFERENCES

Agos (2012, March 26). Çerkes kimliğine ulus-devlet vetosu. *Agos*. http://www.agos.com.tr/tr/yazi/984/cerkes-kimligine-ulus-devlet-vetosu

Akarsu, A.S., Sakallı, N. (2023). The associations among self-silencing, ambivalent sexism, and perceived devaluation of women in Turkey. *Current Psychology*, *42*, 10693–10705. https://doi.org/10.1007/s12144-021-02353-8

Akbaş, G. (2010). *Social identity and intergroup relations: The case of Alevis and Sunnis in Amasya* [Unpublished master's thesis]. Middle East Technical University.

Akbaş, G., Ray-Yol, E., & Sümer, N. (2022). Perceptions of discrimination and social contact among Alevis and Sunnis in Turkey: findings from two field studies. In *Examining Complex Intergroup Relations* (pp. 25-46). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781003182436

Akdeniz-Göker, E. (2019). Erken cumhuriyet döneminde demografik mühendislik ve devlet inşa pratikleri: Gönen Manyas Çerkes sürgünü. *Mülkiye Dergisi*, *43*(4), 681–706.

Akdeniz-Göker, E. (2022). Bir tutunma stratejisi olarak Türkiyeli Çerkeslerin kültürel alana yönelimi. In M. C. Taymaz & S. Alankuş (Eds), *Çerkeslerin 21. yüzyılı: Kimlik, anayurt ve siyaset* (pp. 85-102). Dipnot.

Alankuş, S. & Taymaz, E. (2022). Çerkes araştırmaları üzerinden geleceği düşünmek: Bir okuma denemesi. In In M. C. Taymaz & S. Alankuş (Eds), *Çerkeslerin geleceği üzerine düşünmek: Kültür, toplum ve demokrasi* (pp. 401-476). Dipnot.

Aydemir, N., & Vliegenthart, R. (2016). Minority representatives in the Netherlands: Supporting, silencing, or suppressing? *Parliamentary Affairs*, *69*(1), 73–92. https://doi.org/10.1093/pa/gsv009

Balaban, D. Ç. (2013). *The roles of intergroup threat, social dominance orientation, and right-wing authoritarianism in predicting Turks' prejudice toward Kurds* [Unpublished master's thesis] Middle East Technical University.

Bagci, S. C., Stathi, S., & Piyale, Z. E. (2019). When imagining intergroup contact mobilizes collective action: The perspective of disadvantaged and advantaged groups. *International Journal of Intercultural Relations*, *69*, 32-43. https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2018.12.003

Bar-Tal, D. (2017a). Self-censorship as a socio-political psychological phenomenon: Conception and research. *Political Psychology*, *38*, 37–65. https://doi.org/10.1111/pops.12391

Bar-Tal, D. (2017b). Self-censorship: The conceptual framework. In D. Bar-Tal, R. Nets-Zehngut, & K. Sharvit (Eds.), *Self-censorship in contexts of conflict: Theory and research* (pp. 1–18). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-63378-7_1

Baysu, G. (2007). *The effects of intergroup perceptions and ingroup identifications on the political participation of the second-generation Turkish migrants in the Netherlands* [Unpublished doctoral dissertation]. Middle East Technical University.

Besleney, Z. A. (2016). *Türkiye'de Çerkes diasporasının siyasi tarihi*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Branscombe, N. R., Schmitt, M. T., & Harvey, R. D. (1999). Perceiving pervasive discrimination among African Americans: Implications for group identification and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*. https://doi.org/10.1037/0022-3514.77.1.135

Braun, V., & Clarke, V. (2021). Can I use TA? Should I use TA? Should I not use TA? Comparing reflexive thematic analysis and other pattern-based qualitative analytic approaches. *Counseling and Psychotherapy Research*, *21*(1), 37-47. https://doi.org/10.1002/capr.12360

Chochiev, G. (2007). On the history of the North Caucasian diaspora in Turkey. *Iran and the Caucasus*, *11*(2), 213–226. https://doi.org/10.1163/157338407X265450

Choma, B., Hodson, G., Jagayat, A., & Hoffarth, M. R. (2020). Right-wing ideology as a predictor of collective action: A test across four political issue domains. *Political Psychology*, *41*(2), 303-322. https://doi.org/10.1111/pops.12615

Crosby, J. R. (2015). The silent majority: Understanding and increasing majority group responses to discrimination. *Social and Personality Psychology Compass*, *9*(10), 539–550. https://doi.org/10.1111/spc3.12196

Çakal, H., Hewstone, M., Güler, M., & Heath, A. (2016). Predicting support for collective action in the conflict between Turks and Kurds: Perceived threats as a mediator of intergroup contact and social identity. *Group Processes & Intergroup Relations*. https://doi.org/10.1177/1368430216641303

Çayır, K. (2015). Citizenship, nationality, and minorities in Turkey's textbooks: from politics of non-recognition to 'difference multiculturalism.' *Comparative Education*, *51*(4), 519–536. https://doi.org/10.1080/03050068.2015.1088210

Çelebi, E., Verkuyten, M., & Smyrnioti, N. (2016). Support for Kurdish language rights in Turkey: The roles of ethnic group, group identifications, contact, and intergroup perceptions. *Ethnic and Racial Studies*, *39*(6), 1034-1051. https://doi.org/10.1080/01419870.2015.1103881

Çelik, A. B., Bilali, R., & Iqbal, Y. (2017). Patterns of 'othering' in Turkey: A study of ethnic, ideological, and sectarian polarization. *South European Society and Politics*, *22*(2), 217-238. https://doi.org/10.1080/13608746.2016.1250382

Çerkes Derneği. (2019, November 5). 5 Kasım 1977- Tsey Mahmut Özden'i rahmetle anıyoruz [Press release]. https://cerkes.org.tr/5-kasim-1977-tsey-mahmut-ozdeni-rahmetle-aniyoruz

Çerkes Derneği. (n.d.). *Tüzük*. Retrieved July 11, 2023 from https://cerkes.org.tr/tuzuk

Çoymak, A. (2009). *Associations of religious identification, secular identification, perceived discrimination, and political trust with ethnic and societal (National)identification*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Davis, J. N., Birnbaum, M., & Law, R. I. (2020). A narrative of conservative student affairs professionals: Silenced in an inclusive profession? *Journal of Social and Political Psychology*, *8*(1), 333–350. https://doi.org/10.5964/jspp.v8i1.935

de Freitas, D. F., Fernandes-Jesus, M., Ferreira, P. D., Coimbra, S., Teixeira, P. M., de Moura, A., Gato, J., Marques, S. C., & Fontaine, A. M. (2018). Psychological correlates of perceived ethnic discrimination in Europe: A meta-

analysis. *Psychology of Violence*, *8*(6), 712–725. https://doi.org/10.1037/vio0000215

Deaux, K. (2018). Ethnic/racial identity: Fuzzy categories and shifting positions. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, *677*(1), 39–47. https://doi.org/10.1177/0002716218754834

Diken. (2022, July 15). Kayseri'de annesiyle Çerkesçe konuşan yurttaşa ırkçılık: 'İkinci dil konuşulamaz'. https://www.diken.com.tr/kayseride-annesiyle-cerkesce-konusan-yurttasa-irkci-saldiri/

Dobai, A., & Hopkins, N. (2022). Ethnic identity concealment and disclosure: Contexts and strategies. *British Journal of Social Psychology*, *61*(3), 790–807. https://doi.org/10.1111/BJSO.12507

Dolma, Ö. (2019). Otosansür eğilimi ölçeğinin Türkçe versiyonu: Yapı geçerliliğine ilişkin ilk bulgular. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *34*, 243-255. https://doi.org/10.30794/pausbed.446145

Duman, A. (2015). *Diaspora milliyetçiliği ve Türkiye'de Çerkesler* [Unpublished master's thesis]. İstanbul Ticaret Üniversitesi.

Elbaz, S., & Bar-tal, D. (2019). Voluntary silence: Israeli media self-censorship during the Second Lebanon War. *Conflict & Communication Online*, *18*(2), 1–14.

Evrensel, (2011). Çerkesler "anadil" için 17 Nisan'da İstanbul'da. https://www.evrensel.net/haber/4156/cerkesler-anadil-icin-17-nisanda-istanbulda

Fleischmann, F., Leszczensky, L., & Pink, S. (2019). Identity threat and identity multiplicity among minority youth: Longitudinal relations of perceived discrimination with ethnic, religious, and national identification in Germany. *British Journal of Social Psychology*, *58*(4), 971-990. https://doi.org/10.1111/bjso.12324

Garcia-Reid, P., Peterson, C. H., Reid, R. J., & Peterson, N. A. (2013). The protective effects of sense of community, multigroup ethnic identity, and self-esteem against internalizing problems among Dominican youth: Implications for social workers. *Social Work in Mental Health*, *11*(3), 199-222. https://doi.org/10.1080/15332985.2013.774923

Gilligan, C. (1982). *In a different voice: Psychological theory and women's development*. Harvard University Press.

Gingeras, R. (2008). Notorious subjects, invisible citizens: North Caucasian resistance to the Turkish national movement in northwestern Anatolia, 1919-23. *International Journal of Middle East Studies*, *40*(1), 89–108. https://doi.org/10.1017/S0020743807080105

Gonzales-Backen, M. A., Meca, A., Lorenzo-Blanco, E. I., Des Rosiers, S. E., Córdova, D., Soto, D. W., & Unger, J. B. (2018). Examining the temporal order of ethnic identity and perceived discrimination among Hispanic immigrant adolescents. *Developmental Psychology*, *54*(5), 929. https://doi.org/10.1037/dev0000465

Göncü, A., & Sümer, N. (2011). Rejection sensitivity, self-esteem instability, and relationship outcomes: The mediating role of responsibility attributions. *European Psychologist*, *16*(4), 303–313. https://doi.org/10.1027/1016-9040/a000066

Hambrook, D., Oldershaw, A., Rimes, K., Schmidt, U., Tchanturia, K., Treasure, J., … Chalder, T. (2011). Emotional expression, self-silencing, and distress tolerance in anorexia nervosa and chronic fatigue syndrome. *British Journal of Clinical Psychology*, *50*(3), 310–325. https://doi.org/10.1348/014466510X519215

Hayes, A. F., Glynn, C. J., & Shanahan, J. (2005). Willingness to self-censor: A construct and measurement tool for public opinion research, *International Journal of Public Opinion Research*, *17*, 298-323. https://doi.org/10.1093/ijpor/edh073

Hornsey, M. J. (2008). Social identity theory and self-categorization theory: A historical review. *Social and Personality Psychology Compass*, *2*(1), 204–222. https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2007.00066.x

Hurst, R. J., & Beesley, D. (2013). Perceived sexism, self-silencing, and psychological distress in college women. *Sex Roles*, *68*(5–6), 311–320. https://doi.org/10.1007/s11199-012-0253-0

İslambay-Yapalı, D., & Cingöz-Ulu, B. (2023). Fathoming forgiveness: Armenians and Turks in Turkey. In *Examining Complex Intergroup Relations* (pp. 3-24). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781003182436

Jack, D. C. (1991). *Silencing the self: Women and depression*. Harvard University Press.

Jack, D. C. (2011). Reflections on the silencing the self scale and its origins. *Psychology of Women Quarterly*, *35*(3), 523–529. https://doi.org/10.1177/0361684311414824

Jack, D. C., & Dill, D. (1992). The silencing the self scale: Schemas of intimacy associated with depression in women. *Psychology of Women Quarterly*, *16*(1), 97-106. https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1992.tb00242.x

Jackson, L. C. (2005). Ethnocultural resistance to multicultural training: Students and faculty. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, *5*(1), 27–36. https://doi.org/10.1037/1099-9809.5.1.27

Jaimoukha, A. (2001) *The Circassians*. Curzon Press.

Jost, J. T., & Hunyady, O. (2005). Antecedents and consequences of system-justifying ideologies. *Current Directions in Psychological Science*. https://doi.org/10.1111/j.0963-7214.2005.00377.x

Jost, J. T., Becker, J., Osborne, D., & Badaan, V. (2017). Missing in (collective) action. *Current Directions in Psychological Science*. https://doi.org/10.1177/0963721417690633

Kaiser, C. R., & Miller, C. T. (2003). Derogating the victim: The interpersonal consequences of blaming events on discrimination. *Group Processes and Intergroup Relations*, *6*, 227–237. https://doi.org/10.1177/13684302030063001

Karayel, E. (n.d.). Kuruluşundan kapanışına Çerkes Kadınları Tevaün Cemiyeti. *Kafkas Evi*. http://www.kafkasevi.com/index.phap/article/detail/441

Kaya, A. (2004). Political participation strategies of the Circassian Diaspora in Turkey. *Mediterranean Politics*, *9*(2), 221–239. https://doi.org/10.1080/1362939042000221286

Kaya, A. (2005). Circassian diaspora in Turkey: Stereotypes, prejudices and ethnic relations. In N. Kuran-Burçoğlu & S. G. Miller (Eds.), *Representations of the Others in the Mediterranean World and their Impact on the region* (pp. 217–240).

Kaya, A. (2007). Diasporada Çerkes kimliğinin dönüşümü: Değişen siyasal konjonktür karşısında yeniden tanımlanan etnik sınırlar. In S. C. Mazlum & E. Doğan (Eds.), *Sivil toplum ve dış politika: Yeni sorunlar, yeni aktörler* (pp. 57–76). Bağlam Yayınlarıı. http://cerkesarastirmalari.org/wp-content/uploads/2016/06/diasporada_cerkes_kimliginin_donusumu_ayhan_kaya.pdf

Kaya, A. (2014). The Circassian diaspora in and outside Turkey. *Problems of Post-Communism*, *61*(4), 50–65. https://doi.org/10.2753/PPC1075-8216610404

Kaymak, Ö. (2018). İstanbullu Yahudilerin kolektif travmatik bellekteki ses(sizlik)leri. *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, *2*(17), 148–163.

Kurtiş, T., Soylu Yalçınkaya, N., & Adams, G. (2017). Silence in official representations of history: Implications for national identity and intergroup relations. *Journal of Social and Political Psychology*, *5*(2), 608–629. https://doi.org/10.5964/jspp.v5i2.714

Lardier, D. T. (2018). An examination of ethnic identity as a mediator of the effects of community participation and neighborhood sense of community on psychological empowerment among urban youth of color. *Journal of Community Psychology*, *46*(5), 551–566. https://doi.org/10.1002/jcop.21958

Leach, C. W., Van Zomeren, M., Zebel, S., Vliek, M. L., Pennekamp, S. F., Doosje, B., … & Spears, R. (2008). Group-level self-definition and self-investment: a hierarchical (multicomponent) model of ingroup identification. *Journal of Personality and Social Psychology*, *95*(1), 144-165. https://doi.org/10.1037/0022-3514.95.1.144

Liem, R. (2007). Silencing historical trauma: The politics and psychology of memory and voice. *Peace and Conflict*, *13*(2), 153–174. https://doi.org/10.1080/10781910701271200

London, B., Downey, G., Romero-Canyas, R., Rattan, A., & Tyson, D. (2012). Gender-based rejection sensitivity and academic self-silencing in women. *Journal of Personality and Social Psychology*, *102*(5), 961–979. https://doi.org/10.1037/a0026615

Maji, S., & Dixit, S. (2019). Self-silencing and women's health: A review. *International Journal of Social Psychiatry*, *65*(1), 3–13. https://doi.org/10.1177/0020764018814271

Merino, M. E., & Tileagă, C. (2011). The construction of ethnic minority identity: A discursive psychological approach to ethnic self-definition in action. *Discourse and Society*, *22*(1), 86–101. https://doi.org/10.1177/0957926510382834

Mignon, L. (2014). Minor literatures and their challenge to "national" literature: The Turkish case. In S. Brennan & M. Herzog (Eds.), *Turkey and the politics of national identity: social, economic, and cultural transformation* (pp. 194–214). I.B. Tauris.

Mijić, A. (2018). Don't talk about the elephant: Silence and ethnic boundaries in postwar Bosnia Herzegovina. *Human Studies*, *41*, 137–156. https://doi.org/10.1007/s10826-013-9871-6

Miles, J. (2014). Tolerance and variance inflation factor. *Wiley statsref: statistics reference online*. https://doi.org/10.1002/9781118445112.stat06593

Molina, L. E., Phillips, N. L., & Sidanius, J. (2015). National and ethnic identity in the face of discrimination: Ethnic minority and majority perspectives. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, *21*(2), 225–236. https://doi.org/10.1037/a0037880

Molix, L., & Bettencourt, B. A. (2010). Predicting well-being among ethnic minorities: Psychological empowerment and group identity. *Journal of Applied Social Psychology*, *40*(3), 513–533. https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2010.00585.x

Mukherjee, S., Adams, G., Molina, L. E., & Molina, L. E. (2018). A cultural psychological analysis of collective memory as mediated action: Constructions of Indian history. *Journal of Social and Political Psychology*, *5*(2), 558–587. https://doi.org/10.5964/jspp.v5i2.705

Nazroo, J. Y., & Karlsen, S. (2003). Patterns of identity among ethnic minority people: Diversity and commonality. *Ethnic and Racial Studies*, *26*(5), 902–930. https://doi.org/10.1080/0141987032000109087

Öney, B., & Selck, T. J. (2017). What was the 'Kurdish opening' all about? A qualitative text analysis of parliamentary group speeches in Turkey. *Ethnicities*, *17*(6), 771-791. https://doi.org/10.1177/1468796817700934

Phinney, J. S., & Ong, A. D. (2007). Conceptualization and measurement of ethnic identity: Current status and future directions. *Journal of Counseling Psychology*, *54*(3), 271–281. https://doi.org/10.1037/0022-0167.54.3.271

Quinn, D. M., & Earnshaw, V. A. (2013). Concealable stigmatized identities and psychological well-being. *Social and Personality Psychology Compass*, *7*(1), 40-51. https://doi.org/10.1111/spc3.12005

Resnik, J. (2003). "Sites of memory" of the Holocaust: Shaping national memory in the education system in Israel. *Nations and Nationalism*, *9*(2), 297–317. https://doi.org/10.1111/1469-8219.00087

Roccas, S., Sagiv, L., Schwartz, S., Halevy, N., & Eidelson, R. (2008). Toward a unifying model of identification with groups: Integrating theoretical perspectives. *Personality and Social Psychology Review*, *12*(3), 280-306. https://doi.org/10.1177/1088868308319225

Ruggiero, K. M., & Taylor, D. M. (1995). Coping with discrimination: How disadvantaged group members perceive the discrimination that confronts them. *Journal of Personality and Social Psychology*, *68*(5), 826-838. https://doi.org/10.1037/0022-3514.68.5.826

Saatci, M. (2002). Nation-states and ethnic boundaries: Modern Turkish identity and Turkish-Kurdish conflict. *Nations and Nationalism*, *8*(4), 549–564. https://doi.org/10.1111/1469-8219.00065

Sakallı, N. (2021). Women's responses to sexism: Justification, self-silencing, confrontation, and collective action. *Turk Psikoloji Yazıları*, *24*(47), 136-138.

Schmitt, M. T., & Branscombe, N. R. (2002). The meaning and consequences of perceived discrimination in disadvantaged and privileged social groups. *European Review of Social Psychology*, *12*(1), 167-199. https://doi.org/10.31828/tpy1301996120210220m000035

Schmitt, M. T., Branscombe, N. R., Postmes, T., & Garcia, A. (2014). The consequences of perceived discrimination for psychological well-being: a

meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, *140*(4), 921-948. https://doi.org/10.1037/a0035754

Schrick, B. H., Sharp, E. A., Zvonkovic, A., & Reifman, A. (2012). Never let them see you sweat: Silencing and striving to appear perfect among U.S. college women. *Sex Roles*, *67*, 591–604. https://doi.org/10.1007/s11199-012-0223-6

Schunck, R. Reiss, K., & Razum, O. (2015). Pathways between perceived discrimination and health among immigrants: evidence from a large national panel survey in Germany. *Ethnic Health*, *20*(5), 493–510. https://doi.org/10.1080/13557858.2014.932756

Shahar, E., Hameiri, B., Bar-Tal, D., & Raviv, A. (2018). Self-censorship of conflict-related information in the context of intractable conflict. *Journal of Conflict Resolution*, *62*(5), 957–982. https://doi.org/10.1177/0022002716680266

Sharvit, K., Bar-Tal, D., Hameiri, B., Zafran, A., Shahar, E., & Raviv, A. (2018). Self-censorship orientation: Scale development, correlates, and outcomes. *Journal of Social and Political Psychology*, *6*(2), 331–363. https://doi.org/10.5964/jspp.v6i2.859

Shouse, S. H., & Nilsson, J. (2011). Self-silencing, emotional awareness, and eating behaviors in college women. *Psychology of Women Quarterly*, *35*(3), 451–457. https://doi.org/10.1177/0361684310388785

Shor, E., & Yonay, Y. (2011). "Play and shut up": The silencing of Palestinian athletes in Israeli media. *Ethnic and Racial Studies*, *34*(2), 229–247. https://doi.org/10.1080/01419870.2010.503811

Sikka, A., Vaden-Goad, L., & Waldner, L. K. (2010). Authentic self-expression: Gender, ethnicity, and culture. In D. C. Jack & A. Ali (Eds.). *Silencing the self across cultures: Depression and gender in the social world.* (pp. 261–284). Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195398090.003.0013

Smolak, L. (2010). Gender as culture: The meanings of self-silencing in women and men. In D. C. Jack & A. Ali (Eds.). *Silencing the self across cultures: Depression and gender in the social world.* (pp. 129–146). Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195398090.003.0007

Stephan, W. G., Ybarra, O., & Morrison, K. R. (2009). Intergroup threat theory. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination* (pp. 43-60). Psychology Press. https://doi.org/10.4324/9780203361993

Straiton, M. L., Aambø, A. K., & Johansen, R. (2019). Perceived discrimination, health, and mental health among immigrants in Norway: the role of moderating factors. *BMC Public Health*, *19*(325), 1-13. https://doi.org/10.1186/s12889-019-6649-9

Sunata, U. (2020). *Hafızam Çerkesçe: Çerkesler Çerkesliği anlatıyor*. İletişim Yayınları.

Swim, J. K., & Hyers, L. L. (1999). Excuse me—What did you say?!: Women's public and private reactions to sexist remarks. *Journal of Experimental Social Psychology*, *35*, 68-88. https://doi.org/10.1006/jesp.1998.1370

Swim, J. K., Eyssell, K. M., Murdoch, E. Q., & Ferguson, M. J. (2010). Self-silencing to sexism. *Journal of Social Issues*, *66*(3), 493–507. https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.2010.01658.x

Şener, C. (1990). *Çerkes Ethem olayı*. Ant Yayınları.

Şoenü, M. F. (2007). *Tüm eserleri*. Kaf Dav Yayınları.

Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. In S. Worchel, & W. G. Austin (Eds.), *The social psychology of intergroup relations* (pp. 33-47). Monterey, CA: Brooks/Cole Pub.

Tajfel, H. (1981). *Human groups and social categories: Studies in social psychology*. Cambridge: Cambridge University Press.

Tajfel, H., & Turner, J. C. (1986). The social identity theory of intergroup behavior. In S. Worchel & W. G. Austin (Eds.), *Psychology of intergroup relations* (pp. 7–24). Nelson-Hall.

Talaska, C.A., Fiske, S.T. & Chaiken, S. (2008). Legitimating racial discrimination: Emotions, not beliefs, best predict discrimination in a meta-analysis. *Social Justice Research*, *21*, 263–296. https://doi.org/10.1007/s11211-008-0071-2

Thomas, K. K., & Bowker, J. C. (2015). Rejection sensitivity and adjustment during adolescence: Do friendship, self-silencing and parent support matter? *Journal of Child and Family Studies*, *24*(3), 608–616. https://doi.org/10.1007/s10826-013-9871-6

Toker Gökçe, A. (2013). University students' perception of discrimination on campus in Turkey. *Journal of Higher Education Policy and Management*, *35*(1), 72-84. https://doi.org/10.1080/1360080X.2013.748478

Toktaş, Ş. (2006) Perceptions of anti-semitism among Turkish Jews, *Turkish Studies*, *7*(2), 203-223, https://doi.org/10.1080/14683840600714830

Turgut, S. & Çelik, Ç. (2022) Kurdish students' perceptions of stigma and their destigmatization strategies in urban contexts in Turkey, *Race Ethnicity and Education*, https://doi.org/10.1080/13613324.2022.2069735

Uebelacker, L. A., Courtnage, E. S., & Whisman, M. A. (2003). Correlates of depression and marital dissatisfaction: Perceptions of marital communication style. *Journal of Social and Personal Relationships*, *20*(6), 757–769. https://doi.org/10.1177/0265407503206003

Umana-Taylor, A. J. (2016). A post-racial society in which ethnic-racial discrimination still exists and has significant consequences for youths' adjustment. *Current Directions in Psychological Science*, *25*(2), 111–118. https://doi.org/10.1177/0963721415627858

Verkuyten, M. (1997). Discourses of ethnic minority identity. *British Journal of Social Psychology*, *36*(4), 565–586. https://doi.org/10.1111/j.2044-8309.1997.tb01150.x

Verkuyten, M. (2018). *The social psychology of ethnic identity*. Routledge.

Wallace, S., Nazroo, J., & Bécares, L. (2016). Cumulative effect of racial discrimination on the mental health of ethnic minorities in the United Kingdom. *American Journal of Public Health*, *106*(7), 1294-1300. https://doi.org/10.2105%2FAJPH.2016.303121

Watson, L. B., & Grotewiel, M. (2016). The protective role of commitment to social change in the relationship between women's sexist experiences and self-silencing. *Sex Roles*, *75*(3–4), 139–150. https://doi.org/10.1007/s11199-016-0594-1

Westrheim, K. (2013). Taking to the streets!: Kurdish collective action in Turkey. In In S. Worchel & W. Zeydanlioglu (Eds.), *The Kurdish question in Turkey* (pp. 137-161). Routledge.

Whiffen, V. E., Foot, M. L., & Thompson, J. M. (2007). Self-silencing mediates the link between marital conflict and depression. *Journal of Social and Personal Relationships*, *24*(6), 993–1006. https://doi.org/10.1177/0265407507084813

Wilson, G. D. (Ed.).(1973). *The psychology of conservatism*. Academic Press.

Wirth, J. H., & Williams, K. D. (2009). They don't like our kind': Consequences of being ostracized while possessing a group membership. *Group Processes & Intergroup Relations*, *12*(1), 111-127. https://doi.org/10.1177/1368430208098780

Witte, T., & Sherman, M. F. (2001). Silencing the self and the big five: A personological profile of silent women. *Psychological Reports, 88*, 655–663.

Yelbaşı, C. (2019). *Türkiye Çerkesleri: Osmanlı'dan Türkiye'ye savaş, şiddet, milliyetçilik*. İletişim Yayınları.

Yıldırım, M., Murat, D., & Aca, Z. (2015). Algılanmış etnik ayrımcılık deneyimleri ile Türkiye'de Roman kadınlar. *Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences*, *17*(2), 29-47. https://doi.org/10.5578/JSS.9465

Yıldırım, Z. M., Turhan, F., & Kuşdil, M. E. (2020). Social psychological factors behind ethnic discrimination in employee selection. *Boğaziçi Journal Review of Social, Economic and Administrative Studies*, *34*(1), 1-23. https://doi.org/10.21773/boun.34.1.1

Yücel, H. (2019). Günümüz Türkiye'sinde Ermeni genci olmak: İstanbul'daki Ermeni liseleri mezunu gençlerin kimlik algıları, kimlik kaynakları ve kimlik stratejileri. *Alternatif Politika*, *11*(2), 401–429.

APPENDICES

A. APPROVAL OF THE METU HUMAN SUBJECTS ETHICS COMMITTEE- STUDY I

UYGULAMALI ETİK ARAŞTIRMA MERKEZİ
APPLIED ETHICS RESEARCH CENTER

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

DUMLUPINAR BULVARI 06800
ÇANKAYA ANKARA/TURKEY
T: +90 312 210 22 91
F: +90 312 210 79 59
ueam@metu.edu.tr
www.ueam.metu.edu.tr

Sayı: 28620816 /

27 Ekim 2020

Konu: Değerlendirme Sonucu

Gönderen: ODTÜ İnsan Araştırmaları Etik Kurulu (İAEK)

İlgi: İnsan Araştırmaları Etik Kurulu Başvurusu

Sayın Banu Cingöz ULU

Danışmanlığını yaptığınız Albina Sıla AKARSU'nun "Azınlık Gruplarda Kendini Suskunlaştırma/ Pilot Çalışma" başlıklı araştırması İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından uygun görülmüş ve 313-ODTU-2020 protokol numarası ile onaylanmıştır.

Saygılarımızla bilgilerinize sunarız.

Prof.Dr. Mine MISIRLISOY
İAEK Başkanı

B. INFORMED CONSENT FORM- STUDY I

Sayın katılımcı,

Ben Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü'nden Araş. Gör. Albina Sıla Akarsu. Bu çalışmayı, Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu danışmanlığında yürütmekteyim. Araştırmadaki amacımız Türkiye'deki Çerkeslerin gündelik yaşamlarındaki ve kamusal alandaki deneyimlerini anlamak. Bu sebeple sizden, görüşmeye katılmanızı ve bize görüşlerinizi iletmenizi istiyoruz.

Mülakatın yaklaşık bir saat sürmesini planlıyoruz. Görüşmede öncelikle size kendinizi tanımladığınız köklere dair birtakım sorular soracağız. Ardından gündelik ve kamusal alandaki deneyimlerinizi bizimle paylaşmanız isteyeceğiz. Son olarak da yaşınız, mesleğiniz, doğum yeriniz, eğitim ve gelir düzeyinizi içeren demografik sorular soracağız. Eğer izin verirseniz kayıt almak sonradan yanıtları yazıya çevirerek incelememiz için bize kolaylık sağlayacak. Kayıtlar şifreli bilgisayarımda tutulacak.

Vereceğiniz bilgileri tamamıyla gizli tutacak, mülakat metinleri ve analizlerde isminize veya kimlik belirleyici hiçbir bilginize yer vermeyeceğiz. Çalışmadan elde edilecek sonuçları sadece bilimsel amaçlı olarak kullanacağız. Çalışmaya katılımınız tamamen gönüllü olacak, çalışmada sizi rahatsız eden herhangi bir soruyla karşılaşırsanız ya da görüşmeye devam etmek istemezseniz görüşmeyi yarıda bırakabileceksiniz.

Yardımlarınız ve katılımınız için teşekkür ederiz.

Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak için;

Albina Sıla Akarsu veya Banu Cingöz Ulu ile iletişim kurabilirsiniz.

☐ Yukarıda yazılanları okudum ve bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum. İstediğim zaman cevaplamayı bırakabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı yayınlarda kullanılmasını kabul ediyorum.

☐ Çalışmaya katılmayı kabul etmiyorum.

C. INTERVIEW QUESTIONS

Merhabalar, öncelikle nasılsınız? Umarım sizin ve sevdiklerinizin sağlığı yerindedir. Çalışmama katılmayı kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Normalde bu görüşmelere yüz yüze yapıyorduk ama kimse için risk teşkil etmemesi açısından online yapmak durumunda kaldık. Eğer sizin için uygunsa, sonrasında analizlerde bana kolaylık sağlaması için görüşmeyi ses kaydına almak istiyorum. Ses kayıtlarını online ortamda değil kendi şifreli bilgisayarımda saklayacağım ve kimliğinize ait bilgilere yer vermeyecek. Gönüllü katılım formunda yazdığımız gibi cevaplamak istemediğiniz soru olursa geçebiliriz. Benim bu çalışmadaki amacım Türkiye'de yaşayan Çerkeslerin günlük hayatlarındaki deneyimlerini anlamak. Hazırsanız başlayabiliriz.

Etnik Kimlikle İlgili Sorular

1. (Sizce) Bir Çerkes'i Türkiye'de yaşayan diğer etnik gruplardan ayıran özellikler neler?
2. Kendinizi Çerkes etnik kimliğine ne kadar bağlı görüyorsunuz?
3. Anne-baba iki taraf da Çerkes mi?

Etnik Kimlik ve Gündelik Hayat Pratikleri

4. Gündelik hayatınızda Çerkes kimliği ne kadar yer kaplıyor? Bahsettiğiniz özellikler (dil, ritüeller, yemek kültürü, dans vb. olabilir, bahsettiği konulara göre belirlenecek) gündelik hayatınızda yer alıyor mu?
5. (Evetse) Hangi özelliklerin yer aldığından bahsedebilir misiniz?
6. Anadilinizi konuşabiliyor musunuz? Peki, konuşuyor musunuz?
7. (Evetse) Hangi ortamlarda? Ya da günlük yaşamınızda ne kadar kullanıyorsunuz?

Kısıtlanma, Ayrımcılık ve Diğer Gruplardan Algılanan Sansür

8. Çerkes kimliğinizle ilgili sorun yaşadığınız oldu mu? (Türkiye'de yaşamaktan kaynaklı veya çevrenin tepkisi ile alakalı olarak?) (Evetse) Ne tür sorunlar yaşadınız, biraz bahsedebilir misiniz? (Varsa belli bir olay, ayrıntıları almaya çalış. Ne oldu ne zaman, vb.)
9. Peki ne hissettiniz, neler düşündünüz, neler yaptınız? Neden? (Bir tepki olup olmadığını tespit etmek için ayrıntılandırmaya çalış.)
10. Çerkes kimliğinizden dolayı ayrımcılığa uğradınız mı? Böyle bir şey hatırlıyor musunuz? (Ne gibi durumlarda ayrımcılığa uğradığınızı düşündünüz? Örnek verebilir misiniz?)
11. (Evetse) Peki ne hissettiniz, neler düşündünüz, neler yaptınız? Neden? (Bir tepki olup olmadığını tespit etmek için ayrıntılandırmaya çalış.)
12. (Evetse) Peki hangi grup(lar) tarafından ayrımcılık yapıldığını düşünüyorsunuz? Yani sizce genel olarak Çerkesleri "sevmeyen" gruplar var mı Türkiye'de?

13. Kökeninizle ilgili olarak, kurumsal anlamda sansür uygulandığını veya sansüre maruz kaldığınızı düşünüyor musunuz? Bunu illaki medya sansürü gibi düşünmeyebilirsiniz, örneğin diğer devlet kurumları veya ilişkilerinde de Çerkesliğe dair bir sansür veya baskı hissediyor musunuz, bazı önemli bilgilerin (mesela güncel olaylarda veya tarihle ilgili) saklandığını veya açıkça ifade edilmediğini düşünüyor musunuz? (Varsa, açıklatmaya çalış) Ne gibi bilgiler mesela? Veya sizce, nasıl olaylar saklanıyor?
14. Çerkes kökeninizle ilgili olarak, devlet ile ilişkiye girdiğiniz farklı ortamlarda, örneğin, hastane, sağlık ocağı, okul, nüfus idaresi, noter, vergi dairesi gibi yerlerde veya devlet kurumlarında çalışanlar, memurlar, vb. ayrımcılık algılıyor musunuz?
15. Ya da size yönelik olmasa da böyle hikayeler (olaylar) duydunuz mu? Belki yakınlarınız veya akrabaların başına gelen? (Yakın zamanda mı?)

Kendini Suskunlaştırma

16. Peki bu tür kamusal ortamlarda, Çerkes kökeninizi sakladığınız / saklamak zorunda hissettiğiniz durumlar oldu mu? (Varsa) Neler?
17. Okulda, tarih derslerini, vatandaşlık veya milli güvenlik derslerini düşündüğünüzde Çerkeslerle veya tarihiyle ilgili bilgiler anlatıldı mı? (Evetse) Neler anlatıldı, biraz bahsedebilir misiniz?
18. Bu bilgiler, sizin daha önceden duyduklarınızla benzer miydi? (Farklıysa) Ne tür farklılıklar vardı?
19. Peki, Çerkesler veya tarihiyle ilgili bildiğinizden farklı anlatımlar/konuşmalar oldu mu? (Olduysa) Ne gibi? Siz ne düşündünüz, neler hissettiniz, ne yaptınız? (Buna karşı bir şeyler söylediniz mi veya tartıştınız mı?)
20. Günlük yaşamınızı düşündüğünüzde, etnik kimliğinizi özellikle arka plana atmaya çalıştığınız, belirtmekten kaçındığınız veya belli olmaması için özellikle uğraştığınız durumlar oluyor mu? Yani bir nevi kökeninize dair oto-sansür gibi düşünebilirsiniz.
21. (Evetse) Bu çaba, kimliğinizle ilgili hangi kısımları kapsıyor? Ne gibi konularda bunun için uğraşıyorsunuz?
22. (Evetse) Kendinizi sessizleştirdiğinizde, yani etnik kimliğinize oto sansür uyguladığınız durumlarda, ne hissediyorsunuz?
23. Sizce diğer Çerkesler kökeninize dair benzer bir kendini sessizleştirmeye başvuruyor mu? Sizce insan neden etnik kimliğine dair böyle bir sessizliğe başvuruyor olabilir?
24. Kimlerin yanında ya da hangi ortamlarda kendinizi Çerkes kimliğiniz konusunda pek rahat hissetmiyorsunuz? Böyle ortamlar var mı?
25. Gündelik hayatınızı düşündüğünüzde Çerkes kimliğinizi en çok sessizleştirdiğiniz zamanlar/durumlar neler?
26. Daha önce Çerkes olan birine ayrımcılık yapıldığına tanık oldunuz mu?
27. (Evetse) Ne hissettiniz? Bir şeyler yaptınız mı?

28. Sizin bulunduğunuz bir ortamda Çerkesleri hedef alan olumsuz söylemlerle karşılaştınız mı?
29. (Evetse) Peki ne hissettiniz, neler düşündünüz, neler yaptınız? Neden? (Bir tepki olup olmadığını tespit etmek için ayrıntılandırmaya çalış.)
30. Peki benzer bir durumda, sizin tepki verdiğiniz ama grubunuzdan başkalarının tepki vermediği bir durumla karşılaştınız mı? Ne hissettiniz?
31. Son olarak, aileniz tarafından kamusal alanlarda Çerkes kimliğinizle ilgili olarak ses çıkarmamanıza dair öğütlendiğiniz oldu mu?
32. (Evetse) Hangi durumlardı?

Demografik

33. Yaşınız:
34. Cinsiyet:
35. Meslek:
36. Dini görüş:
37. Politik görüş:
38. Gelir grubuna dair:
39. Eğitim düzeyi:

D. APPROVAL OF THE METU HUMAN SUBJECTS ETHICS COMMITTEE- STUDY II

UYGULAMALI ETİK ARAŞTIRMA MERKEZİ
APPLIED ETHICS RESEARCH CENTER

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

DUMLUPINAR BULVARI 06800
ÇANKAYA ANKARA/TURKEY
T: +90 312 210 22 91
F: +90 312 210 79 59
ueam@metu.edu.tr
www.ueam.metu.edu.tr

Sayı: 28620816 /

14 MART 2022

Konu : Değerlendirme Sonucu

Gönderen: ODTÜ İnsan Araştırmaları Etik Kurulu (İAEK)

İlgi : İnsan Araştırmaları Etik Kurulu Başvurusu

Sayın Banu Cingöz ULU

Danışmanlığını yürüttü Albina Sıla AKARSU'nun "Azınlık gruplarda kendini suskunlaştırma" başlıklı araştırmanız İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından uygun görülmüş ve **0130-ODTUİAEK-2022** protokol numarası ile onaylanmıştır.

Saygılarımızla bilgilerinize sunarız.

Prof.Dr. Mine MISIRLISOY
İAEK Başkan

E. INFORMED CONSENT FORM- STUDY II

Sayın katılımcı,
Bu araştırma Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikoloji Bölümünden Arş. Gör. Albina Sıla Akarsu tarafından Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu danışmanlığında yürütülmektedir. Araştırmanın amacı Türkiye'deki Çerkeslerin gündelik yaşamlarındaki ve kamusal alandaki deneyimleri hakkında bilgi edinmektir. Bu sebeple sizden istediğimiz, hazırlamış olduğumuz anketi doldurarak araştırmaya katılmanız ve bize bu konulardaki görüşlerinizi iletmenizdir.
Anketin tamamını doldurmanız yaklaşık 25 dakikanızı alacaktır. Öncelikle size kendinizi tanımladığınız köklere dair sorular sorulacak. Ardından gündelik ve kamusal alandaki deneyimlerinizi bizimle paylaşmanızı isteyeceğiz. Son olarak da yaşınız, cinsiyetiniz ve eğitim düzeyinizi de içeren demografik bilgi formunu doldurmanızı isteyeceğiz. Bu çalışmada size sunulan farklı ifadeler, bu konulardaki değişik kesimlerin görüşlerini içerebilecektir ve sizden ricamız da bu ifadelere ne kadar katılıp katılmadığınızı belirtmenizdir. Bu açıdan dürüstlük ve içtenlikle yanıtlayacağınız her bir soru bizim için çok değerlidir. Bu ifade ve cümleler, bizim bu ve benzeri konulardaki görüşlerimizi yansıtmamaktadır.
Vereceğiniz bilgiler tamamıyla gizli tutularak, yalnızca araştırmacılar tarafından, diğer katılımcılarınkilerle birleştirilerek toplu olarak değerlendirilecektir. Çalışmadan elde edilecek sonuçlar sadece bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Ankete katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmada sizi rahatsız eden herhangi bir soruyla karşılaşırsanız ya da ankete devam etmek istemezseniz anketi yarıda bırakabilirsiniz. Veri toplama ve analiz sürecinin sonunda elde edilen bulgularla ilgili tüm sorularınız cevaplandırılacaktır. Son olarak, bu araştırmanın size doğrudan bir faydası veya zararı olmasını beklenmemektedir.
Yardımlarınız ve katılımınız için teşekkür ederiz.
Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak veya sonuçlardan haberdar olmak isterseniz Albina Sıla Akarsu ile iletişim kurabilirsiniz.

☐ Yukarıda yazılanları okudum ve bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum. İstediğim zaman cevaplamayı bırakabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı yayınlarda kullanılmasını kabul ediyorum.
☐ Çalışmaya katılmayı kabul etmiyorum.

F. DEBRIFING FORM

Öncelikle araştırmamıza katıldığınız için teşekkür ederiz. Katıldığınız araştırmanın amacı, azınlıklarda kendini suskunlaştırma ölçeği geliştirmek ve kendini suskunlaştırmanın grup aidiyeti ve algılanan ayrımcılık ile arasındaki ilişkileri incelemektir. Bu amaçla size Çerkes etnik kimliğine ait hissetmenize dair birtakım ifadelere ne derece katılıp katılmadığınızı belirtmenizi istedik. Buna ek olarak, gündelik yaşamınızda karşılaştığınız durumlara ve kamusal alandaki deneyimlerinize yönelik hazırlanmış olan Azınlıklarda Kendini Suskunlaştırma Ölçeğini, Kendini Sansürleme İsteği Ölçeğini ve kendinizi ait hissettiğiniz gruba dair algıladığınız ayrımcılığı ölçen Algılanan Ayrımcılık Ölçeğini doldurmanızı istedik. Son olarak da yaş, cinsiyet, eğitim durumu gibi demografik özelliklerinizi belirtmenizi istedik.
Literatürdeki bulgular, kişiler arası ilişkilerin devamı için kişinin kritik yönlerini kısıtlaması olan kendini suskunlaştırma ve resmi kısıtlamaların yokluğunda bilginin tutulması olan kendini sansürleme kavramları ile alanyazına katkı sağlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, literatürdeki Kendini Suskunlaştırma Teorisini (Jack, 1991) ve Kendini Sansürleme Oryantasyonu (Bar-Tal, 2017) bütünleştirerek, azınlık gruplarda kendini suskunlaştırmanın çalışılmasına yönelik çerçeve sağlamaktır. İki kavramın tanımlarına dayanarak, azınlıklarda kendini suskunlaştırma ilişkileri korumak adına veya sorun çıkmaması adına yapılan ayrımcılıklara yönelik bir şey söylemeyi veya tepki çıkarmayı istemek ama sessiz kalmak olarak tanımlanabilir. Bizim bu çalışmadaki amacımız, katılımcıların gündelik hayatta ve kamusal alanda, özellikle çoğunluk grupla etkileşimde oldukları durumlarda etnik kimliklerinden dolayı kendilerini suskunlaştırıp suskunlaştırmadıklarını ve ilişkili olduğu değişkenleri anlamaktır. Bu amaçla, size bahsi geçen konulara yönelik çeşitli sorular verdik ve sizden bunları değerlendirmenizi istedik. Elde ettiğimiz bilgiler sadece bilimsel araştırma ve yayınlarda kullanılacaktır.

Bu araştırmaya katıldığınız için tekrar çok teşekkür ederiz. Araştırmanın sonuçlarını öğrenmek ya da daha fazla bilgi almak için aşağıdaki isimlere başvurabilirsiniz. Arş. Gör. Albina Sıla Akarsu Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu.

G. MINORITY SELF-SILENCING ITEM POOL

1. Çerkes kimliğimle ilgili şakalar yapılması beni rahatsız etse de bu rahatsızlığımı dışa vurmam.
2. Sosyal ilişkilerime zarar vermemek adına Çerkes kimliğime yönelik ayrımcı tavırlara taviz verdiğim zamanlar olur.
3. Çerkes kimliğimden dolayı başkalarının benim adıma karar verdiği durumlarda kendi fikrimi belirtmemeyi tercih ederim.
4. Sorun çıkmaması adına Çerkes kimliğimden dolayı bana yapılan ayrımcılıklara ses çıkarmam.
5. Çerkes kimliğimden dolayı ayrımcılığa uğradığımı düşündüğüm durumlarda bu duruma sessiz kalmam.
6. Çerkes kimliğimden dolayı ayrımcılığa uğradığımı düşündüğüm zamanlarda sessiz kalmanın benim için daha faydalı olacağını düşünürüm.
7. Ortamın ne olduğuna bakmaksızın Çerkes kimliğimden dolayı yapılan ayrımcılıklara karşı sesimi çıkarırım.
8. Kamusal ortamlarda Çerkes olduğumdan bahsetmem.
9. Ailem tarafından, kamusal alanlarda (dışarıda) Çerkes kimliğimle ilgili ses çıkarmamama dair öğütlendiğim olmuştur.
10. Çerkes olmayanlar tarafından dışlanmamak adına, onların yanında Çerkes kimliğimi dışa vurmamayı tercih ederim.
11. Ayrımcı olabileceğini düşündüğüm insanların yanında Çerkes kimliğimden bahsetmemeyi tercih ederim.
12. Ailem başkalarının yanında bir Çerkes olarak çok fazla öne çıkmamamı öğütlemiştir.
13. Dernekler ve kulüpler dışında Çerkes kimliğimi tam olarak yaşadığımı söyleyemem.
14. Karşı tarafın olumlu olmayacağını düşünüyorsam Çerkes kimliğimi belirmekten kaçınırım.
15. Dışarıdan tepki almamak adına azınlık hakları konusunda (örneğin anadilde eğitim) yapılan tartışmalarda sessiz kalmayı tercih ederim.
16. Dışlanmamak adına azınlık hakları konusunda (örneğin anadilde eğitim) yapılan tartışmalarda sessiz kalmayı tercih ederim.
17. Problem yaratacağını düşündüğüm zaman Çerkes kimliğimle ilgili tartışmalarda ses çıkarmam.
18. Etnik kimliğim konusunda rahat hissetmediğim ortamlarda Çerkes olduğumdan bahsetmem.
19. Çerkes kimliğimi başkalarından sakladığım olmuştur.
20. Olumsuz anlamlar atfedilebilmesinden çekindiğim için Çerkes olduğumu saklarım.
21. Dışlanabileceğimi düşündüğüm ortamlarda Çerkes kimliğimi belli etmemeye çalışırım.

22. Sorun yaratabileceğini düşündüğüm ortamlarda Çerkes olduğumu çok da vurgulamam.
23. Çerkes olmayanların yanında, Türk etnik kökeninden olmadığımı söylememeyi tercih ederim.
24. Türkiye'deki iyi vatandaş tanımının dışına çıkmamak adına Çerkes kimliğimle ilgili otosansür uyguladığım olmuştur.
25. Kendimi rahat hissetmediğim insanların yanında Çerkes kimliğimdense etnik kimlik dışındaki mesleğim/öğrenci kimliğim/memleketimden bahsetmeyi tercih ederim.
26. Sosyal ilişkilerimi bitirecek de olsa Çerkeslere yönelik ayrımcı durumlara ilişkin düşüncelerimi ifade etmekten geri durmam.
27. Rahatsız olsam da bir değişiklik yaratacağını düşünmediğimden Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlara ses çıkarmam.
28. Çerkeslere yönelik ayrımcı/ırkçı bir sosyal ortamda oluşan olumsuz duygularımı ifade etmem.
29. Türkiye'deki değerlerle uyuşmazlık yaşamamak adına Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlara karışmam.
30. Toplumdaki çoğunluğu memnun edecek şekilde davranmam gerektiğini hissettiğim zamanlarda Çerkeslere yönelik ayrımcı tutum ve davranışlarını görmezden gelirim.
31. Sosyal ilişkilerimde sorun çıkaracağını düşünsem bile diğerlerinin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlarına tepki veririm.
32. Beni sinirlendirse de insanların değişmeyeceğine inandığımdan, Çerkeslere yönelik ayrımcı tutum ve davranışlara sessiz kalmayı tercih ederim.
33. Beni rahatsız etse de benim görevim olmadığını düşünerek, Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlara müdahale etmem.
34. Ne kadar rahatsız olsam da insanların değişmeyeceğini düşündüğümden Çerkeslere yönelik ayrımcı tutum ve davranışlarına sesimi çıkarmam.
35. Tanımadığım kişilerin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavır ve davranışlarına sessiz kalmayı tercih ederim.
36. Çerkeslere yönelik ayrımcı davrananlarla karşılaştığımda toplumdaki değerlerle çatışmamak adına sesimi çıkarmam.
37. Çerkeslere yönelik ayrımcı söylemlere ve davranışlara karşı çıkarsam cezalandırılmaktan korkarım.
38. İnsanlarla uğraşmamak adına Çerkeslere yönelik ayrımcı tutum ve davranışlara sesimi çıkarmam.
39. Tepkilerini tahmin edebildiğim kişilerin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavır ve davranışlarına itiraz ederim.

H. MINORITY SELF-SILENCING SCALE

Bu bölümde Türkiye'deki Çerkeslerle ilgili farklı görüşleri ifade eden birtakım ifadeler okuyacaksınız. Bu ifadeler bizlerin görüşlerini yansıtmamaktadır ama çevremizde duyabileceğimiz ya da insanların hissedebileceği farklı tepkileri içermektedir. İfadelerin doğru ya da yanlış bir cevabı yoktur. Sizden isteğimiz Türkiye'de yaşayan bir Çerkes olarak, durumunuzu en iyi ifade eden seçeceği işaretleyerek belirtmenizdir.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz katılmıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Çerkes kimliğimden dolayı ayrımcılığa uğradığımı düşündüğüm durumlarda bu duruma sessiz kalmam.							
2. Ortamın ne olduğuna bakmaksızın Çerkes kimliğimden dolayı yapılan ayrımcılıklara karşı sesimi çıkarırım.							
3. Kamusal ortamlarda Çerkes olduğumdan bahsetmem.							
4. Çerkes olmayanlar tarafından dışlanmamak adına, onların yanında Çerkes kimliğimi dışa vurmamayı tercih ederim.							
5. Karşı tarafın olumlu olmayacağını düşünüyorsam Çerkes kimliğimi belirmekten kaçınırım.							
6. Problem yaratacağını düşündüğüm zaman Çerkes kimliğimle ilgili tartışmalarda ses çıkarmam.							
7. Etnik kimliğim konusunda rahat hissetmediğim ortamlarda Çerkes olduğumdan bahsetmem.							
8. Çerkes kimliğimi başkalarından sakladığım olmuştur.							
9. Olumsuz anlamlar atfedilebilmesinden çekindiğim için Çerkes olduğumu saklarım.							
10. Dışlanabileceğimi düşündüğüm ortamlarda Çerkes kimliğimi belli etmemeye çalışırım.							
11. Sorun yaratabileceğini düşündüğüm ortamlarda Çerkes olduğumu çok da vurgulamam.							
12. Çerkes olmayanların yanında, Türk etnik kökeninden olmadığımı söylememeyi tercih ederim.							

13. Türkiye'deki iyi vatandaş tanımının dışına çıkmamak adına Çerkes kimliğimle ilgili otosansür uyguladığım olmuştur.							
14. Kendimi rahat hissetmediğim insanların yanında Çerkes kimliğimdense etnik kimlik dışındaki mesleğim/öğrenci kimliğim/memleketimden bahsetmeyi tercih ederim.							
15. Sosyal ilişkilerimi bitirecek de olsa Çerkeslere yönelik ayrımcı durumlara ilişkin düşüncelerimi ifade etmekten geri durmam.							
16. Türkiye'deki değerlerle uyuşmazlık yaşamamak adına Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlara karışmam.							
17. Sosyal ilişkilerimde sorun çıkaracağını düşünsem bile diğerlerinin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlarına tepki veririm.							
18. Beni rahatsız etse de benim görevim olmadığını düşünerek, Çerkeslere yönelik ayrımcı tavırlara müdahale etmem.							
19. Tanımadığım kişilerin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavır ve davranışlarına sessiz kalmayı tercih ederim.							
20. Tepkilerini tahmin edebildiğim kişilerin Çerkeslere yönelik ayrımcı tavır ve davranışlarına itiraz ederim.							

I. INGROUP IDENTIFICATION SCALE

(Group Level Self Investment Subscale from In-group Identification Scale)

(Leach et al., 2008) Turkish Adaptation (Balaban, 2013)

Bu ölçek Çerkes olmak ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi ölçmek üzere hazırlanmıştır. İfadelerin doğru ya da yanlış bir cevabı yoktur ve ifadeler araştırmacıların görüşlerini yansıtmamaktadır. Lütfen her bir ifadeyi okuyup sizi en iyi yansıttığını düşündüğünüz seçeneği işaretleyerek belirtiniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Biraz katılmıyorum**	**Ne katılıyorum ne**	**Biraz Katılıyorum**	**Katılıyorum**	**Kesinlikle katılıyorum**
1. Çerkeslerle aramda bir bağ olduğunu hissediyorum.							
2. Kendimi Çerkeslerle dayanışma içinde hissediyorum.							
3. Kendimi Çerkeslerle bağlı hissediyorum.							
4. Çerkes olmaktan memnunum.							
5. Çerkeslerin gurur duyacak çok şeyi olduğunu düşünüyorum.							
6. Çerkes olmak güzel bir şey.							
7. Çerkes olmak bana iyi bir his veriyor.							
8. Çerkes olduğum gerçeği hakkında sık sık düşünürüm.							
9. Çerkes olduğum gerçeği kimliğimin önemli bir parçasıdır.							
10. Çerkes olmam, kendimi nasıl gördüğümün önemli bir parçasıdır.							

J. PERCEIVED DISCRIMINATION SCALE

(Ruggiero & Taylor, 1995) Turkish Adaptation (Baysu, 2007)

Perceived Group Discrimination

Bu bölümde size Türkiye'deki Çerkesler ve gündelik hayatta karşılaştıkları durumlar hakkında birtakım sorular soracağız. Bu soruların doğru veya yanlış cevabı yoktur. Türkiye'de yaşayan Çerkeslerin durumunu sizce en iyi yansıtan cevabı seçerek, bize görüşlerinizi bildirmenizi rica ederiz.

	Asla	Ara sıra/Nadiren	Zaman zaman	Sık sık	Daima
1. Türkiye'de Çerkesler iş ararken ne sıklıkta ayrımcılık yaşar?					
2. Türkiye'de Çerkesler ev ararken ne sıklıkta ayrımcılık yaşar?					
3. Türkiye'de Çerkesler sokakta ya da alışveriş yaparken ne sıklıkta ayrımcılık yaşar?					
4. Türkiye'de Çerkesler okulda ya da işyerinde ne sıklıkta ayrımcılık yaşar?					
5. Türkiye'de Çerkesler oturdukları mahallelerde ne sıklıkta ayrımcılık yaşar?					

Perceived Individual Discrimination

Bu bölümde size Türkiye yaşayan bir Çerkes olarak gündelik hayatta karşılaşabileceğiniz durumlar hakkında birtakım ifadeler verdik. Bu ifadelerin doğru veya yanlış cevabı yoktur. Sizin durumunuzu en iyi yansıtan cevabı seçerek, bize görüşlerinizi bildirmenizi rica ederiz.

	Asla	Ara sıra/Nadiren	Zaman zaman	Sık sık	Daima
1. Türkler tarafından kabul görmediğimi hissediyorum.					
2. Çerkes olduğum için dalga geçildim ve hakarete uğradım.					
3. Çerkes olduğum için insanlar benden uzaklaştı ya da beni aralarına almadılar.					
4. Türklerin bana karşı olduklarını hissediyorum.					

K. WILLINGNESS TO SELF-CENSOR SCALE

(Hayes, 2005) Turkish Adaptation (Dolma, 2019)

Aşağıda başkalarıyla olan ilişkilerinizde yaşayabileceğiniz birtakım durumlar verilmiştir. Lütfen her bir durumu okuyup o konudaki tepkilerin sizi ne kadar iyi yansıttığını değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz katılmıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Söyleyeceklerime başkalarının katılmayacağını düşünürsem, kendi görüşümü açıklamak bana zor gelir.							
2. Etrafımdaki kişilerin haksız olduklarını düşündüğüm birçok zamanlar olmuştur, fakat haksız olduklarını bilmelerini istemedim.							
3. Başkalarından farklı görüşüm olduğunda onları tartışmaktansa iyi geçinmeyi tercih ederim.							
4. Benimle karşıt fikirde olacağını düşündüğüm kişilerin yanında görüşümü açıklamak benim için kolaydır.							
5. Birisi benim görüşümü sorsaydı ve onun benimle aynı düşüncede olmadığını bilseydim, kendimi rahatsız hissederdim.							
6. Görüşümü sadece arkadaşlarımın veya güvendiğim kişilerin yanında açıklama eğilimi gösteririm.							
7. Birçok kişinin katılmadığını fark ettiğiniz bir görüşünüzü açık olarak ifade etmektense sessiz kalıp etmemek daha güvenlidir.							
8. Başkalarından farklı görüşe sahipsem, onların bunu bilmesi benim için sorun değildir.							
9. Söyleyeceklerime başkalarının katılmayacağını düşünürsem, kendi görüşümü açıklamak bana zor gelir.							
10. Etrafımdaki kişilerin haksız olduklarını düşündüğüm birçok zamanlar olmuştur, fakat haksız olduklarını bilmelerini istemedim.							

L. DEMOGRAPHIC INFORMATION FORM

1. Cinsiyetiniz: _____
2. Yaşınız: _____
3. Doğum yeriniz: _____
4. Yaşamınızın büyük bölümünü geçirdiğiniz yer:
   ☐Büyükşehir ☐İl ☐İlçe ☐ Semt ☐Köy
5. Eğitim durumunuz:
   ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Y. lisans / Doktora
6. Annenizin etnik kimliği: _____
7. Annenizin eğitim durumu:
   ☐ Okuma yazma bilmiyor ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐Lise
   ☐ Lisans/ Ön lisans ☐ Lisansüstü
2. Babanızın etnik kimliği: _____
3. Babanızın eğitim durumu:
   ☐ Okuma yazma bilmiyor ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐Lise
   ☐ Lisans / Ön lisans ☐ Lisansüstü
4. Memleketiniz neresi? _____
5. Tahmini olarak arkadaşlarınızın yüzde kaçını Çerkesler oluşturur? :_____
6. Adınız ya da soyadınız Çerkes olduğunuzu belli ediyor mu?
   ☐Evet ☐Hayır
7. Anadilinizi konuşabiliyor musunuz?
   ☐Evet ☐Hayır
8. Herhangi bir dini gruba mensup musunuz?
   ☐Evet ☐Hayır
9. Hangi dini gruba mensupsunuz? _____
10. Kendinizi ne ölçüde inançlı tanımlarsınız?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hiç										Oldukça fazla

11. Kendinizi ne ölçüde muhafazakâr olarak tanımlarsınız?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hiç										Oldukça fazla

12. Lütfen politik olarak yakın durduğunuz yeri 1'den 10'a kadar uzanan aralıkta bir rakamı işaretleyerek belirtiniz.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sol					Merkez					Sağ

13. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz? _____
14. Kendinizi aktivist olarak tanımlar mısınız? ☐Evet ☐Hayır

M. COMMUNITY INVOLVEMENT AND SELF-SILENCING EXPERIENCE

Community Involvement

Lütfen her bir ifadeyi okuyup o konudaki görüşünüzü derecelendirilmiş ölçekte sizi en iyi yansıttığını düşündüğünüz seçeneği işaretleyerek belirtiniz.

	Asla	Ara sıra/Nadiren	Zaman zaman	Sık sık	Daima
1. Şehrinizde bulunan Çerkes derneğine ne sıklıkla gidersiniz?					
2. Şehrinizde bulunan Çerkes derneği etkinliklerine ne sıklıkla katılırsınız?					
3. Çerkes derneklerindeki diğer Çerkeslerle ne sıklıkla görüşürsünüz?					

Self-silencing Experience and Negative Affect

Bugüne kadar Çerkes kimliğinizi başkalarından saklamak zorunda hissettiğiniz ya da sakladığınız veya söylememeyi tercih ettiğiniz durumla karşılaştınız mı?

☐ Hayır ☐ Evet ise,

O durum nasıldı? Bahsedebilir misiniz? _____

Peki bu durumda neler hissettiniz? Lütfen her bir ifadeyi okuyup o konudaki görüşünüzü derecelendirilmiş ölçekte sizi en iyi yansıttığını düşündüğünüz seçeneği işaretleyerek belirtiniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz katılmıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Çerkes olduğumu sakladığım durumlarda kendimi kötü hissettim.							
2. Çerkes olduğumu söylememeyi tercih ettiğim zaman kendime kızdım.							
3. Çerkes olduğumu sakladığım durumlarda kendimi suçlu hissettim.							
4. Çerkes olduğumu sakladığım durumlarda kendimi üzgün hissettim.							
5. Çerkes olduğumu söylememeyi tercih ettiğim zaman rahatsız oldum.							

N. CORRELATION COEFFICIENTS OF TRANSFORMED VARIABLES

Scale Means, Standard Deviations, Cronbach's Alpha Reliability Coefficients, and Pearson Correlation Coefficients of Transformed Variables

		1	2	3	4	5	6	7
1.	Circassian Identification	—						
2.	Community Involvement	**-.31****	—					
3.	Collective Discrimination	**.11***	**-.22****	—				
4.	Individual Discrimination	-.04	**-.16****	**.58****	—			
5.	Willingness to Self-censor	.14	**-.22****	-.05	-.08	—		
6.	Censorship of Ethnic Identity	**-.27****	**.14****	**.15****	**.16****	**-.55****	—	
7.	Self-silencing to Discrimination	**-.18****	.05	.07	-.02	**-.41****	**.54****	—
	M	6.25	3.03	1.41	1.44	2.50	1.81	1.87
	SD	.72	1	.50	.57	1.08	.86	.77
	n	349	349	349	349	349	349	349
	Cronbach α	.88	.92	.86	.82	.83	.92	.84

O. CURRICULUM VITAE

Albina Sıla Akarsu

CONTACT INFORMATION

E-mail:

EDUCATION

2017- Ongoing	Middle East Technical University Ph.D. in Social Psychology
2015-2017	Middle East Technical University MA in Social Psychology Thesis Title: The Past Lies in the Present: A Social Psychological Investigation of History and Identity
2010-2015	Middle East Technical University BA in Psychology
2006-2010	Batıkent High School

RESEARCH INTERESTS

Political Psychology, Intergroup Relations, Self-silencing, History Representations, Ethnic Identity, Gender

WORK EXPERIENCE

2022- Ongoing	Research Assistant Kırıkkale University
2018- 2022	Research Assistant Middle East Technical University
2017-2018	Research Assistant Kırıkkale University

PRESENTATIONS

Bayrak, F., Çoksan, S., Akarsu, A. S., Sezer, B., & Sayılan, G. (2020). *The Spread of Fake News in Turkey: Predictors of Fake News Questioning and Sharing* [Sözlü Bildiri - Oral Presentation] . Annual Scientific Meeting of the International Society of Political Psychology, 14 - 16 July 2020
https://www.ispp.org/uploads/attachments/FULL_PROGRAM_2020_v4_FINAL.pdf
Bayrak, F., Çoksan, S., Akarsu, A. S., & Sayılan, G. (2019). *Kim Bu Sahte Haberleri Paylaşanlar? Sahte Haber Paylaşımının Psikolojik Yordayıcıları* [Sözlü Bildiri - Oral Presentation]. III. Ulusal Sosyal Psikoloji Kongresi, İstanbul, Türkiye, 20 - 21 Aralık 2019
https://psksosyal.net/docs/SPKAbstracts2019.pdf

Akarsu, A. S. & Cingöz Ulu, B. (2018). *The Past Lies in the Present: A Social Psychological Investigation of History and Identity* [Sözlü Bildiri - Oral Presentation]. The 24th Congress of the International Association for Cross-Cultural Psychology, Guelph, Kanada, 1 - 5 July 2018

Akarsu, A. S. & Cingöz Ulu, B. (2017) *Türk Ulusal Kimliği ve Tarih Temsilleri* [Sözlü Bildiri - Oral Presentation]. II. Sosyal Psikoloji Kongresi, Gazimagusa, Kıbrıs (KKTC), 27 - 29 Kasım 2017.
https://psksosyal.net/docs/SPKAbstracts2017.pdf

PUBLICATIONS

Akarsu, A.S., Sakallı, N. (2023). The associations among self-silencing, ambivalent sexism, and perceived devaluation of women in Turkey. *Current Psychology*, *42*, 10693–10705. https://doi.org/10.1007/s12144-021-02353-8

COMPUTER SKILLS

SPSS
MAXQDA
Jamovi
MS Office
Qualtrics

LANGUAGE SKILLS

Turkish: Mother tongue
English: Advanced
French: Intermediate

P. TURKISH SUMMARY/ TÜRKÇE ÖZET

Etnik kimliklere dayalı ayrımcılık, küresel olarak karşılaşılan yaygın bir sorundur. Ayrımcılıkla ilgili literatür genellikle ayrımcılığın aktörlerine (bkz. Talaska ve diğerleri, 2008) veya ayrımcılığın dezavantajlı gruplar üzerindeki sonuçlarına (bkz. Schmitt ve diğerleri, 2014) odaklanır. Ayrımcılığa ve önyargıya yönelik eylemleri anlamak, gruplar arası ilişkiler için önemli olmakla birlikte, hedef grupların ayrımcılığa karşı sessiz kalması da çok önemlidir. Suskunluk, ilgili konularda farkındalık eksikliğine neden olabilir. Altta yatan bir sorun olsa bile, ilgili tarafların herhangi bir tartışma ya da açıklama yapmaması, hiçbir sorun yokmuş izlenimi yaratır (Sikka ve diğerleri, 2010). Peki, azınlık mensupları neden kendilerini rahatsız hissetseler de ayrımcılık karşısında tepki göstermez ve sessiz kalır?

Psikolojide sessizlik daha çok bireylerin sessizliği ve kendini sansürlemesi bakımından incelenmiştir. Kendini Suskunlaştırma Kuramı, kadınların ilişkilerini sürdürmek için kendini suskunlaştırmalarına odaklanmaktadır (Jack, 1991). Hayes ve meslektaşları (2005), otosansür eğilimini, bireylerin karşıt bir bakış açısına sahip olduğuna inandıkları bir gruba görüşlerini ifade etmekten kaçınma eğilimi olarak önermektedir. Bar-Tal (2017a), sessizlik çalışmasına yeni bir bakış açısı getirir ve otosansürün sosyo-politik-psikolojik bir fenomen olarak incelenmesini önerir. Otosansürü, herhangi bir dış etken olmaksızın başkalarından kasıtlı ve gönüllü olarak bilgi saklama eylemi olarak tanımlar. Bar-Tal ve meslektaşları (2017b), genel olarak çatışma halindeki toplumlarda, çoğunluk tarafından bilginin otosansürlenmesinin önemine odaklanır (Sharvit ve diğerleri, 2018; Shahar ve diğerleri, 2018). Bar-Tal'ın (2017a) otosansürü, çoğunluğun bilgi sansürüne odaklanırken, Jack'in (1991) kendini suskunlaştırma kuramı, susturmayı dezavantajlı bir grubun perspektifinden ele alır ve toplumdaki kadın ve erkek arasındaki güç ilişkilerini vurgular. Ancak bu kuram ve kavramların hiçbiri doğrudan azınlıklardaki sessizliğe değinmemektedir. Bu nedenle, literatür ışığında, azınlıklarda kendini suskunlaştırma, (1) ilişkileri korumak veya (2)

ayrımcılıktan kaçınmak için bir şey söylemek (tepki vermek) istemek ancak sessiz kalmak ya da kimliği saklamak olarak tanımlanabilir.

Bir azınlığın sesiyle ilgili literatür genellikle kolektif eyleme odaklanır. Ancak azınlık açısından incelenecek önemli olan, bu grupların, özellikle de etnik ve dini azınlıklarsa, çoğunluğun kuralları altında barış içinde yaşamak adına sessiz kalmaları olabilir. Bu nedenle, bu tezde, Türkiye'deki azınlıklardan biri olan Çerkeslerin kendini suskunlaştırması ve azınlıklarda kendini suskunlaştırmanın olası yordayıcılarını araştırılmaktadır.

Kendini Suskunlaştırma Kuramı

Kendini Suskunlaştırma Kuramı, kadınların erkeklere göre daha yüksek depresyon oranlarına sahip olduklarına ilişkin sorular üzerine inşa edilmiştir (Jack, 1991). Kuram, bu oranların kültürel ve ilişkisel kaynaklarına ve aynı kültürel değerlerle yetişmiş kadınların farklı tepkilerine (karşı çıkma ve suskunlaşma) yanıt aramaktadır (Jack, 2011). Jack'in depresyondaki kadınlarla yaptığı görüşmeler, kadınların ilişkilerini korumak için başkalarının ihtiyaçlarını ön planda tuttukları ve toplumsal cinsiyet rolleri doğrultusunda duygu, düşünce ve eylemlerini bastırdıkları bir örüntüye işaret etmektedir. Kadınların bir ilişkiyi sürdürmek için benliklerinin kritik yönlerini saklamak olarak kullandıkları bu strateji, kendini suskunlaştırma olarak tanımlanmaktadır (Jack, 1991).

Jack'e (1991) göre, kadınlarda kendini suskunlaştırmaya çeşitli faktörler katkıda bulunur. İlk olarak, bireylerin toplumun normlarını, kurallarını ve davranış kalıplarını öğrendikleri sosyalleşme süreci kadınların suskunlaşmasını etkiler. Bu bakış açısından, kendi kendini susturma, sosyal olarak onaylanmış bir tepkiye ve "kültürel olarak onaylanmış güçsüzlüğe" karşılık gelebilir (Sikka ve diğerleri, 2010; Smolak, 2010, s.142). Kadınlar gelişim sürecinde düşüncelerini, duygularını ve eylemlerini susturmayı veya bastırmayı öğrenirler. Ayrıca, gelişim sırasında kazanılan bilişsel şemalar ve ahlaki kaygılar, onlara partnerlerinin istekleriyle çelişmeden güvenli ve yakın ilişkileri nasıl kuracaklarını ve sürdüreceklerini hatırlatır (Jack ve Dill, 1992). Bu durum, kadınların yakın ilişkilerde özgüvenlerini ve özgünlüklerini zedeler ve bu çaba, kadınların kendilerini bölünmüş hissetmelerine ve "benlik kaybına" neden olur (Jack, 1991, s. 225). Ayrıca kadınların dezavantajlı konumu ve maddi güvencesizliği,

kadınların düşünce, duygu ve eylemlerini bastırmalarında bir diğer etken olarak görülebilir (Jack, 1999). Sonuç olarak, bir kadın konuşmanın emniyet, güvenlik veya ilişkisinin sürdürülmesine yönelik bir tehdit gibi olumsuz sonuçlarını düşündüğünde sessiz kalır.

Kendini Suskunlaştırma Kuramı, kadınların psikolojik sağlığı açısından kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Araştırmacılar, kadınlarda kendini susturmanın depresyon (Jack & Dill, 1992; Whiffen ve diğerleri, 2007), yeme bozuklukları (Hambrook ve diğerleri, 2011; Shouse ve Nilsson, 2011) ve psikolojik sıkıntı (Hurst & Beesley, 2013; Schrick et al., 2012) ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca, bir meta-analizde araştırmacılar, kendini suskunlaştırmanın depresyon ve yeme bozuklukları gibi hastalıklarda ve ayrıca kanser ve HIV gibi hastalık deneyimlerinde cinsiyet farklılıklarını açıkladığını göstermiştir (Maji ve Dixit, 2019). Kişilik faktörleri üzerine yapılan araştırmalar, kendini susturmanın, duygusal dengesizlik ve olumsuz duyguların yanı sıra değişken öz-değer seviyeleri ile karakterize edilen nevrotiklik ile olumlu yönde ilişkili olduğunu göstererek literatüre katkıda bulunmuştur (Göncü ve Sümer, 2011; Witte ve Sherman, 2001). Kendini suskunlaştırma, romantik ilişkilerin yanı sıra arkadaşlıklar gibi diğer yakın ilişkiler açısından da incelenmiştir (Thomas ve Bowker, 2015). Başka bir çalışma, kadın üniversite öğrencilerinin cinsiyet reddi duyarlılığı ile akademik ilgisizlik arasındaki ilişkide kendi kendini susturmanın aracı rolünü göstermiştir (London ve diğerleri, 2012).

İlişkilerin yanı sıra toplumsal cinsiyet konuları da bu alandaki araştırmaların odak noktası olmuştur. Swim ve meslektaşları (2010) kendini suskunlaştırmayı, kadınların başkalarının seslerini kendi seslerine tercih etmeleri olarak ele almıştır. Hurst ve Beesley (2013), kadınların geçmişte ve daha yakın zamanda cinsiyetçi olaylarla karşılaştıklarında, kendini suskunlaştırma olasılıklarının daha yüksek olduğunu ve bunun da psikolojik sıkıntı yarattığını göstermiştir. Genel olarak, çalışmaların sonuçları, kendini suskunlaştırmanın ayrımcılığa, özellikle de cinsiyetçiliğe yönelik tepkiler üzerindeki palyatif işlevini vurgulamaktadır. Bununla birlikte, kendini suskunlaştırma etnik kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa uğrayan etnik azınlıklar gibi diğer dezavantajlı gruplara uyarlayan hiçbir çalışma yoktur.

Jack'e (1991) göre, kendini susturma kişinin kendi otantik sesini kaybetmesi olarak nitelendirilirken, ses sadece konuşmayı ifade etmez; bunun yerine, kişinin kimliğinin parçalarını ifade etme yeteneğine karşılık gelir. Bu nedenle, kuramın kimliğe yaptığı vurgu ve kendini suskunlaştırmanın sonuçları kritiktir. Öte yandan, kuram susturmaya yakın ilişkiler açısından yaklaşır ve kişilerarası bir bağlamda kalır. Kuram, kültürel olarak kadın ve erkek arasındaki güç ilişkilerine dikkat çekse de bir toplumdaki diğer dezavantajlı gruplar ve gruplar arası ilişkiler hakkında hiçbir şey söylemez. Erkeklerin hemen hemen her toplumda gücü elinde tutması ve kadınların dezavantajlı bir konumda olması nedeniyle, etnik ve dini azınlıklar gibi diğer dezavantajlı grupların suskunlaşması üzerine yapılacak çalışmalar, incelemeye değer ve ilgi çekici olacaktır. Azınlık grupları, çoğunluk ile çelişmemek için, özellikle tartışmalı konuları içeren tartışmalara katılmaktan kaçınabilir. Bu nedenle, azınlığın kendi kendini susturmasını incelerken, kültürel ve toplumsal güç ilişkilerini, bu ilişkiler içindeki eşitsizlikleri ve azınlıklarda kendini suskunlaştırmaya katkıda bulunan çoğunluğun yönettiği olası mekanizmaları dikkate almak önemlidir.

İlgili bir alanda Bar-Tal (2017a), hem çoğunluğun hem de azınlığın otosansür uyguladığını ve herhangi bir dış engel olmaksızın başkalarından kasıtlı ve gönüllü olarak bilgi sakladığını ileri sürer. Bilgi otosansürü, azınlıklarla ilgili bilgileri sansürlerken ve azınlıkların kimliklerini göz ardı ederken, azınlıklarda kendini suskunlaştırmada rol oynayabilir. Bununla birlikte, azınlıklarda kendini suskunlaştırma, ayrımcılık ve çatışmadan kaçınmak ve çoğunluk ile barış içinde yaşamak için azınlık üyelerinin sessiz kalmaları veya kimliklerini gizlemelerine odaklanabilir. Ayrıca literatür, bilgi otosansürünün esas olarak gücü elinde tutan, kritik bilgilere erişen ve bilgileri bloke eden çoğunluk grubu üyeleri tarafından gerçekleştirildiğini göstermektedir. Tanım ve çalışmalarda araştırmacılar otosansürü yasal engeller olmaksızın ele almaktadır. Ancak bu anlayış, devletin özellikle azınlıklar ve muhalif yurttaşlar için uyguladığı "görünmez yaptırımları" göz ardı etmektedir.

Bu nedenle, Bar-Tal'ın (2017a) azınlık otosansürüne ilişkin önermesine rağmen, azınlıklar için kendini suskunlaştırma terimini kullanmayı tercih ettim çünkü azınlıklarda kendini suskunlaştırma, Jack'in (1991) otantik kimliğin susturulması olarak da gördüğü kendini suskunlaştırmaya daha çok benzeyebilir. Çoğunlukla barış

içinde yaşamak için azınlıklar, kimliklerine dayalı haksız ve eşitsiz muameleden kaçınmaya çalışırken, onları tartışmamak için ekstra çaba gösterebilirler. Bu nedenle, azınlıklarda kendini suskunlaştırmayı anlamanın bir yolu, azınlığın çoğunluk ile yaşadığı deneyimlerle, özellikle de çoğunluktan algıladıkları ayrımcılıkla ilgili olabilir.

Gruplararası İlişkiler Bağlamında Susturma

Literatürde az sayıda çalışma gruplararası ilişkilerde susturmaya odaklanmıştır. Bu alandaki araştırmalar, Holokost, Bosna-Hersek Savaşı kurbanları ve hayatta kalan Koreli Amerikalılarla yapılan çalışmalarda olduğu gibi genellikle travmatik deneyimlerin saklanmasını içerir (Liem, 2007; Mijić, 2018; Resnik, 2003). Bu araştırmalara göre, özellikle soykırım, savaş ve baskıdan sonra travmatik deneyimlerin anılarından kaçınmak için aile, devlet ve toplum tarafından suskunlaştırma uygulanabilir.

Gruplar arasında güç farkı varsa, özellikle dezavantajlı grup üyeleri için suskunlaştırma daha zararlı hale gelir. Çoğunluğun sansürü hem azınlıklara yönelik yanlışları gizlemeyi hem de azınlıkların toplumdaki katkılarını susturmayı amaçlayabilir (Kurtiş vd., 2018; Mignon, 2014). Ancak çoğunluk, azınlıkla ilgili bilgileri susturduğunda, kimliğin bir kısmını da susturur ve bu da azınlıklarda kendi kendini susturmaya yol açabilir. Üç kuşakla yapılan bir araştırma, İstanbul'da yaşayan Yahudilerin suskunlaştırılmasına örnek olmaktadır (Kaymak, 2018). Resmi tarih ders kitaplarında yer almayan travmatik deneyimlere dayanan Kaymak (2018), Yahudi cemaatinden insanların 1934 Trakya Pogromları, 1942 Varlık Vergisi ve İstanbul'daki sinagogların bombalanmasıyla ilgili bazı kolektif anılarını suskunlaştırıldığını tespit etti. Birinci neslin geçmiş deneyimlerinden dolayı, ikinci neslin hala güvensiz, endişeli ve korkulu hissettiği sonucuna vardı. Yahudiler, sadık vatandaşlar olarak aynı çatı altında yaşayabilmek adına bazı konularda sessiz kalmayı tercih etmiştir.

Azınlıklar bir yandan çoğunlukla barış içinde yaşamak içim travmatik anılarını suskunlaştırabilir. Öte yandan, çoğunluk tarafından susturulmalarına yol açabilecek ayrımcılıktan kaçınmak için de kendilerini suskunlaştırabilirler. Bireylerin grup kimliklerine göre farklı şekilde muamele edilmesi anlamına gelen ayrımcılık, sosyal psikolojide öne çıkan bir konu olmuştur (Wirth & Williams, 2009). İnsanlar cinsiyet,

ırk, yaş veya etnik kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa uğrayabilmektedir ve etnik azınlıklar ayrımcılığa maruz kalan grupların başında gelmektedir.

İnsanlar, okullar, işyerleri veya hastaneler gibi farklı bağlamlarda günlük yaşamda ayrımcılığa maruz kalabilir. Yapılan araştırmalar, Türkiye'deki etnik ve dini azınlıkların kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa uğradığını göstermiştir (Akbaş, 2010; Çoymak, 2009; Toker Gökçe, 2013). Örneğin araştırmalar, Türkiye'de Kürtlerin işyerlerinde ve eğitim ortamlarında etnik kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa uğradığını göstermektedir (Turgut ve Çelik, 2022; Yıldırım ve diğerleri, 2020). Benzer şekilde gruplar arası ilişkiler üzerine yapılan araştırmalar Türkiye'de yaşayan Ermeniler, Aleviler, Romanlar ve Yahudiler'in etnik ve dini kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa uğrayan gruplar arasında yer aldığını ortaya koymuştur (Akbaş, 2010; İslambay-Yapalı & Cingöz- Ulu, 2023; Toktaş, 2006; Yıldırım vd., 2015). Kimliklerinden dolayı ayrımcılığa uğrayan kişiler farklı tepkiler verebilmektedir. Susturma bu stratejilerden biri olsa da bazı insanlar yüzleşmeyi veya bir eylemde bulunmayı tercih edebilir (Sakallı, 2021). Türkiye'de Kürtler, ayrımcılık için harekete geçen, sosyal ve kültürel haklar talep eden gruplardan biridir (Westrheim, 2014). Araştırmalar, Türkiye'de Kürtler'de hayali temasın bile artan algılanan ayrımcılık yoluyla kolektif eylem eğilimlerini yordadığını göstermektedir (Bağcı vd., 2019). Türkiye'deki bazı etnik ve dini azınlıklar, ayrımcılık veya ayrımcılığa tepkileri açısından incelenirken, bildiğim kadarıyla, hiçbir çalışma Çerkesleri algılanan ayrımcılık açısından incelememektedir.

Kendi Suskunlaştırma ve Etnik Azınlık Kimliği

Phinney ve Ong (2007) etnik kimliği, kültürel uygulamalar, değerler ve hem iç hem de dış gruplara yönelik tutumlar dahil olmak üzere bilgi edinme süreciyle belirli bir gruba ait olma duygusu olarak özetlemektedir. Benzer şekilde, Merino ve Tileaga (2011) azınlık kimliğine basitçe var olmaktan ziyade "yaratıcı, esnek ve bağlamsal olarak inşa edilmiş" bir şey olarak yaklaşır (s. 87). Tajfel'e (1981) göre dezavantajlı sosyal statü, azınlık gruplarının belirgin bir özelliğidir. Grup kimliği kavramı, diğer gruplarla karşılaştırmanın yanı sıra, hem bir grubun üyesi olmanın tanımını hem de belirli bir durumda uygun tutum, duygu ve davranışlara ilişkin beklentileri kapsar (Hornsey, 2008). Grupların olumlu özellikleri çoğunluğun değerlerine zıt olarak şekillenebilir ki bu da ayrımcılığa bir tepki olması nedeniyle tepkisel bir durumu yansıtabilir (Verkuyten, 1997). Türkiye'deki etnik azınlıklar açısından, çoğunluk

üyeleri tarafından ayrımcılığa uğradığında ve damgalandığında Kürtler, tartışmalara karşı koymaya ve önyargıları ortadan kaldırmaya çalışırken ayrımcılıkla yüzleşmeyi seçiyor (Turgut & Çelik, 2022). Bununla birlikte, tüm etnik azınlık grupları kendilerini çoğunluktan muhalif bir şekilde ayırmamaktadır ve kendilerini çoğunluk grubuna karşı olarak tanımlamayan etnik azınlıklar için zorluk, eşitsizlik ve ayrımcılık sorununu ele almakta yatmaktadır (Verkuyten, 1997). Araştırma eksikliğine rağmen, Türkiye'deki Çerkesler, eşitsizliklere ve ayrımcılığa karşı çıkmadıkları veya çoğunluğa karşı çıkmadıkları için bu tür bir azınlık olarak kabul edilebilir.

Belirli bir kimliğin anlamı, örneğin bu tür bir özdeşleşmenin olumlu görülüp görülmediği gibi dış izleyicilere bağlı olarak da değişir (Nazroo ve Karlsen, 2003). Örneğin ayrımcılık, insanların kimlik ifadelerini değiştirebilir. Böylece insanlar, duruma göre değişen koşullarla kısa sürede farklı kimlikler arasında geçiş yapabilmektedir (Deaux, 2018). Örneğin, insanlar çevrelerinden rahatsız olduklarında etnik kimliklerinden bahsetmek yerine memleketlerini veya meslek kimliklerini belirtmeyi tercih edebilirler. Bu nedenle dış etkenler, kimlikleri şekillendirirken ve insanların kimliklerini ifade etme biçimlerini etkilerken önemli hale gelmektedir (Nazroo ve Karlsen, 2003). Ayrımcılık ve damgalanma, özellikle azınlıklarda ağır bir yüktür (Quinn & Earnshaw, 2013). Bu nedenle, insanlar ayrımcılığı önlemek için farklı stratejiler kullanabilirler. Damgalanma ve dışlanmadan kaçınmak (Davis ve diğerleri, 2020), anlaşmazlıkları önlemek ve maddi çıkarları riske atmamak için kimliklerini gizleyebilirler (Dobai & Hopkins, 2022). Kendini suskunlaştırma, etnik bir azınlık olmanın olumsuz sonuçlarından kaçınmak için bu stratejilerden biri olabilir.

Azınlıklar üzerindeki olumsuz etkisine rağmen, ayrımcılığın algılanması etnik kimliğin daha fazla benimsenmesine yol açabilir (Fleischmann ve diğerleri, 2019; Gonzales-Backen ve diğerleri, 2018; Molina ve diğerleri, 2015). Ayrımcılıktan kaynaklanan olumsuz sonuçlar, azınlık grubuyla özdeşleşme ve aidiyet duygusu yoluyla kısmen hafifletilebilir (Branscombe ve diğerleri, 1999). Önceki araştırmalar, destekleyici bir topluluğun parçası olmanın ve toplulukla ilgili faaliyetlerde bulunmanın, güçlü bir etnik kimlik duygusu geliştirme ve sürdürme yeteneğini geliştirdiğini vurgulamıştır (Garcia-Reid ve diğerleri, 2013; Lardier Jr., 2018). Azınlıklar, daha güçlü bir kimlik ve topluluk katılımına sahip oldukları ölçüde, ayrımcılığa tepki verebilirler. Örneğin bir azınlık mensubu, soydaşlarının yaşadığı bir

ortamda yetişmişse, bu durum kimliğin benimsenmesini (Yücel, 2019) ve dolayısıyla susma kararını etkileyecektir.

Türkiye, çoğunluk Türklere ek olarak Kürtler, Çerkesler ve Ermeniler gibi etnik azınlıklara ve Aleviler ve Yahudiler gibi dini azınlıklara ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye'de yaşayan azınlıklarla ilgili çalışmalar çoğunlukla iki gruba odaklanmaktadır: Kürtler (örn. Çelebi ve diğerleri, 2015) ve Aleviler (örn. Akbaş ve diğerleri, 2022). Kürtler gibi Çerkeslerin de çoğunluk ile din gibi ortak yönleri var. Öte yandan dilleri, örf ve adetleri, tarih anlatıları bakımından da Türklerden farklılık gösterirler. Kürtlerin aksine, Çerkeslerin çoğunluk ile resmi bir çatışması yoktur ve Türkiye'deki en büyük ikinci etnik azınlık olmalarına rağmen, Çerkesler hakkında, özellikle psikoloji alanında, daha önce bahsedilen gruplara kıyasla araştırma azdır.

Çerkesler

Çerkes Derneği (n.d.) tüzüğüne göre Çerkes kelimesi anavatanı Kafkasya olan Adıge, Ubıh, Abaza, Oset, Çeçen, Dağıstan kökenli insanlar ile kendisini Çerkes olarak tanımlayan tüm Kafkasya kökenlileri kapsar. Rusya'nın Kafkas topraklarını işgali sırasında birçok Çerkes öldü ve hayatta kalanlar 1860'ın başında anavatanlarından göç etmek zorunda kaldılar (Jaimoukha, 2001). Osmanlı İmparatorluğu, Çerkesleri mülteci olarak kabul etti; ancak sürgün edilirken sorunlu deniz yolunun yanı sıra tifo, su çiçeği ve diğer bazı hastalıklar nedeniyle birçok Çerkes de hayatını kaybetti (Kaya, 2007). Osmanlı Devleti, Müslüman Çerkes nüfusunu gayrimüslim nüfusun yaşadığı bölgelere yerleştirirken ve diğer gruplara karşı güvenlik gücü haline getirirken bu nüfustan yararlanmıştır (Chochiev, 2007).

Kuvayı Milliye olarak Millî Mücadele'ye katıldılar. *Kuvayı milliyenin* en kritik isimlerinden biri olan Ethem Bey ve yandaşları, Güney Marmara'da bir Çerkes olan Osmanlı subayı Anzavur Ahmet'in isyanını bastırdı (Gingeras, 2008) . Ancak Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü ile olan çelişkileri nedeniyle Ethem 1920'de ayaklandı ve isyan bastırıldıktan sonra Yunanlıların yanında yer aldı (Kaya, 2007). Bunları takiben "erken cumhuriyet döneminin ilk iç sürgünü" yaşanmıştır (Akdeniz-Göker, 2019, s. 691) . Aralık 1922'den itibaren ve 1923 boyunca devam eden Gönen ve Manyas'ta yaşayan Çerkesler, Doğu Anadolu'ya sürüldü (Şoenu, 2007).

Cumhuriyetle birlikte Çerkesler ne sosyal ve kültürel faaliyetlerini sürdürebildirler ne de Lozan Antlaşması'nda azınlık olarak görüldüler. Daha sonra 1950'lerde Çerkesler dernek faaliyetlerini yeniden başlattılar (Besleney, 2016). Bu döneme paralel olarak 1950-1990 yılları arasında Kafkas (1953-1956) ve Yeni Kafkas (1957-1962) gibi birçok süreli yayın çıktı. Chochiev'e (2007, s.221) göre, bu süreli yayınlardaki önemli konulardan biri, Çerkeslerin "güvenilmez" veya "hain" imajını düzeltmek ve Çerkeslerin Kurtuluş Savaşı'ndaki rollerine dikkat çekmekti.

Çerkesler derneklerdeki faaliyetlerine hız verirken, Türkiye'de sağ ve sol çekişmesi yaşanmaktaydı. 5 Kasım 1977'de Çerkesler, Kafkas derneklerinin birleştirilmesi konusunu görüşmek üzere bir araya geldiklerinde silahlı saldırıya uğradı, 4 kişi yaralandı ve Tsey Mahmut Özden öldürüldü (Çerkes Derneği, 2019). Tsey Mahmut Özden cinayeti faili meçhul cinayet olarak kaldı. Çerkes Derneği'nin (2019) basın açıklamasına göre, saldırıların amacı Türkiye'deki Çerkeslerin milli ve kültürel mücadelesine, Çerkes derneklerinin birliğine ve demokratik hak mücadelesine katkı sağlayacak toplantıları engellemek ve daha en başından Çerkeslerin yükselen sesini susturmaktı.

1980 darbesinin ülkedeki çoğu insanla birlikte Çerkesleri de baskı altına alan saldırı ve etkilerinin ardından 1993'ten itibaren Çerkesler Kafkas Derneği çatısı altında örgütlendi. Özellikle büyük şehirlerde yaşayan Çerkesler, etnik kimliklerini ve kültürel uygulamalarını bu dernekler çatısı altında yaşatıyorlar. Bugün dünyadaki en büyük Çerkes nüfusuna sahip Türkiye'de yaklaşık 2,5 milyon Çerkes yaşıyor (Kaya, 2004). Çoğunluk Türklerinde gözle görülür bir sorun olmasa da farklı etnik ve dini kimlikleri homojenleştirmeye dayalı kimlik siyaseti nedeniyle Çerkesler kendini suskunlaştırma yaşıyor gibi görünmektedir.

Pek çok azınlık gibi Çerkesler de kültürel haklarını her talep ettiklerinde ayrılıkçı ya da hain olmakla suçlanıyorlar. Demokratik Açılım sürecinde Çerkesler arasında da süreci desteklerlerse Kürt hareketini destekler gibi görünecekleri algısı oluştu (Besleney, 2016). Örneğin bazı Çerkesler, *ülkeye ihanet eden* veya *ülke topraklarından pay almak isteyen* azınlıklarla ilişkilendirilmek istemedikleri için kendilerini farklı bir yerde konumlandırmaktadır (Akdeniz-Göker, 2018). Çerkesler'in

hala “bölücü” olarak algılanmamak için başta Kürtler olmak üzere diğer gruplarla arasına mesafe koyma çabası vardır (Alankuş ve Taymaz, 2022).

Literatürde Çerkesler üzerine halen çok az sayıda çalışma bulunmaktadır ve Besleney’e (2016) göre son yıllarda artmasına rağmen çalışmalar “zayıf ve dağınıktır” (s. 30). Benzer şekilde Yelbaşı (2019), son yıllarda Kurtuluş Savaşı ve erken cumhuriyet döneminde diğer etnik ve dini gruplarla ilgili yayınlar olmasına rağmen, bu yayınların ağırlıklı olarak Kürtlerle ilgili olduğunu ve Çerkeslerle ilgili çalışmaların az olduğunu belirtmektedir. Literatürde Kürtlere kıyasla çalışmaların olmamasının birkaç nedeni olabilir. Çerkeslere kıyasla Kürtlerin nüfusu ve özellikle Türklerle olan ilişkileri açısından tanınırlığı önemli faktörler olabilir. Duman’a (2015) göre Çerkesler Türkiye’de genel olarak dansları, yemekleri ve gelenekleri ile tanınırlar ve bunun nedeni de asimilasyon kaygısı ile kültürel kimliklerini korumak için uzun süre yürüttükleri faaliyetlere bağlanabilir. Bu durum Çerkeslerin olumlu imajlarını koruma çabalarına bağlanabilir. Ayrıca “sınırlı veya korunan bir alan” üzerinde yürütülen bu faaliyetler, tanınmalarının da dar bir alanda kalmasına neden olmuş olabilir.

Çerkeslerin Türkiye tarihindeki konumu, “sadık” ya da “tekinsiz” olarak adlandırılacak kadar kararsızdır. Bunun sonucunda kimliklerini gizleme, etnik kimliklerini kapalı ya da kısıtlı bir alanda yaşama, şiddet eylemlerinin askeri olarak yöneticilerle ittifak kurma gibi taktikler kullanarak hayatta kalmaya çalışmışlardır (Göker, 2022).

Araştırmanın Amacı

Azınlık-çoğunluk üzerine yapılan çalışmalar genellikle çatışma, algılanan ayrımcılık ve azınlıkların ayrımcılığa tepkileri üzerine odaklanırken, “sessiz azınlıklar” üzerine çok az çalışma bulunmaktadır. Türkiye’deki büyük nüfusa ve uzun bir geçmişe sahip olmalarına rağmen, Çerkesler dikkatleri üzerlerine çekmemişler; MEB’in Adigece ve Abazaca seçmeli dil derslerinden önce, kolektif halde devletten ana dillerinde eğitim talep etmeleri en son 2011 yılında olmuştur (Evrensel, 2011).

Şimdiye kadar sunulan araştırmaların ışığında, bu tezin ana amaçları, azınlıklarda kendini suskunlaştırma ölçeği oluşturmak ve Türkiye’deki Çerkeslerde etnik kimlik ve ayrımcılıkla kendini suskunlaştırma arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Çalışma 1: Türkiye'de Yaşayan Çerkeslerle Görüşme

Çerkesler yaklaşık 160 yıldır Türkiye'de yaşamalarına rağmen diğer azınlıklara kıyasla daha az tanınırlar ve Çerkesler hakkında özellikle psikoloji alanında yapılan çalışmalar sınırlıdır. Bu nedenle, ilk olarak, Çerkes etnik kimliğini, deneyimlerini, algılanan ayrımcılığı ve Çerkeslerin etnik kimlikleriyle ilgili olarak kendini suskunlaştırmasını anlamak için nitel bir çalışma yürüttüm.

Yöntem

ODTÜ İnsan Denekler Etik Kurulu'ndan (Ek A) etik onay aldıktan sonra, yaş ortalaması 36.47 (*SD* = 14.94) olan ve kendilerini Çerkes olarak tanımlayan on beş kişiyle (7 kadın ve 8 erkek) yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirdim. Pandemi nedeniyle görüşmeler Aralık 2020 ile Şubat 2021 arasında çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. On dört katılımcıyla Zoom üzerinden görüşme yapıldı; WhatsApp üzerinden sadece bir görüşme gerçekleştirildi. Önce telefonda veya WhatsApp'ta katılımcılara çalışma hakkında bilgi verdim, ardından katılmayı kabul ederlerse Qualtrics aracılığıyla onam formu (Ek B) ve toplantı bağlantısını içeren iki bağlantı gönderdim. Tüm görüşmeler, katılımcıların onayı alınarak kaydedilmiş ve Türkçe olarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler boyunca tutarlı kalmak için soruların sırasını takip etmeye çalıştım.

Katılımcılara Çerkes kimliği, gündelik hayat pratikleri ve kültür, ayrımcılık, kendini suskunlaştırma ve demografik bilgiler dahil 39 soru sordum (mülakat soruları için Ek C'ye bakın).

Analizler ve Tartışma

Katılımcılar görüşmeler sırasında herhangi bir rahatsızlık belirtmemiştir. Görüşmelerin ortalama süresi 31,54 dakikadır. Kadın katılımcılar erkek katılımcılara göre daha az konuşmuştur. Görüşmeler erkek katılımcılarda daha uzun sürmüştür (M_{erkek} = 39.50, $M_{\text{kadın}}$ = 22.37). Alankuş ve Taymaz (2022), Çerkes kadınlarının kültürün kendilerine biçtiği roller nedeniyle susturulduklarına ya da susmayı tercih ettiklerine dikkat çekmektedir. Bu nedenle, yapılacak araştırmalar, Çerkes kadınlarının kendini suskunlaştırmasının kültürel olarak meşrulaştırılmasını inceleyebilir. Görüşmeler pandemi sırasında, insanlar zamanlarının çoğunu evde

geçirirken, görüntülü arama yoluyla gerçekleştirildiği için, katılımcılar çoğunlukla interneti aktif olarak kullanan eğitimli kişilerdi. Bu bir sınırlama olarak ele alınabilir.

Temaların kavramsallaştırılması için verilerdeki örüntüleri tanımlama, analiz etme ve raporlama yöntemi olan tematik analiz kullanılmıştır (Braun ve Clarke, 2021). Verilerden neyin ortaya çıktığını araştırmak için temaları tümevarımsal bir yaklaşımla kavramsallaştırdım. Her soru altında, katılımcı yanıtları birleştirildi ve tüm veriler toplu olarak değerlendirildi. Görüşmelerden dört ana tema çıkardım: Çerkes kimliği, kültürün korunması için dil, kimliğin damgalanması ve gruplar arası ilişkilerde sessizlik.

İlk tema, Çerkeslerin kendilerini nasıl tanımladıkları, diğerlerinden ayırdıkları ve başkalarının onları nasıl tanıdıklarını içeren "Çerkes kimliği" temasıdır. Çerkeslerin en çok vurgulanan özellikleri arasında kültür ve diğer Çerkeslerin korunması, Xabze, tavır, başkalarına saygı, topluma sadakat ve uyum yer almaktadır. Bu özellikler iki alt tema altında toplanabilir: grup içi bağlılık ve Çerkeslerin olumlu imajı.

Çerkesleri tanımlarken, katılımcılar Çerkeslerin iç grup içindeki dayanışmasına ve kültürü korumaya çalıştıklarına değindiler. Çerkes kültürünün en önemli unsurlarından biri de Çerkeslerin yazılı olmayan kuralları olarak tanımlanan Xabze'dir ve bu kurallar başta yaşlılar olmak üzere başkalarına karşı görgü ve saygı ile ilgilidir. Çerkeslerin kültür içerisinde bu kurallara göre yetiştirildiği söylenebilir. Dolayısıyla Çerkesler Xabze kuralları aracılığıyla bir gelişim süreci içinde "uygun davranmayı" öğrenirler. Görgü ve başkalarına saygı, Xabze'nin Çerkes kimliğini ve kültürünü korurken haysiyetle yaşamasının hayati bileşenlerinden ikisidir.

Katılımcılar Çerkes kimliğini tartışırken topluma sadık ve uyumlu olmaktan Çerkeslerin Türkiye'deki olumlu imajına ve başkalarının onları nasıl algıladıklarına değindiler. Çerkeslerin olumlu imajı, etnik kimliklerine yükledikleri unsurlarla da ilişkilidir. Başkalarına saygı duymak, güvenilir olmak, sadık olmak ve toplumla uyumlu olmak katılımcıların en çok üzerinde durduğu özelliklerdir.

Bazı katılımcılar Türkiye'de Çerkesleri pek tanımadıklarını belirtseler de katılımcıların çoğu Çerkeslerin olumlu algılandığını, dolayısıyla olumsuz ayrımcılık yerine pozitif ayrımcılık algıladıklarını vurgulamıştır.

Kültürü korunması için kullanılan dil ikinci temadır ve katılımcıların ana dilleri hakkındaki bilgilerini ve Çerkes dili ile ilgili sorunları içermektedir. On beş katılımcıdan sekizi Çerkes dilini konuşabildiklerini ve ikisi anladıklarını ancak konuşamadıklarını söyledi. Katılımcıların dile ilişkin değindikleri bir diğer alt tema ise Çerkes dili ile ilgili sorunlardır. Sorunlara yapılan vurgu, anadilde eğitim, dile getirilen kısıtlamalar ve dilin yok oluşu ile ilgilidir.

Üçüncü tema, kimliğin damgalanmasıdır. Tüm cevaplarda en çok vurgulanan kavram Çerkes Ethem'dir. Katılımcılar Ethem'e, ayrımcılık, Çerkesler hakkındaki olumsuz ifadeler, kurumsal sansür, Çerkes olmakla ilgili sorunlar ve ana akım tarih konularında atıfta bulunmaktadır.

Son tema, gruplar arası ilişkilerde sessizliktir. Genel olarak katılımcılar etnik kimliklerini gizlemediklerini veya kendilerini suskunlaştırmadıklarını söylediler. Sadece bir katılımcı kendini suskunlaştırma deneyiminden bahsetti. Ancak katılımcılardan 12'si diğer Çerkeslerin kendilerini susturduklarından ve etnik kimliklerini gizlediklerinden bahsetmiştir. Katılımcılara göre, daha yüksek kurumsal konumlardaki, parlamentoda, ordu ve polis teşkilatındaki bazı Çerkesler etnik kimliklerini gizlemektedirler. Öte yandan, bazı Çerkesler, kültürel haklar açısından Çerkeslerin mevcut durumunun iyileştirilmesi hakkında konuşmak söz konusu olduğunda, iç grup içinde sansürü teşvik etmektedir.

Sessizliklerinin nedenleri ve diğerleri arasında susma motivasyonları sorulduğunda, katılımcılar bu durumu dışlanma ve ayrımcılık korkusu, başkaları tarafından hain olarak algılanma, sorunlardan kaçınma, dikkatli olma, düzeni koruma, uyumlu vatandaşlar olarak bu ülkede kalma ile açıklamaktadırlar.

Bu sonuçlar birlikte, Çerkes kimliği, algılanan ayrımcılık ve Türkiye'deki azınlık gruplarından biri arasında kendini susturma konusunda önemli bilgiler sağlamaktadır. Katılımcılara göre Çerkes olmak, başta yaşlılar olmak üzere başkalarına saygıyı, görgüyü, topluma sadakati ve toplumla uyumu gerektirmektedir. Saygı Çerkesler için önemli bir değer olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, literatürde incelenen azınlıkların çoğunun aksine, ayrımcılığın anlamı olumsuzdan çok olumludur. Katılımcılar pozitif ayrımcılık algıladıklarını ve Türkiye'de Çerkeslerin çok saygın bir topluluk olduğunu belirtmişlerdir. Çerkesler, pozitif ayrımcılığa maruz kalmalarına

rağmen, özellikle Ethem isyanından itibaren devletle olan ilişkilerinde ikircikli görünmektedirler. Katılımcıların algıladıkları negatif ayrımcılık, çoğunlukla Ethem'in tarihsel temsiliyle ilgiliydi. Ethem, toplu bir travma izlenimi vermekte ve bugün bile Çerkes halkının çoğunluk tarafından damgalanmasına yol açmaktadır. Gönen-Manyas'ın Güney Marmara bölgesindeki Çerkesler üzerinde ağır sonuçları olsa da Ethem'e kıyasla etkisi yerel görünmektedir.

Ayrıca Çerkesler mevcut sistemi haklı gösterebilir. Görüşmelerde pozitif ayrımcılığa yapılan vurgu ve Çerkeslerin olumlu imajı, Çerkeslerin kurallara aykırı davranmayan ve işleyişi bozmayanlar için her şeyin iyi, her şeyin adil olduğu bir sistemi meşrulaştırma çabası olarak yorumlanabilir. Sonuç olarak, toplumla uyumlu olma çabası ve Çerkeslerin tarih boyunca devletle olan ikircikli ilişkileri, Çerkeslerin çoğunluk ile etkileşim halinde oldukları durumlarda kendilerini suskunlaştırmalarına neden olabilir. Ancak, görüşmeler boyunca karşılaştığım yüceltilmiş bir etnik kimlik, kendini suskunlaştırma etkileyebilir.

Çalışma 2: Ölçek Geliştirme ve Test Etme

Çalışma 2'de, görüşmelerden ve literatürden yararlanarak, Azınlıklarda Kendini Suskunlaştırma Ölçeği oluşturdum. İlk olarak, görüşmelere dayanarak, ayrımcılığa karşı kendini susturma, etnik kimliği susturma, Çerkesler arasında susturma ve tarihi bilgileri susturma ile ilgili maddeleri içeren bir madde havuzu oluşturdum. Daha sonra Cinsiyetçiliğe Yönelik Kendini Suskunlaştırma Ölçeği'nin (Akarsu & Sakallı, 2023) maddelerini ayrımcılığa yönelik kendini suskunlaştırma olarak uyarladım. Maddelerin son hali bir Çerkes profesöre gönderilmiş ve ondan maddeleri anlaşılırlık, benzerlik ve Çerkes toplumuyla ilgililik açısından değerlendirmesi istenmiştir. Önerilere göre, bazı maddeler çıkarıldı (örneğin, ayrımcılığa karşı kendi kendini susturma nedeni olarak korku içeren maddeler) ve ölçeğin son hali 39 madde içeriyordu (Azınlıklarda Kendini Suskunlaştırma madde havuzu için bkz. Ek G).
Teori ve ampirik kanıtlar, Çalışma 2 için aşağıdaki hipotezleri önermiştir:

H1. Etnik kimlik ve topluluk katılımı, azınlığın kendini suskunlaştırmasını negatif olarak yordayacaktır.

H2. Algılanan bireysel ve kolektif ayrımcılık, azınlığın kendini suskunlaştırmasını pozitif olarak yordayacaktır.

Yöntem

ODTÜ İnsan Denekler Etik Kurulu'ndan (Ek D) etik onay alındıktan sonra veriler toplandı. Katılımcılar sosyal medya (Facebook, Instagram ve WhatsApp) aracılığıyla araştırmaya davet edildi. Analizler, anketi tam olarak dolduran 349 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Yaşları 18 ile 76 arasında değişen ortalama yaşları 41.80 (SD = *13.94)* olan 132 kadın ve 217 erkek vardı.

Anketin başlangıcında, bireylerden bir onam formu doldurmaları istenmiştir (bilgilendirilmiş onam formu için Ek E'ye bakınız). Tüm katılımcılar gönüllü olarak araştırmaya katılmıştır. Öncelikle katılımcılara "Kendinizi Çerkes olarak tanımlar mısınız?" sorusu evet/hayır seçeneği ile soruldu. Evet seçeneğini seçmedikleri takdirde kendilerine teşekkür edildi ve onlar için sonlanmıştır. Kendini Çerkes olarak tanımlayanlara, demografik bilgi formu hariç, soru sırasının etkilerini önlemek için hem soru bloklarını hem de bloklar içindeki soru sırasının rastgele seçildiği haliyle, katılımcılar azınlıklarda kendini suskunlaştırma ölçeği, grup kimliği ölçeği, algılanan ayrımcılık ölçeği, kendini sansürleme eğilimi ölçeği ve demografik bilgi formunu doldurmuştur. Tüm soru setleri tamamlandıktan sonra katılımcılara teşekkür edilmiş ve katılımcılar çalışmanın amacı hakkında bilgilendirilmiştir (Ek F).

Sonuçlar

39 maddelik Azınlıklarda Kendini Suskunlaştırma Ölçeği'nin faktör yapısını test etmek için Varimax rotasyonlu Temel Bileşenler Analizleri yapılmıştır. Faktör yapılarına karar vermek için Kaiser özdeğerler kriteri, paralel analiz yorumlanması kullanılmıştır.

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett'in Küresellik Testi, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterdi, $KMO = .94$, $\chi 2$ (190) = 3147, $p < .001$. On dokuz madde, herhangi bir faktörü yüklemediği, çapraz yüklendiği veya faktör yükleme puanları .50'nin altında olduğu için elendi. Kalan 20 madde toplam varyansın % 48.4'ünü açıklamıştır.

İlk faktör, e*tnik kimliğin sansürlenmesi* on iki madde içermekte ve 6.53 özdeğer ile toplam varyansın %32.6'sını açıklamaktadır. Madde yükleri .54 ile .84 arasında değişmektedir ve madde-toplam korelasyonları .50 ile .80 arasındadır. Faktör, insanlar kendilerini rahatsız hissettiklerinde veya kimliklerinin sorun yaratabileceğini

düşündüklerinde etnik kimliğin gizlenmesi ve sansürlenmesiyle ilgilidir. İkinci faktör olan *ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırma,* sekiz madde içermekte ve 3.16 özdeğer ile toplam varyansın %15.8'ini açıklamaktadır. Madde yükleri .50 ile .64 arasında ve madde-toplam korelasyonları .38'den .57'ye değişmektedir. İkinci faktör, insanların etnik kimliklerinden dolayı ayrımcılığa uğradıklarında kendini suskunlaştırmalarıyla ilgili maddelerden oluşmaktadır.

Azınlıklarda Kendini Suskunlaştırma Ölçeği'nin Geçerliği ve Güvenirliği

Azınlıklarda Kendini Suskunlaştırma Ölçeği'nin (AKSÖ) iki faktörü içsel olarak tutarlıdır. Etnik kimliğin sansürlenmesi ve ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırma için güvenirlik tahminleri sırasıyla .92 ve .84'tür. Faktörler birbirleriyle de önemli ölçüde korelasyon göstermiştir (.50).

Yakınsak geçerliliği ölçmek için, AKSÖ'nin iki faktörü ile bireylerin fikirlerini kendileriyle aynı fikirde olmayanlardan saklamaya ne kadar meyilli olduklarını ölçen Otosansür Eğilimi Ölçeği (Hayes vd., 2005; Dolma, 2019) arasındaki ilişkiye baktım. OEÖ, etnik kimliğin sansürlenmesi (r = .49, p<.001) ve ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırma (r =.39, p<.001) ile pozitif korelasyon göstermiştir. Tablo 3 değişkenler arasındaki tanımlayıcı istatistikleri ve Pearson korelasyon katsayılarını göstermektedir.

Regresyon Sonuçları

Etnik kimlik sansürlenmesi için sonuçlar demografik değişkenlerin varyansın yaklaşık %7'sini yordadığını ortaya koymuştur. Daha spesifik olmak gerekirse, daha az Çerkes arkadaşı olan (β = -.15, p= .01), daha fazla anadil bilgisi olan (β = .15, p= .01) ve aktivist olmayan bir kimliğe sahip olan (β = -.13, p= .02) kişilerin etnik kimliklerini sansürleme olasılığı daha yüksektir. İkinci aşamada kimlikle ilgili değişkenlerin dahil edilmesi, model tarafından açıklanan varyansta anlamlı bir artışa yol açmıştır (R^2 değişimi= .04, F değişimi= 7.05, p= .001). Diğer bir deyişle, insanlar anadil hakkında daha fazla bilgiye sahip oldukları (β = .17, p= .004), aktivist olmayan bir kimliğe sahip oldukları (β =-.13, p= .03) ve Çerkes kimliğini daha az benimsedikleri (β = -.28, p< .001) ölçüde kimliklerini gizlemektedir. Son aşamada, ayrımcılık değişkenlerinin dahil edilmesiyle, genel model etnik kimliğin sansürlenmesindeki varyansın yaklaşık %15'ini yordamıştır. İnsanlar anadil hakkında daha fazla bilgiye sahip oldukları (β = .15, p= .01), aktivist olmayan bir kimliğe sahip oldukları (β =-.17, p= .003) ve Çerkes kimliğini daha az benimsedikleri (β = -.20, p< .001) ve daha yüksek bireysel ayrımcılık

algıladıkları (β = .15, p= .03) ölçüde etnik kimliklerini sansürlemektedir. Tablo 5'te etnik kimliğin sansürlenmesine ilişkin bulgular ve standardize edilmiş regresyon katsayıları sunulmaktadır.

Ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırma için sonuçlar demografik değişkenlerin varyansın yaklaşık %7'sini yordadığını ortaya koymuştur. Analizin ilk aşamasında, özellikle, daha yaşlı katılımcıların (β = .13, p = .02) ve aktivist bir kimliğe sahip olmayan kişilerin (β = -.17, p = .002) ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırma olasılıkları daha yüksektir. İkinci aşamada kimlikle ilgili değişkenlerin dahil edilmesi, model tarafından açıklanan varyansta anlamlı bir artışa yol açmıştır (R^2 değişimi= .04, F değişimi= 7.68, p < .001). Diğer bir deyişle, daha yaşlı (β = .14, p = .01) ve muhafazakar katılımcılar (β = .14, p = .049), aktivist olmayan kimliğe sahip olanlar (β = .18, p = .002) ve Çerkes kimliğini daha az benimseyenler (β = -.23, p< .001) ayrımcılık karşısında sessiz kalmaya daha yatkındır. Analizin son aşamasında, model ayrımcılık değişkenlerini kontrol ettikten sonra ayrımcılık karşısında sessiz kalma varyansının yaklaşık %13'ünü yordamıştır. Buna göre, katılımcılar daha yaşlı (β = .14, p = .01) ve muhafazakar (β = .14, p = .045) oldukları, aktivist olmayan bir kimliğe sahip oldukları (β = .18, p = .001), Çerkes kimliğini daha az benimsedikleri (β = -.24, p< .001) ve daha fazla kolektif ayrımcılık algıladıkları (β = .17, p = .009) ölçüde ayrımcılığa karşı sessiz kalmaktadır. Tablo 6, ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırmaya ilişkin sonuçları ve standardize edilmiş regresyon katsayılarını sunmaktadır.

Kendini Suskunlaştırma Deneyimi ve Olumsuz Etki

Katılımcılara "Çerkes kimliğinizi başkalarından gizlemek zorunda hissettiğiniz ya da gizli tuttuğunuz veya söylememeyi tercih ettiğiniz bir durumla karşılaştınız mı?" sorusu Evet/Hayır seçeneği ile sorulmuştur. Ankete katılan 349 kişiden 46'sı kendilerini suskunlaştırdıklarını/kimliklerini gizlediklerini belirtmiştir.

Bu durumu belirleyen faktörler için lojistik regresyon analizi yapılmıştır. Çerkes kimliğini başkalarından saklamak zorunda hissettikleri, gizli tuttukları veya başkalarına söylememeyi tercih ettikleri bir durumla karşılaşmadıklarını belirten kişilerin otosansür eğilimine sahip olma (β = -.58, SE = .23, $Wald$ = 6.23, p < .05), bireysel ayrımcılık algılama (β = -. 98, SE = .41, $Wald$ = 5.80, p < .05), Çerkes

topluluğuna dahil olma (β = -.65, *SE* = .29, *Wald* = 5.01, $p < .05$) ve etnik kimliklerini sansürleme (β = -1.12, *SE* = .27, *Wald* = 16.87, $p < .001$) olasılıkları daha düşüktür.

Çerkes kimliğini gizlediğini belirtenlerden ayrıca kendilerini susturdukları durumu da anlatmaları istenmiştir. Cevaplar incelendiğinde bazı durumlar oldukça sık tekrarlanmıştır. Katılımcılar askerde, okulda, yeni ortamlarda (örneğin devlet daireleri) ve önyargılı olabileceğini düşündükleri ortamlarda kendilerini suskunlaştırdıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcılar, tarif ettikleri durumla ilgili olarak, kendini suskunlaştırmaktan kaynaklanan duygusal sonuçları 7'li Likert ölçeğinde değerlendirmek için beş maddede (kötü hissetmek, suçlu, üzgün, rahatsız ve kendine kızmak) nasıl hissettiklerini de derecelendirmişlerdir. Olumsuz duygulanım için ortalama puan 5.10'dur (*SD* = 1.53), bu da kendini suskunlaştırmanın duygusal yüküne işaret etmektedir.

Açık uçlu sorular

Anketin sonunda, bilgilendirme formuyla birlikte, katılımcılara eklemek istedikleri bir şey varsa belirtebilecekleri bir alan sunulmuştur. Katılımcıların yorumları Çerkesler hakkında olumlu bir imaja işaret etmektedir. Çoğunlukla negatif ayrımcılığa uğramadıklarını ve atalarının çizdiği iyi imaj nedeniyle Çerkeslerin olumlu bilindiğini belirtmişlerdir. Bazı katılımcılar da Çerkeslerin bir azınlık değil, Türkiye Cumhuriyeti'nin asli unsuru ve temel taşı olduğunu belirtmiştir.

Kendini suskunlaştırma konusunda bazı katılımcılar, özellikle devletten hak talep etmek için seslerin yükseldiği zamanlarda Çerkes toplumu içindeki sansüre dikkat çekmiştir. Bazı katılımcılar, çocukluktan itibaren aile tarafından kendilerine öğretilen kendini suskunlaştırmanın sonuçları hakkında spekülasyonda bulunmuştur. Yorumların önemli bir kısmı dile odaklanmaktadır. Bazı katılımcılar anadillerini bilmedikleri için üzüldüklerini belirterek anadil eğitiminin verildiği Ürdün ve İsrail'den örnekler vermektedir.

Genel Tartışma

Dezavantajlı gruplar çeşitli nedenlerden dolayı tepki göstermek isteseler bile sessiz kalmak zorunda hissedebilirler. Ayrımcılık ve önyargıdan kaçınabilirler; kültürel faktörler otorite figürlerine itaat etmeyi ve toplumla uyumu dayatabilir veya özellikle

damgalanmış bir kimliğe sahiplerse güç dengesizliklerinin yol açabileceği şeylerden korkabilirler. Dolayısıyla gruplar arası ilişkilerde kendini suskunlaştırma, diğer tarafa da bağlı olan ilişkisel bir nedene işaret edebilir. Azınlığın kendini suskunlaştırmasını anlamak, azınlık ile çoğunluk arasındaki ilişkiyi de göz önünde bulundurmayı gerektirir. Bu nedenle, bu tez Jack'in Kendini Susturma Kuramı'nı temel alarak azınlıkların kendini suskunlaştırmasını incelemekte ve azınlıklar için bir kendini suskunlaştırma ölçeği geliştirmeyi ve test etmeyi amaçlamaktadır.

Bu amaçla, Türkiye'deki azınlıklar arasında nispeten "sessiz" bir grup olan Çerkeslerle iki çalışma yaptım. Çalışma 1, Türkiye'deki Çerkesleri ve onların bir azınlık grubu olarak kendilerini susturma deneyimlerini anlamayı, Çalışma 2, geliştirilen ölçeği test etmeyi amaçlamıştır. Bulgular, Çerkeslerin etnik kimlikleriyle ilgili kendini suskunlaştırmalarının iki kategoriye ayrıldığını gösterdi: (1) etnik kimliğin sansürü ve (2) ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırma. Ana dili bilmek, aktivist olmayan bir kimliğe sahip olmak, Çerkes kimliğini benimsemek ve bireysel ayrımcılık, etnik kimliğe yönelik sansürü yordadı. İleri yaş, aktivist olmayan kimliğin benimsenmesi, muhafazakârlık, Çerkes kimliğinin benimsenmesi ve kolektif ayrımcılık, ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırmayı yordamıştır.

Bulgular özdeşleşme açısından beklendiği gibiydi. Görünüşe göre insanlar etnik gruplarıyla güçlü bir şekilde özdeşleştikleri ölçüde sessiz kalma olasılıkları daha düşüktür. Otosansür üzerine yapılan önceki çalışmalar da benzer bir ilişki ortaya koymuştur. Sharvit ve arkadaşları (2018), iç grupla daha yüksek özdeşleşmenin kritik bilgilerin otosansürünü öngördüğünü göstermiştir. Ancak bu çalışma, çoğunluğun iç grubun yanlışlarına ilişkin eleştirel bilgileri sansürlemesine odaklanmıştır. Bu tez, bildiğim kadarıyla, ilk kez azınlık grup üyeleri arasında etnik kimlik ve kendini suskunlaştırma arasındaki ilişkiyi ortaya koymuştur. Etnik kimliğe ek olarak, aktivist olmayan bir kimliğe sahip olmak da her iki tür azınlık kendini suskunlaştırasını yordamaktadır. Watson ve Grotewiel'in (2016) bulgularına benzer şekilde, bireyler mevcut düzeni değiştirmek istedikleri için kendilerini aktivist olarak tanımladıklarında, sessiz kalma olasılıklarının daha düşük olduğu görülmektedir. Öte yandan, muhafazakârlığın değişime dirençli ve mevcut düzeni koruyan doğası (Wilson, 1973) nedeniyle, ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırma ile ilişkisi şaşırtıcı değildir, ancak gelecekteki çalışmalar azınlıkların kendini susturması ile ideolojik

kimlikler arasındaki ilişkileri incelemelidir. Yaş açısından, sonuçlar ileri yaşın ayrımcılığa karşı kendini susturmayı yordadığını ancak etnik kimliğin sansürlenmesini yordamadığını göstermiştir. Bulgular, Akarsu ve Sakallı'nın (2023) da ileri yaşı kadınlara yönelik ayrımcılığa karşı kendini suskunlaştırmanın bir yordayıcısı olarak bulduğu literatürle paraleldir.

Etnik kimliğin sansürü, insanların çevrelerinden rahatsızlık duyduklarında, kamusal alanda bulunduklarında veya etnik kimliklerinin sorun yarattığını düşündüklerinde etnik kimliklerini gizlemeleriyle ilgilidir. Yüksek etnik aidiyet ve konuşma arasındaki ilişkiye rağmen, anadil bilgisi kendini suskunlaştırma ile pozitif bir ilişkiye sahiptir. Azınlıklar için kamusal alanda ya da dinleyicilerin çoğunlukla çoğunluktan olduğu ortamlarda anadillerini konuşmanın kolay olmadığı, çünkü her zaman ayrımcılık riskinin bulunduğu tahmin edilebilir. Örneğin, 2022 yılında Kayseri'de bir otobüs yolculuğu sırasında başka bir yolcu Çerkesçe konuşan yolculara karşı ırkçı ifadeler kullanmıştır. Sosyal medyada dolaşan videoda, bir erkek yolcu ayağa kalkarak Çerkesçe konuşan yolculara bağırarak: "Bu ülke Türk ülkesi, Türk! Her şey Türkçe, Çerkesçe değil. Bu ülkede ikinci bir dil konuşulmaz ister Kürtçe ister Çerkesçe... Kim olursa olsun. Bu ülke Türk'tür." demiştir (Diken, 2022). Ne yazık ki, etnik kimliğin güçlü bir göstergesi olan anadil, ayrımcılıktan veya sorundan kaçınmak için sansürlenecek ilk şey olabilir.

Hem bireysel hem de kolektif ayrımcılığın kendini suskunlaştırmayı yordaması beklenmekle birlikte, bunlar ayrı ayrı farklı azınlık kendini suskunlaştırma türlerini yordamaktadır. Ayrımcılık ve azınlıkların kendilerini suskunlaştırmaları arasındaki ilişkinin yanı sıra farklı ayrımcılık türlerine karşı kendilerini susturmalarının ardındaki güdüleri daha iyi anlamak için bu fark daha sonraki çalışmalarda incelenmelidir. Örneğin, Aydemir ve Vliegenthart (2016) Hollanda parlamentosundaki azınlık temsilcilerinin ayrımcılık ve şiddete karşı seslerini yükselttiklerini, ancak azınlıklar için hak talebi söz konusu olduğunda sessizliklerini koruduklarını göstermiştir. Dolayısıyla, kendi kendini susturma ayrımcılığa karşı bir tepki olarak ele alınabilir, ancak azınlığın kendini suskunlaştırmasını etkileyen bağlamsal faktörler de dikkate alınmalıdır.

Bu çalışmanın katkılarının yanı sıra çeşitli sınırlılıkları da bulunmaktadır. Öncelikle, hem Çalışma 1 hem de Çalışma 2'de çevrimiçi veri toplandığı için, çalışma interneti aktif olarak kullanan kişilere ulaşmıştır. Bu sayede, mevcut çalışmaların katılımcıları Türkiye'nin farklı şehirlerinden olmuştur. Bu çeşitliliğe rağmen, sonuçlar Türkiye'deki tüm Çerkeslere genellenmemelidir. İkinci sınırlama ise katılımcıların eğitim düzeyidir. Eğitim seviyesi oldukça yüksektir, katılımcıların %78'i lisans derecesine sahiptir. Bununla bağlantılı olarak, katılımcıların algılanan sosyoekonomik statüsü de yüksektir, katılımcıların neredeyse %80'i orta ve üst arasında bir SES belirtmiştir. Sonuçlar bu bulgular açısından değerlendirilmelidir. Bundan sonraki çalışmalarda daha dengeli bir gelir dağılımına sahip katılımcılara ulaşılmalı ya da çalışmalar özellikle düşük SES'den gelen kişilere odaklanmalıdır çünkü konuşmak, yüksek SES'den gelen kişilere kıyasla özellikle ekonomik olarak daha fazla kayba yol açabilir (Jack, 1991). Bu nedenle, düşük SES'e sahip azınlıkların, seslerini yükseltmenin olumsuz sonuçlarından kaçınmak için etnik kimliklerini sansürleme veya ayrımcılığa karşı sessiz kalma olasılıkları daha yüksek olabilir. Bu çalışmanın örneklemi, kendilerini siyasi duruş olarak çoğunlukla solda ve daha az muhafazakâr olarak tanımlayan katılımcılardan oluşmaktadır. Araştırmacılar, sol ideolojinin sisteme meydan okuyan kolektif eyleme katılımla ilişkili olduğunu, sağ ideolojinin ise sistemi destekleyen kolektif eyleme katılımla ilişkili olduğunu göstermiştir (Choma vd., 2020). Benzer bir şekilde, kendilerini sağda ve muhafazakâr olarak tanımlayan kişilerin mevcut sisteme meydan okumak yerine kendi kendilerine sessiz kalma olasılıkları daha yüksek olabilir. Sağcı ve muhafazakâr ideolojiden oluşan bir örneklem, kendini suskunlaştırma açısından farklı sonuçlar verebilir. Bu nedenle, mevcut çalışmanın sonuçları örneklem özelliklerinin sınırları dahilinde yorumlanmalıdır.

Bir diğer kısıtlama ise Çalışma 2'de araştırılan değişkenlerin, etnik kimliğin sansürlenmesi ve ayrımcılığa karşı kendini susturmadaki varyansın küçük bir kısmını açıklamasıdır. Buna ek olarak, toplum katılımı azınlığın kendini susturması ile ilişkili değildir ve algılanan ayrımcılık ile azınlığın kendini susturması arasındaki ilişki zayıftır. Bunlar, Türkiye'deki Çerkeslerin durumlarıyla ilgili olabilir çünkü diğer azınlıklara kıyasla eğitim seviyesi ve gelir açısından nispeten daha iyi konumlara sahiptirler ve bu tezde gösterildiği gibi pozitif ayrımcılık algılamaktadırlar. Bu nedenle, gelecekteki araştırmalar azınlıkların kendi kendini susturmasını diğer

gruplarla, örneğin negatif ayrımcılık ve göreli yoksunluk algılayan Kürtlerle birlikte incelemeyi düşünmelidir (Öney & Selck, 2017).

Sistemi meşrulaştırma kuramına göre, bireyler mevcut sosyal, ekonomik ve siyasi düzeni rasyonelleştirmeye ve meşrulaştırmaya, bunları adil ve meşru olarak algılamaya yönlendirilir (Jost ve Hunyady, 2005). Sistem meşrulaştırma teorisi üç temel güdü tanımlar: epistemik, varoluşsal ve ilişkisel motivasyonlar (Jost vd., 2017). Epistemik motivasyon kesinlik, yapı ve kontrol arzusuyla ilgilidir. Emniyet ve güvenlik arzusu varoluşsal motivasyonu açıklayabilir. Son olarak, ilişkisel motivasyon benzer kişilerle sosyal bağlantılar kurmayı içerir. Bireylerin bu motivasyonları ne ölçüde benimsedikleri, sistem meşrulaştırma düzeylerini etkileyebilir. Epistemik, varoluşsal ve ilişkisel motivasyonlara atfettikleri öneme bağlı olarak bireyler, kendi dezavantajlı durumlarını devam ettirse bile mevcut sistemi destekleme ve meşrulaştırma eğiliminde olabilir (Jost vd., 2017, s. 101). Kendini suskunlaştırma, özellikle sistemi meşrulaştırmanın arkasındaki ilişkisel motivasyonlar açısından sistemi meşrulaştırma kuramına benzer. Kendini suskunlaştırmada olduğu gibi, insanlar ilişkilerini sürdürmek istedikleri için sistemi meşrulaştırırlar. Sistem meşrulaştırması avantajlı gruplara artan öz saygı ve öznel iyi oluş sağlarken, dezavantajlı gruplar için kendini suskunlaştırma gibi, sonuçlar öz saygı ve öznel iyi oluşun azalmasıdır (Jost & Hunyady, 2005). Ancak, kendini suskunlaştırma ve sistemi meşrulaştırma birbirinden çeşitli şekillerde ayrılır. Sistemi meşrulaştırma, adil olmayan bir dünyada adaleti algılamakla ilgilidir. Öte yandan, ayrımcılığa karşı kendini susturan ya da kimliklerini sansürleyen bireyler, eşitsizliklerin ya da haksız muamelenin farkındadırlar ve kendilerini suskunlaştırsalar bile bundan rahatsızlık duyarlar. Dolayısıyla Jack'in (1992) bölünmüş benlik vurgusu, kendini susturma ile sistemi meşrulaştırma arasındaki farkı anlamada önem kazanmaktadır. Sistemi meşrulaştırma, dezavantajlı grup üyeleri için palyatif bir işlev görürken, olumsuz duygulanımın azalmasını sağlar (Jost & Hunyady, 2005). Kendini suskunlaştırma ise bireyleri depresif hale getirerek fizyolojik ve psikolojik sağlık açısından olumsuz etkiler (Maji ve Dixit, 2019). Gelecekteki çalışmalar, kendini suskunlaştırma ve sistemi meşrulaştırma arasındaki ilişkiyi incelemelidir. Sistem meşrulaştırma kuramının özellikle epistemik ve varoluşsal motivasyonel temelleri, azınlıklarda kendini suskunlaştırmanın anlaşılması için farklı bir bakış açısı sağlayabilir.

Türkiye'deki Çerkesler Üzerine Tartışma

Bu araştırma için, birkaç nedenden dolayı Çerkesleri incelemek istedim. Uzun bir geçmişe sahip olmalarına rağmen, Türkiye'deki insanların çoğu Çerkesler hakkında çok az bilgiye sahip ya da hiç bilgiye sahip değil. Sonuç olarak, Çerkesler üzerine yapılan araştırmalar, özellikle psikoloji alanında, Kürtler veya Ermeniler gibi diğer gruplara kıyasla daha azdır. Çerkeslerin çoğunluk ile din gibi bazı ortak yönleri olsa da kendilerine özgü dilleri, gelenekleri ve tarihi geçmişleri vardır. Türkiye'deki bazı azınlık gruplarının, örneğin Kürtlerin, Ermenilerin veya Alevilerin aksine, çoğunluk veya devletle çatışma geçmişleri yoktur, aksine tanınmış devlet adamlarından bazıları Osmanlı İmparatorluğu'ndan itibaren Çerkes'tir (Besleney, 2016). Dolayısıyla, Türkiye'nin ikinci büyük etnik azınlığı olmalarına rağmen, diğer azınlıklara kıyasla kamusal alanda görünmez olmaları, kanımca Çerkesleri azınlıklarda kendini suskunlaştırmayı incelemek için ideal bir grup haline getirmektedir.

Dolayısıyla bu tezin en önemli katkılarından biri Çerkesler hakkında verdiği bilgilerdir. Bu tez, iki çalışma ile Türkiye'deki Çerkeslerin kimlik, algılanan ayrımcılık ve kendini suskunlaştırma süreçlerine dair bilgiler sunmaktadır. Çalışma, ayrımcılık ve kendini suskunlaştırma arasında güçlü bir ilişki ortaya koyamasa da Çerkesler için kendini suskunlaştırma, grubun otorite figürleriyle karşı karşıya geldiği durumlarda, örneğin kültürel hak taleplerinde incelenebilir, çünkü Çerkesler topluluk faaliyetlerini dans gibi daha "zararsız alanlarda" yürüttüklerinden, otorite figürleriyle karşı karşıya gelme söz konusu değildir. Kendini suskunlaştırdığını belirten katılımcılar sınırlı olsa da Çerkesler arasında kendini suskunlaştırmanın duygusal yükünü göstermektedir.

Çerkesler gibi negatif ayrımcılık yerine pozitif ayrımcılık algılayan azınlıklar için ayrımcılık belirli bağlamlar üzerinden sorulabilir. Daha açık olmak gerekirse, Çalışma 1'de katılımcıların çoğu herhangi bir negatif ayrımcılık algılamadıklarını belirtmelerine rağmen, negatif ayrımcılık algılayanlar tarih dersleri, işyeri, arkadaşlar arasında "şaka" olarak ve siyasette gibi bazı bağlamlar vermektedir. Ayrıca ayrımcılığa uğradıklarında Ethem'e yapılan vurgunun altını çizmişlerdir. Dolayısıyla Çerkesler için ayrımcılıkla ilgili genel sorular sormak yerine, çoğunluğun olumsuz muamelesi daha spesifik bağlamlar ve olaylar üzerinden incelenebilir. Çünkü

Çerkesler en ufak bir karşı çıkışta kendilerine hep Ethem'in hatırlatıldığını biliyor ve buna göre hareket ediyor gibi görünüyorlar.

Gruplar Arası Tehdit Teorisine göre, algılanan gerçekçi ve sembolik tehditler gruplar arası ilişkilerde önyargıyı tetikleyen faktörlerdir (Stephan vd., 2009). Çoğunluğun bakış açısından azınlıklar hem gerçekçi hem de sembolik olarak tehdit edici olarak algılanabilir. Araştırmalar, Türkiye'de Kürtlerin çoğunluk Türkler tarafından tehdit olarak algılandığını göstermektedir (Balaban, 2013; Çakal vd., 2016). Öte yandan Çerkesler çoğunluk tarafından tehdit olarak algılanmayabilir, dolayısıyla ayrımcılığa uğramayabilirler. Grup büyüklüğü, grup gücü ve önceki çatışmalar algılanan tehdidi etkileyen unsurlardan bazılarıdır. (Stephan vd., 2009). Grup büyüklüğü açısından, büyük bir grup olmalarına rağmen, Çerkes yerleşimleri dağınıktır, en çok yaşadıkları şehirde bile Kürt yerleşimi ile karşılaştırılamaz. Ayrıca, bir etnik grup olarak Çerkeslerin çoğunluk ile önceden bir çatışması yoktur. Kültürel hakları açısından da çoğunluğa karşı bilinen bir itirazları ya da hak talepleri yoktur. Dolayısıyla Türkiye'deki Kürtler, Aleviler ya da Ermeniler gibi diğer gruplar gibi ne gerçekçi ne de sembolik bir tehdit oluşturabilirler. Çerkeslerin milli mücadele döneminde tehdit olarak algılanması (örneğin Çerkes Ethem ve Gönen-Manyas sürgünleri) nedeniyle çoğunluğun o dönemde Çerkeslere yönelik yaptırımlarının onları tarihsel süreçte suskunlaştırdığı da düşünülebilir. İleride yapılacak çalışmalarda çoğunluğun Çerkeslere yönelik tehdit algılarına bakılabilir.

Son olarak, Çerkesler arasındaki kendini suskunlaştırma, algılanan ayrımcılıktan ziyade, özellikle "hain" olarak damgalanma korkusu ile incelenebilir. Çalışma 1'de katılımcılar, algılanan ayrımcılık ve kurumsal sansürle ilişkili olarak Çerkes Ethem'den bahsetmişlerdir. Ethem, Çerkesler için Çerkes kimliğini damgalayan bir kolektif travma olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle Çerkesler, *isimlerine bir leke daha sürülmesi* ihtimalinden kaçınmak için sessizliğe bürünüyor olabilirler.

R. THESIS PERMISSION FORM / TEZ İZİN FORMU

ENSTİTÜ / INSTITUTE

Fen Bilimleri Enstitüsü / Graduate School of Natural and Applied Sciences ☐

Sosyal Bilimler Enstitüsü / Graduate School of Social Sciences ☒

Uygulamalı Matematik Enstitüsü / Graduate School of Applied Mathematics ☐

Enformatik Enstitüsü / Graduate School of Informatics ☐

Deniz Bilimleri Enstitüsü / Graduate School of Marine Sciences ☐

YAZARIN / AUTHOR

Soyadı / Surname : Akarsu
Adı / Name : Albina Sıla
Bölümü / Department : Psikoloji / Psychology

TEZİN ADI / TITLE OF THE THESIS (**İngilizce** / English): Understanding Minority Self-silencing: The Case of Circassians in Türkiye

TEZİN TÜRÜ / DEGREE: **Yüksek Lisans** / Master ☐ **Doktora** / PhD ☒

1. **Tezin tamamı dünya çapında erişime açılacaktır. /** Release the entire work immediately for access worldwide. ☒
2. **Tez iki yıl süreyle erişime kapalı olacaktır.** / Secure the entire work for patent and/or proprietary purposes for a period of **two years. *** ☐
3. **Tez altı ay süreyle erişime kapalı olacaktır.** / Secure the entire work for period of **six months**. ***** ☐

***** *Enstitü Yönetim Kurulu kararının basılı kopyası tezle birlikte kütüphaneye teslim edilecektir. /*
A copy of the decision of the Institute Administrative Committee will be delivered to the library together with the printed thesis.

Yazarın imzası / Signature ..... **Tarih** / Date .....
(Kütüphaneye teslim ettiğiniz tarih. Elle doldurulacaktır.)
(Library submission date. Please fill out by hand.)

Tezin son sayfasıdır. / This is the last page of the thesis/dissertation.